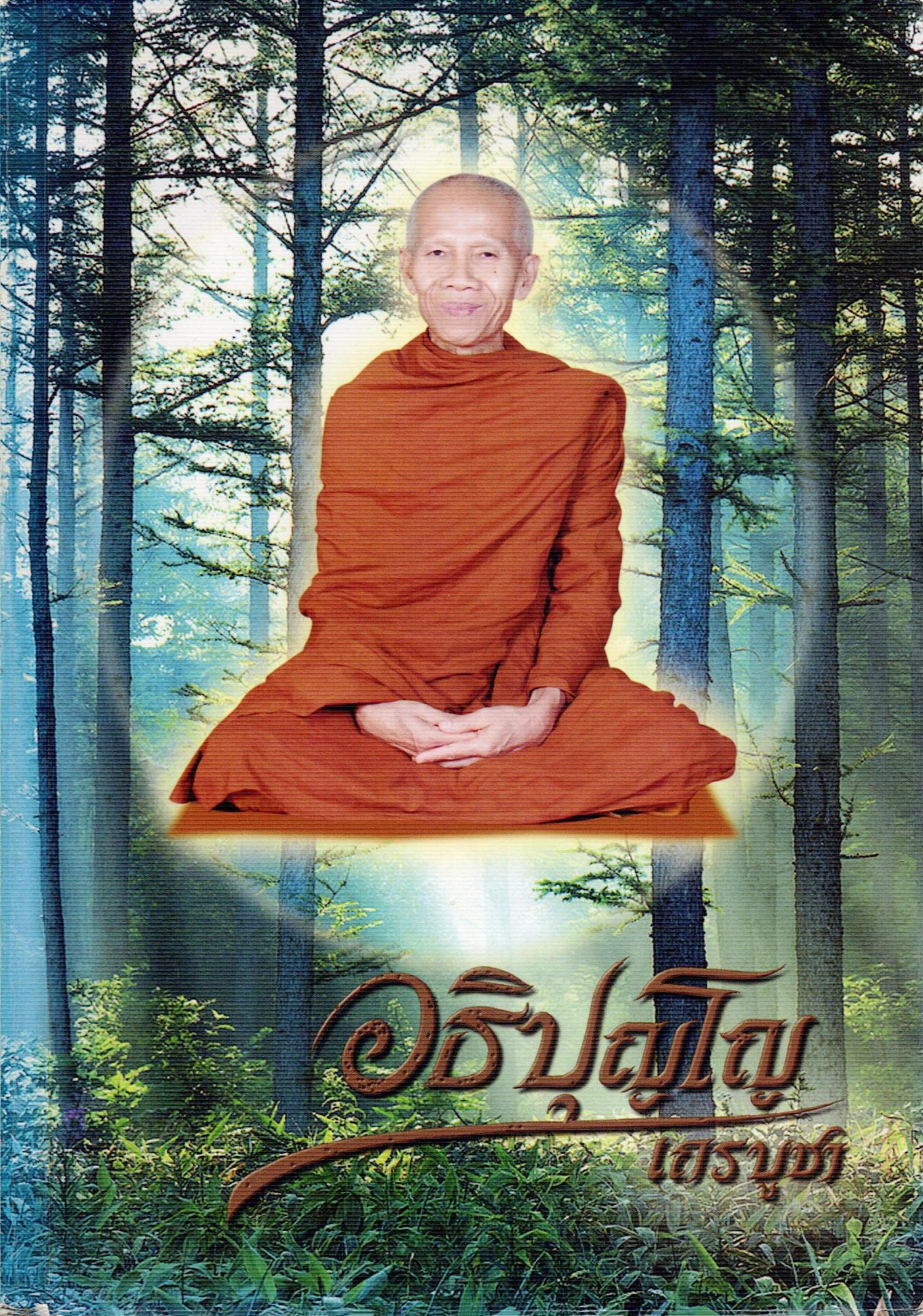
อธิปุญโญ เถรบูชา   พระธรรมเทศนา   หลวงปู่บุญทรง อธิปุญโญ   วัดท่าไทรทอง

อธิปุญโญ
เศรบูชา

ธรรมานุสรณ์

เนื่องในงานประชุมเพลิงศพ

หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ

ณ วัดถ้ำไทรทอง
ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท
จังหวัดกาฬสินธุ์
วันอาทิตย์ที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

กำหนดการ

งานบำเพ็ญกุศลและประชุมเพลิงศพ

หลวงปู่บุญรอด อธิปุญโญ

อดีตเจ้าอาวาสวัดถ้ำไทรทอง

ในวันอาทิตย์ที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เวลา ๑๖.๐๐ น.

ณ เมรุพิเศษ วัดถ้ำไทรทอง ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

วันเสาร์ที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ (ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๘)

เวลา ๐๗.๐๐ น. พระสงฆ์ออกรับบิณฑบาตรอบอุโบสถ

เวลา ๐๘.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระสงฆ์ จำนวน ๒๐๐ รูป

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์พร้อมคณะศิษยานุศิษย์ขอขมา
เคลื่อนศพสู่เมรุ

เวลา ๑๑.๐๐ น. เปิดโอกาสให้ศรัทธาญาติโยมได้ทำบุญทอดผ้าบังสุกุล

เวลา ๑๘.๐๐ น. ทำวัตรเย็น-สวดพระอภิธรรม

เวลา ๑๙.๐๐ น. รับฟังพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์
โดย พระสงฆ์ทรงคุณวุฒิ
อบรมจิตตภาวนาตามสมควร

วันอาทิตย์ที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ (ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๘)

เวลา	๐๗.๐๐ น.	พระสงฆ์ออกรับบิณฑบาตรอบอุโบสถ
เวลา	๐๘.๐๐ น.	ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระสงฆ์
เวลา	๐๙.๓๐ น.	เปิดโอกาสให้ศรัทธาญาติโยม ได้ทำบุญทอดผ้าบังสุกุล วางดอกไม้จันทน์
เวลา	๑๓.๐๐ น.	รับฟังพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ โดย พระสงฆ์ทรงคุณวุฒิ
เวลา	๑๓.๔๕ น.	พระสงฆ์สวดมาติกาบังสุกุล
เวลา	๑๔.๐๐ น.	พระเถระพิจารณาผ้าบังสุกุลหน้าศพ
เวลา	๑๖.๐๐ น.	ประชุมเพลิงจริง

วันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

เวลา	๐๖.๐๐ น.	พิธีเก็บอัฐิ
เวลา	๐๗.๐๐ น.	พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต
เวลา	๐๗.๓๐ น.	พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ฉลองอัฐิ
เวลา	๐๘.๐๐ น.	ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา	๐๙.๓๐ น.	ประกอบพิธีบรรจุอัฐิ เป็นเสร็จพิธี

สารบัญ

ประวัติหลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ ๑๑

ปฏิปทาและอุปนิสัย ๒๙

ประวัติการอาพาธ และมรณภาพ ๔๓

ประวัติวัดถ้ำไทรทอง และวัดสาขา ๔๗

ผลงานของหลวงปู่ ๕๗

- * โครงการแจกโค - กระบือ และบ้าน ให้กับผู้เลิกสิ่งเสพติดตลอดชีวิต ๕๙
- * โครงการร่วมด้วยช่วยกันพิทักษ์ป่าดงมูล เฉลิมพระเกียรติฯ ๖๒
- * โครงการสัจจะสะสมทรัพย์ ๖๗

พระธรรมเทศนา ๗๑

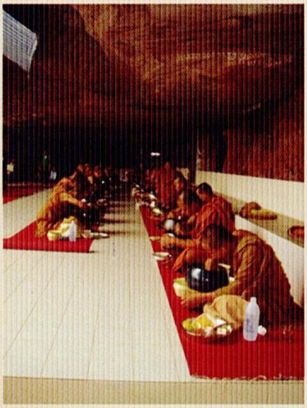
- * วิธีภาวนาเบื้องต้น ๗๓
- * อธิปุญฺโญวาท ๘๓

จากใจของศิษย์ ๘๙

รายนามผู้ร่วมบริจาคจัดพิมพ์หนังสือ

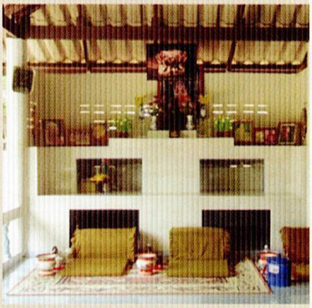
บรรยากาศภายในวัด

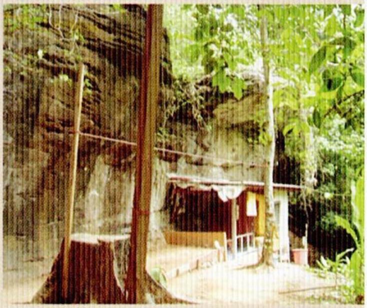

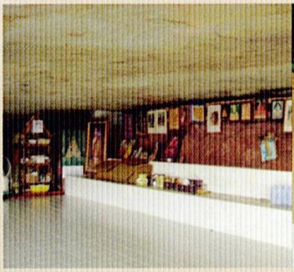
บรรยากาศและสถานที่สำคัญ

พระพุทธชินราชเป็นพระประธานในโบสถ์
ทำพิธีเททองหล่อที่วัดอโศการาม สมุทรปราการ

พระอุโบสถ

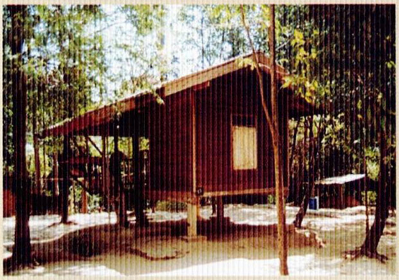

ที่ฉันภัตตาหารของพระเณร

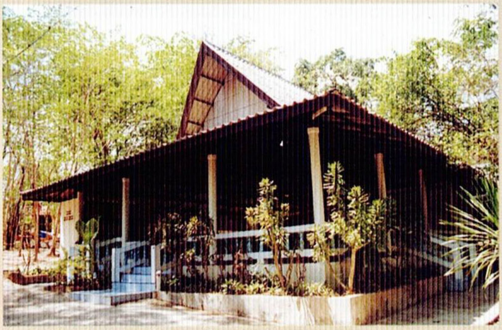
เสมาธรรมจักร

กุฏิของพระภิกษุ

กุฏิของหลวงปู่

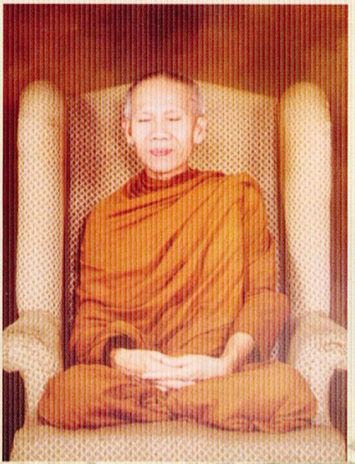

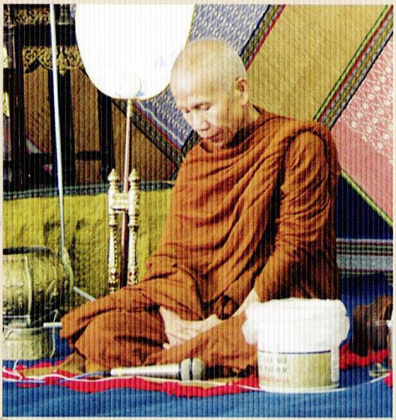
โรงฉันน้ำร้อน น้ำปานะ

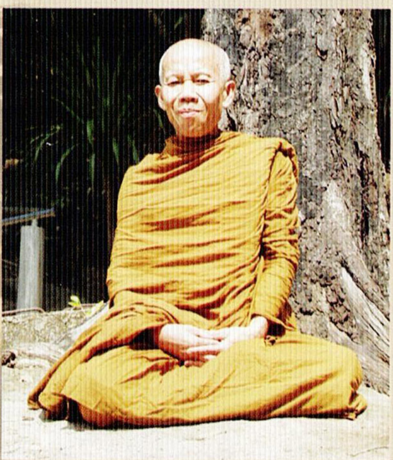
ทางเดินจงกรมของหลวงปู่

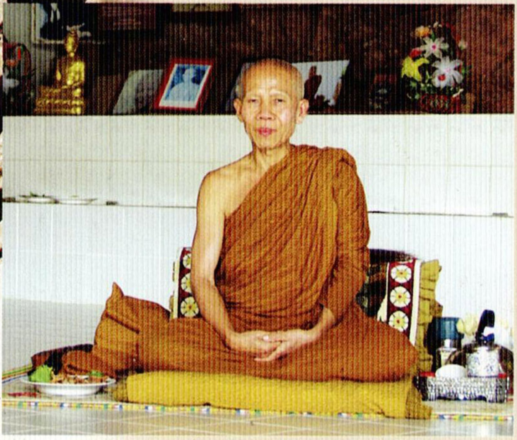
อิริยาบถหลวงปู่

คำนำ

“สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” คือ ปัจฉิมโอวาทก่อนปรินิพพาน ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงประทานไว้แก่หมู่ภิกษุทั้งหลาย และเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ บำเพ็ญประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน ได้อย่างสมบูรณ์ตามพุทธโอวาท โดยนอกจากท่านจะเป็นพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย และปฏิปทาแห่งพระธุดงคกรรมฐาน อันสืบมาแต่ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถระ แล้ว ท่านยังเป็นผู้เปี่ยมด้วยเมตตาช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนและสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ อีกมากมายยากที่จะหาผู้ใดทำได้เสมอเหมือนท่าน

แม้ในวาระสุดท้ายใกล้มรณกาลของท่าน ท่านก็ยังคงทำประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยการรับนิมนต์ เดินทางมาบรรยายที่โรงแรมรามาการ์เด้น กรุงเทพฯ ในโครงการเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้ง ๆ ที่ท่านมีอาการแน่นหน้าอกด้านซ้ายมาหลายครั้งก่อนหน้าแล้ว และท่านได้ถือโอกาสที่มากรุงเทพฯ คราวนี้ ติดต่อมายังคณะศิษย์โรงพยาบาลศิริราช เพื่อเข้าทำการตรวจหาสาเหตุการอาพาธ ตามที่คณะศิษย์ได้เคยกราบเรียนปวารณาต่อท่านไว้

ภายหลังรับการตรวจวินิจฉัยและรับยาแล้ว ท่านเดินทางกลับวัดถ้ำไทรทอง ในวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๙ และเกิดอาการเส้นโลหิตในสมองอุดตันอย่างกะทันหัน ทำให้ร่างกายซีกขวาอ่อนแรง คณะศิษย์จึงนำท่านเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น ระหว่างนั้น ท่านมีอาการเส้นโลหิตหัวใจขาดเลือดแทรกซ้อนขึ้นอีก ทำให้หัวใจหยุดเต้น แม้แพทย์จะพยายามรักษาอย่างสุดกำลังความสามารถแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถรักษาชีวิตท่านไว้ได้ ท่านจึงมรณภาพด้วยอาการ

สงบ เมื่อวันอังคารที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ อันตรงกับ วันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๖ ปีจอ อัฐศก จ.ศ. ๑๓๖๘ เวลา ๐๔.๒๐ น. สิริรวมอายุได้ ๖๑ ปี ๒ เดือน ๕ วัน ๔๐ พรรษา

เป็นที่น่าเสียดายว่า ข้อมูลประวัติ ภาพถ่าย ตลอดจนธรรมเทศนาของท่าน มีไม่มากนัก เพราะก่อนหน้านี้ ท่านไม่ค่อยจะอนุญาตให้ถ่ายภาพหรือบันทึกเทปธรรมเทศนาของท่านไว้ จนกระทั่งได้มีศิษย์คนหนึ่งได้รับอนุญาตให้บันทึกเทปธรรมเทศนาของท่านไว้เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งก็คือ เรื่อง "วิธีภาวนาเบื้องต้น" นั่นเอง หลังจากนั้นมา ท่านได้ปรารภให้ศิษย์คนนั้น ทำการรวบรวมประวัติของท่าน โดยเน้นที่ความยากลำบากในการก่อตั้งวัดถ้ำไทรทอง ทั้งนี้ ท่านได้เขียนประวัติย่อ ๆ ด้วยลายมือของท่านเอง นำมามอบให้เก็บไว้ พร้อมทั้งนำภาพถ่าย และเทปบันทึกธรรมเทศนาอีกหนึ่งม้วนมาให้ด้วย แต่ยังไม่ทันจะได้กราบเรียนถามเรื่องราวประวัติของท่านอย่างละเอียด เพื่อทำเป็นรูปเล่มหนังสือขึ้น ศิษย์คนนั้นจำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ท่านจึงให้ระงับการทำหนังสือประวัติและธรรมเทศนาของท่านไว้ก่อน ครั้นเมื่อท่านมรณภาพอย่างกะทันหัน จึงได้นำข้อมูลที่มีอยู่ไม่มากนั้นมาทำเป็นหนังสือเล่มนี้ขึ้น โดยประกอบกับการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์สหธรรมิกของหลวงปู่ และศิษย์บางท่านเพิ่มเติม

ฉะนั้น ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ หากมีความผิดพลาด หรือความไม่สมบูรณ์ประการใดเกิดขึ้นแล้ว คณะศิษยานุศิษย์กราบขออโหสิกรรมจากหลวงปู่ และขออภัยท่านผู้อ่านทุกท่านด้วย

ตมหํ สงฆํ อภิปูชยามิ **ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่งซึ่งพระสงฆ์หมู่นั้น**

ตมหํ สงฆํ สิรสา นมามิ **ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น...ด้วยเศียรเกล้า**

คณะศิษยานุศิษย์

๒ กรกฎาคม ๒๕๔๙

หนังสืออนุญาตให้สร้างวัด

อาศัยความตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กรมการศาสนา

ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ และ มหาเถรสมาคม

อนุญาตให้ นายบุญล้อม สร้อยสิงห์

อยู่บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๘ ตำบล นาตาล

อำเภอ ท่าคันโท จังหวัด กาฬสินธุ์

สร้างวัดขึ้นที่บ้าน โนนอำนวย หมู่ที่ ๘ ตำบล นาตาล

อำเภอ ท่าคันโท จังหวัด กาฬสินธุ์

ภายในกำหนดตั้งแต่ วันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ถึง วันที่ ๑๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

วันที่ ๒๒ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(นายสมานจิต ภิรมย์รื่น)

อธิบดีกรมการศาสนา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ตั้งวัดในพระพุทธศาสนา

ตามที่ นายบุญล้อม สร้อยสิงห์ ได้รับอนุญาตให้สร้างวัด ณ บ้าน โพนจำพวย หมู่ที่ ๙ ตำบล นาตาล อำเภอ ท่าคันโท จังหวัด กาฬสินธุ์ นั้น บัดนี้ ผู้รับอนุญาตได้สร้างเสนาสนะขึ้นสมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้แล้ว

อาศัยความตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศตั้งเป็นวัดขึ้นในพระพุทธศาสนา มีนามว่า " วัดถ้ำไทรทอง " ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอให้ วัดถ้ำไทรทอง สถิตสถาพรตลอดกาลนาน.

ประกาศ ณ วันที่ [illegible] พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายวิจัย ตันศิริ)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ตราตั้งเจ้าอาวาส

ที่ ๒๑/๒๕๔๓

วันที่ ๑๔ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ.๒๕๓๕) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

จึงแต่งตั้งให้ พระบุญรอด ฉายา อชิปุญโญ

อายุ ๕๖ พรรษา ๓๔ วิทยฐานะ

วัด ถ้ำไทรทอง

ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัด ถ้ำไทรทอง

ตำบล นาตาล อำเภอ ท่าคันโท

จังหวัด กาฬสินธุ์

มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ที่อยู่ในวัดดังกล่าวข้างต้น จงอยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสที่ได้รับแต่งตั้งแล้วนั้น ซึ่งปฏิบัติการโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศของมหาเถรสมาคม

ขอจงถึงความเจริญงอกงามไพบูลย์ในพระพุทธศาสนา ตลอดกาลนาน เทอญฯ

พระ[illegible]

เจ้าคณะจังหวัด กาฬสินธุ์ (ธ)

ประทับตราประจำตำแหน่ง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง พระราชทานวิสุงคามสีมา

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้วัดที่มีชื่อในบัญชีท้ายประกาศนี้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตามเขตที่กำหนดไว้ในบัญชีนั้น และให้นายอำเภอท้องที่ปักหมายเขตให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สุวิทย์ คุณกิตติ

รองนายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

งวดที่ ๒ ประจำปี ๒๕๔๔

ที่	วัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กำหนดเขต กว้าง,ยาว/เมตร	
๓๒	ถ้ำไทรทอง	นาตาล	ท่าคันโท	กาฬสินธุ์	๔๐	๘๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๖๘ ง

วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

สำเนาถูกต้อง

(นายมานะ มโนรมย์)

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน

กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติ
หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ

ชาติภูมิ

หลวงปู่มีนามเดิมว่า บุญรอด ยอดคีรี เกิดเมื่อวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๔ ปีระกา ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ณ บ้านหนองบัวบาน ตำบลหมากหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (ปัจจุบัน คือ บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี) เป็นบุตรของนายดี (ปัจจุบันเป็นพระภิกษุ คือ หลวงตาดี อสุโภ พำนักอยู่วัดป่านิโครธาราม) และ นางดี ยอดคีรี มีพี่น้องทั้งหมด ๔ คน คือ

๑. นายพอง แก้วสุวรรณ (ต่างบิดา)

๒. นายจันทร์ แก้วสุวรรณ (ต่างบิดา และถึงแก่กรรมแล้ว)

๓. หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ

๔. นางเสด็จ ตะไก่แก้ว

มูลเหตุให้ออกบวช

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ขณะที่หลวงปู่มีอายุได้ ๒๑ ปี หลวงปู่ได้เล่าให้ฟังว่า "ปีนั้นเกณฑ์ทหารเสร็จแล้วก็ได้จับสลาก ก็ไม่ติดทหาร ก็นึกถึงคุณแม่พูดว่าบวชให้แม่พรรษาหนึ่ง แม่ก็เลี้ยงยาก คุณแม่ว่าอย่างนั้น ใช้ชื่อว่าบุญรอด เลี้ยงยาก ทะนุถนอมกว่าจะโต ท่านบอกว่าอย่างนั้น ทุกวันนี้ ก็ยังคิดถึง พระคุณของแม่อยู่ ว่าได้บวชก็เพราะท่าน ท่านให้บวช ท่านก็อ้อนวอนว่าเลี้ยงกว่าจะโตก็เลี้ยงลำบาก คุณแม่ท่านก็เสียไปแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ ก็เรียกว่าคิดถึงคุณแม่ คุณแม่บอกว่า บวชให้แม่พรรษาหนึ่ง ถ้าสึกมาแล้วแม่ก็จะหาครอบครัวให้ อย่างนั้นนะ ตามภาษาบ้านเราก็ว่าแต่งงาน คำว่าแต่งงานมันก็ยุ่ง ไม่รู้ว่าใครใส่ให้คนโบราณพูดถูกนะว่าแต่งงานนี้ มีงานตั้งแต่วันแรกเลย งานไม่ใช่ว่างานจะง่าย งานจะยุ่งนะ ครั้นว่าแต่งนั้น ตกแต่งขึ้นมาแล้ว ก็ต้องมีภาระ เรียกว่าคุณแม่ก็บอกว่า จะแต่งงาน ว่าจะหาคู่ครองอะไรให้ ก็ว่าไปตามคนโบราณนั้นนะ ก็ได้บวชกระทั่งวันนี้แหละ"

๒

ที่ ๒๓ /๒๕๐๙

(ลงลายมือชื่อ) ฉายา

สังกัดนิกาย ธรรมยุต

๓

สถานะเดิม

ชื่อ นายบุญรอด นามสกุล ยอดศรี

วิทยฐานะ ประถมปีที่ ๔ อาชีพ ทำนา

บิดา นายสี ยอดศรี มารดา นางสี ยอดศรี

สัณฐาน สันทัด สีเนื้อ ดำแดง

ตำหนิ แผลเป็นนิ้วชี้ซ้าย

เกิดวัน ๑ ฯ ๔ ค่ำ ปี ระกา

วันที่ ๓ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

ตำบล หมากหญ้า อำเภอ เมือง

จังหวัด อุดรธานี

หนังสือสุทธิของหลวงปู่

๔

บรรพชา

ชื่อ สามเณรบุญรอด ฉายา อธิปุญโญ

พระอุปัชฌาย์ พระราชธรรมาจารย์

บรรพชาเมื่ออายุ ๒๑ ปี ณ วันที่ ๓๑

เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙

วัด โพธิสมภรณ์

ตำบล หมากแข้ง อำเภอ เมือง

จังหวัด อุดรธานี

ให้ ณ วันที่ ๓๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙

(ลงลายมือชื่อ)

พระอุปัชฌาย์

๕

อุปสมบท

ชื่อ พระบุญรอด ฉายา อธิปุญโญ

พระอุปัชฌาย์ พระราชธรรมาจารย์

พระกรรมวาจาจารย์ พระจันโทปมาจารย์

พระอนุสาวนาจารย์ พระครูอุดรคณานุศาสน์

อุปสมบทเมื่ออายุ ๒๑ ปี ณ วันที่ ๓๑

เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ เวลา ๑๓.๕๔ น.

วัด โพธิสมภรณ์

ตำบล หมากแข้ง อำเภอ เมือง

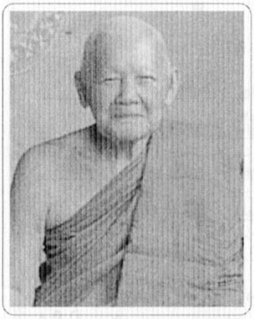
จังหวัด อุดรธานี

ให้ ณ วันที่ ๓๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙

(ลงลายมือชื่อ)

พระอุปัชฌาย์

อุปสมบท

พระอุปัชฌาย์ พระราชเมธาจารย์
(จันทร์ศรี จนฺททีโป)
ปัจจุบัน พระอุดมญาณโมลี

พระกรรมวาจาจารย์
พระจันโทปมาจารย์
(จันโท กตปุญฺโญ)

พระอุโบสถ วัดโพธิสมภรณ์
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

หลังจากผ่านพ้นการเกณฑ์ทหารแล้ว หลวงปู่ ได้เข้าไปหัดขานนาค กับ หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ ที่วัดป่านิโครธาราม บ้านหนองบัวบาน และได้บรรพชาอุปสมบท ณ วัดโพธิสมภรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๙ เวลา ๑๓.๕๘ น. โดยมี พระราชเมธาจารย์ (จันทร์ศรี จนฺททีโป) เป็นพระอุปัชฌาย์ ปัจจุบันท่านดำรงสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะรอง ที่ พระอุดมญาณโมลี พระจันโทปมาจารย์ (จันโท กตปุญฺโญ) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ (มรณภาพแล้ว) พระครูอุดรคณานุศาสน์ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ (ปัจจุบันท่านดำรงสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระอุดรคณาจารย์)

ท่านพระอาจารย์อ้วน เขมโก วัดป่านาคนิมิตต์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ได้เล่าว่า ในปีนั้นที่วัดป่านิโครธาราม มีนาคอุปสมบทพร้อมกันหลายรูป ท่านพระอาจารย์อ้วนเป็นหนึ่งในหมู่พระผู้สอนขานนาคและข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ แก่หมู่พระนวกะ ท่านเฝ้าสังเกตหมู่พระนวกะในด้านการประพฤติปฏิบัติและข้อวัตรต่างๆ และได้ปรารภแก่หมู่พระ

ในวัดด้วยกันว่า จากการสังเกตดูหมู่พระนวกะรุ่นนั้น คงจะเหลืออยู่รอดในศาสนาต่อไปได้เพียง ๒ องค์ เท่านั้น และต่อมาก็สมจริงดังที่ท่านพิจารณา กล่าวคือ พระนวกะส่วนใหญ่ก็ลาสิกขากันไปเกือบหมด เหลือเพียงหลวงปู่ กับพระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ (ปัจจุบัน ท่านพำนักอยู่ที่วัดป่าเวฬุวนาราม อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย)

ยืนด้านซ้าย หลวงปู่บุญรอด
นั่งด้านหน้า พระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ
ถ่ายเมื่อพรรษาที่ ๑

พรรษาที่ ๑ - ๓ พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๑

จำพรรษาที่วัดป่านิโครธาราม บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ
วัดป่านิโครธาราม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

เมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุเรียบร้อยแล้ว ท่านได้มาอยู่ศึกษาพระธรรมวินัยกับหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ ที่วัดป่านิโครธาราม ๓ พรรษา ในระหว่างออกพรรษา บางครั้งหลวงปู่ได้ติดตามพระเถระองค์อื่นไปวิเวกธุดงค์ตามที่ต่างๆ เช่น หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่คำผอง กุสลธโร พระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร พระอาจารย์ผจญ อสโม ซึ่งตามพระธรรมวินัยแล้ว ถ้าบวชมายังไม่ครบ ๕ พรรษา ท่านจะไม่ให้ออกจากครูบาอาจารย์ เว้นเสียแต่จะติดตามครูบาอาจารย์ผู้มีพรรษามากไป ท่านหลวงปู่อ่อนจึงอนุญาตให้ไปได้ เช่น ไปธุดงค์แถบ บ้านห้วยน้ำริน บ้านซ่อแล บ้าน

ผาแด่น จังหวัดเชียงใหม่ หรือบางครั้งก็ไปแถบอำเภอภูเรือ และอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เช่น บ้านสานตม บ้านบง บ้านม่วงไข่

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม (นามสกุลเดิมของท่านคือ แก้วสุวรรณ) ได้เคยเมตตาเล่าว่า ชาวบ้านหนองบัวบานนั้นอพยพมาจากบ้านโคกมน ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยชาวบ้านโคกมนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองบัวบานในคราวแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ คือ ครอบครัวของขุนศรีวงษา ครอบครัวขุนพรหม ครอบครัวขุนจันทร์ และครอบครัวอื่นๆ รวมทั้งสิ้น ๘ ครอบครัว ซึ่งครอบครัวของหลวงปู่ชอบก็ได้อพยพมาด้วย ดังนั้นชาวบ้านหนองบัวบาน จังหวัดอุดรธานี และชาวบ้านโคกมน จังหวัดเลย จึงเป็นเครือญาติกัน และสมัยเป็นฆราวาส หลวงปู่ชอบท่านมักเดินทางไปมาระหว่างบ้านหนองบัวบานและบ้านโคกมน อยู่เป็นประจำ

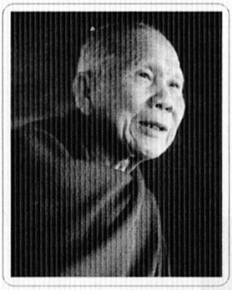
นั่นคือเหตุผลว่า ทำไมชาวบ้านหนองบัวบานที่อุปสมบทเป็นพระแล้ว เมื่อได้ศึกษาอยู่กับหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ ที่วัดป่านิโครธาราม บ้านหนองบัวบานแล้ว มักจะเดินทางไปศึกษาอยู่กับหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ที่วัดป่าสัมมานุสรณ์ บ้านโคกมน จังหวัดเลยด้วย ไม่ว่าจะเป็น พระอาจารย์บัวคำ มหาวีโร หลวงปู่คำผอง กุสลธโร (นามสกุลเดิมของท่านคือ ยอดคีรี เช่นเดียวกันกับหลวงปู่บุญรอด) พระอาจารย์ประสิทธิ์ ปุญฺญมากโร พระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร พระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ และรวมไปถึงหลวงปู่บุญรอดด้วย ส่วนอีกเหตุผลหนึ่ง คือ หลวงปู่อ่อน ท่านปรารภว่าไม่อยากให้พระชาวบ้านหนองบัวบานอยู่ใกล้ญาติพี่น้องมากเกินไป เพราะจะเป็นเหตุให้ลาสิกขาได้ง่าย

พรรษาที่ ๔ - ๗ พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๕
จำพรรษาที่วัดป่ามัชฌันติการาม บ้านเหล่าน้อย ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

พระอาจารย์ศรีนวล ขนฺติธโร และหลวงปู่บุญรอด อริปุญฺโญ

หลวงปู่ได้ออกธุดงค์ไปกับพระอาจารย์ศรีนวล ขนฺติธโร โดยไปทางจังหวัดสกลนคร และอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และได้กลับมาจำพรรษาที่วัดป่ามัชฌันติการาม อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร อยู่ ๔ พรรษา ขณะที่จำพรรษาอยู่ที่นี้ พระอาจารย์ศรีนวล ได้พาหลวงปู่ไปกราบฟังธรรม หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต วัดภูจ้อก้ออยู่เนืองๆ เพราะอยู่ใกล้กันเพียงไม่กี่กิโลเมตร โดยหลวงปู่บุญรอดเล่าว่า *"หลวงปู่หล้าท่านสอนแบบกันเอง แบบพ่อกับลูก เวลาท่านสอนนะ เวลาท่านนั่งเทศน์บางครั้งท่านก็นอนลงเลย ท่านก็บอกวิธีภาวนา ทำอย่างนี้ๆ เอามือใส่อย่างนี้ เรียกว่า เวลานอนภาวนาท่านก็บอกให้นอนแบบสีหไสยาสน์ เวลาท่านนั่งเทศน์ท่านนอนลงเลย ทำอย่างนี้นะลูก ทำอย่างนี้นะ ท่านแสดงท่าทางกิริยาท่านทำให้ดูเลย อยู่กับท่าน ท่านสอนแบบพ่อกับลูก สอนด้วยความเมตตา แล้วเวลาเราจะไปจากท่าน ท่านให้มีสัมปชัญญะ*

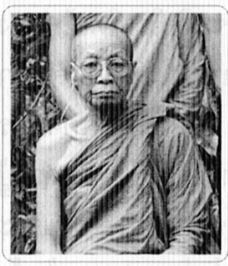

หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต

ความรู้ตัวทุกลมหายใจเข้าออก เวลาไปหยิบของนี่ ไม่ว่ากระโถน ไม่ว่าภาชนะ ไม่ว่าถาด ไม่ว่าแก้ว ก่อนจะไปหยิบท่านให้นั่งลงก่อน ท่านฝึกหัดลูกศิษย์ ท่านให้นั่งลงเรียกว่า ฝึกให้มีสติสัมปชัญญะ ความรู้ตัว ให้มีสมาธิอยู่อย่างนั้น ก่อนจะจับของ" เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่ได้กราบลาพระอาจารย์ศรีนวล ออกไปวิเวก ทางอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

พรรษาที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๖

จำพรรษาที่วัดป่าบ้านนาไก่ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

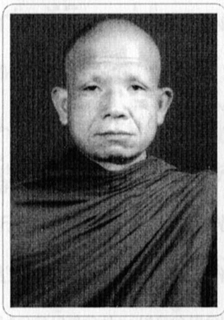

หลวงปู่บัวทอง กนฺตปทุโม

ออกจากอำเภอบ้านผือ หลวงปู่ได้ออกวิเวกมาทางอำเภอสุวรรณคูหา จนกระทั่งใกล้เข้าพรรษา ท่านจึงได้อยู่จำพรรษากับหลวงปู่บัวทอง กนฺตปทุโม (ปัจจุบันท่านพำนักอยู่ที่วัดป่าสัมมานุสรณ์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย) ที่วัดป่าบ้านนาไก่ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู พรรษานี้มีพระ ๒ รูป และเณรอีก ๑ รูป จำพรรษาร่วมกัน

พรรษาที่ ๙ - ๑๐ พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘

จำพรรษาที่วัดป่ามัชฌันติการาม บ้านเหล่าน้อย ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

พระครูประโชติปัญญาวุธ
(พระอาจารย์ชำนาญ ชุติปญฺโญ)

ในพรรษานี้ ท่านได้จำพรรษาร่วมกับ พระอาจารย์ชำนาญ ชุติปญฺโญ (ปัจจุบันท่านดำรงสมณศักดิ์ ที่ พระครูประโชติปัญญาวุธ เจ้าคณะอำเภอด่านซ้าย (ธ) วัดป่าศิริรุ่งเรือง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย) และพระอาจารย์เริง ธมฺมวโร (ปัจจุบัน คือ พระครูวิบูลย์คณานุศิษฐ์ เจ้าอาวาสวัดป่าหนองค้า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น)

พรรษาที่ ๑๑ - ๑๒ พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐

จำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวาสี บ้านวังไร่ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

ออกพรรษาแล้ว หลวงปู่ได้ออกจาริกวิเวกไปทางภูผากูด ภูผาขาม บ้านนาคันแท และบ้านวังไฮ ใกล้เข้าพรรษาแล้ว ท่านจึงได้มาจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวาสี ร่วมกับ พระครูวิบูลย์คณานุศิษฐ์ (พระอาจารย์เริง ธมฺมวโร)

พรรษาที่ ๑๓ - ๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๙

จำพรรษาที่วัดป่านิโครธาราม บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ในพรรษาที่ ๑๓ นี้ หลวงปู่ได้กลับมาอยู่ปฏิบัติหลวงปู่อ่อน ที่วัดป่านิโครธารามอีก ในระหว่างพรรษานั้น หลวงปู่อ่อน จะให้พระเถระองค์รองจากท่าน คือพระอาจารย์ศรีนวล ขนฺติธโร เป็นผู้อ่านหนังสือ สอนธรรมวินัยแก่หมู่คณะแทนหลวงปู่อ่อน แต่ถ้าพระอาจารย์ศรีนวล ไม่อยู่หรือไม่สบาย ก็จะให้หลวงปู่บุญรอดทำหน้าที่แทนพระอาจารย์ศรีนวล ซึ่งท่านก็ทำได้ดีไม่มีที่ติ เพราะว่าขณะที่อ่านหนังสือศึกษาพระธรรมวินัยนั้น เมื่ออ่านแต่ละวรรคแต่ละบทจบ หลวงปู่จะอธิบายด้วย และก็ถามพระเณรทุกรูป ไล่ตั้งแต่พระถึงสามเณรว่าเข้าใจหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจก็อธิบายใหม่และถามพระเณรทุกรูปอีก บางทีก็ถามตั้งแต่เณรจนถึงพระ เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดจนจบ หรือจนใกล้จะออกพรรษาจึงจะให้หยุด เพราะหลวงปู่อ่อนท่านสอนไว้อย่างดี

หลวงปู่บุญรอดได้อยู่ปฏิบัติกับหลวงปู่อ่อนมาโดยตลอด ๔ ปี จนกระทั่งหลวงปู่อ่อนอาพาธ และได้เดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพฯ หลวงปู่บุญรอดก็เป็นหนึ่งในคณะพระคิลานุปัฏฐากหลวงปู่อ่อน และท่านได้เป็นผู้อุปัฏฐากในวินาทีสุดท้าย ที่หลวงปู่อ่อนถึงแก่มรณภาพ ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ หลังจากจัดการงานศพถวายท่านหลวงปู่อ่อนเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระอาจารย์ศรีนวล ขนฺติธโร ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดป่านิโครธาราม (ภายหลังท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูภาวนาสังวรคุณ)

พระอาจารย์ศรีนวล ขนฺติธโร

หลวงปู่จึงได้อยู่จำพรรษากับพระอาจารย์ศรีนวลต่อมาอีก ๕ พรรษา ระหว่างนั้นได้เดินทางไปวิเวกตามที่ต่างๆ หลายแห่ง เช่นที่เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ตามคำนิมนต์ของคุณวัชชัย สินธุ์ธารทอง หลังจากกลับมาจากเขื่อนอุบลรัตน์ หลวงปู่ได้เป็นกำลังในการก่อสร้างกำแพงรอบวัดป่านิโครธาราม จนแล้วเสร็จ

พอมาปี พ.ศ. ๒๕๓๐ หลวงปู่ได้ออกจาริกวิเวกไปในที่ต่างๆ เช่น ได้ไปกราบหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ และหลวงปู่หล้า เขมปตฺโต ที่จังหวัดมุกดาหาร จนกระทั่ง พระอาจารย์ศรีนวล เจ้าอาวาสวัดป่านิโครธารามในขณะนั้น ได้เล่าให้หลวงปู่ฟังว่ามีถ้ำร้างอยู่ในป่าที่อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ หลวงปู่จึงขอให้คุณวัชชัย สินธุ์ธารทอง (ซึ่งหลวงปู่จะเรียกว่า "นายช่าง") พาไปดู และนับแต่วันแรกที่มาถึงถ้ำร้างนั้น ท่านก็ได้อยู่ประจำเรื่อยมา และพัฒนาขึ้นเป็นวัดถ้ำไทรทอง นั่นเอง

หลวงปู่ได้เล่าถึงเหตุการณ์ที่เดินทางมาอยู่ที่ถ้ำไทรทองในวันแรกให้ฟังว่า *"....มาวันแรกก็มาเจอกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอดี แล้ววันนั้นก็ยังไม่ได้ขึ้นมาถ้ำ มาพักเหนื่อยอยู่ที่กระต๊อบเถียงไร่เขา ที่ทางขึ้นแถวๆ สวนป่าไม้ก็มาเจอกันพอดี เขาก็มาตรวจทะเบียนรถนายช่าง แล้วก็มาพูดกับหลวงพ่อว่า หลวงพ่ออยู่ไม่ได้นะ ผิดระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ เดี๋ยวคนจะตามเข้ามา เขาพูด แต่เขาพูดไม่มีสัมมาคารวะหรอก เขาพูดแบบประชดประชัน แบบไม่มีหลักการพูด ก็ไม่ถือเขา เพราะว่าคนเรามันก็มี*

สองด้าน มันมีผิดถูกและมีดีชั่ว เขาพูดไม่มีสัมมาคารวะ เขาบอกว่าอยู่ไม่ได้ ผิดระเบียบอะไรก็พูดไป ปืนเขาก็ถือ เขาก็สะพายอย่างนั้น เขาก็ใส่หมวกอีกต่างหาก ก็ขอดูบัตรประชาชนนายช่าง นายช่างก็ให้ดู และก็ได้พูดย้อนกลับไปว่า พวกคุณนี่นะไม่มีหลักการพูดเลย พูดกับพระกับเจ้า พูดกระโชกกระชาก...."

พรรษาที่ ๒๒ - ๒๔ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๒

จำพรรษาที่วัดถ้ำไทรทอง

ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ตั้งแต่วันแรกที่มาพบถ้ำไทรทองนี้ หลวงปู่ก็พำนักอยู่ที่นี่เลย โดยได้จำพรรษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รวบรวมแรงศรัทธาของชาวบ้านญาติโยม ก่อสร้างเสนาสนะต่างๆ จนกระทั่งเป็นวัดถ้ำไทรทอง

หลวงปู่ยังได้เล่าให้ศิษย์ฟังถึงความลำบากในครั้งนั้นอีกว่า

"....มาอยู่ถ้ำไทรทองครั้งแรกยังไม่มีห้องน้ำ ทำเป็นส้วมปล่อย พอดีนายช่างวัชชัย มาเห็นความลำบาก ก็มาทำห้องน้ำให้ นายช่างเอาอิฐบล็อคมา ๒๐๐ ก้อนมาถวาย เอาลูกน้องมาพร้อมคนงาน ๕ คน มาช่วยขนขึ้นเขา พอวันหลังเจ้าหน้าที่ป่าไม้เขามาเห็นอิฐบล็อค เขาก็บอกว่าให้ขนลงให้หมด เขาบอกว่าให้สร้างไม่ได้ดอก หลวงพ่อก็บอกเขาว่า ไม่มีทางที่จะขนลงไป เพราะว่ามันหนัก หลวงพ่อจะสร้างไว้ที่นี่ ถ้าคนเขามาก็จะได้ใช้ พอดีเจ้าหน้าที่ป่าไม้เขาเดินกลับ เขาไปเจอโยมที่มาทำห้องน้ำช่วยนั้นเป็นโยมบ้านภูฮัง เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขาพูดขู่โยม เขาบอกว่า "พระติดคุกก็มีนะ" พวกโยมก็เลยพูดสวนกลับทันทีว่า "พวกนายติดคุกยิ่งเยอะยิ่งหลาย"

วันหลังเจ้าหน้าที่ป่าไม้เขากลับมาถามหลวงพ่ออีกว่า หลวงพ่อจะอยู่ไปถึงเมื่อไหร่ หลวงพ่อก็ตอบว่า อยู่ถึงมื้อไป ป่าไม้เขาก็พูดไม่ออก เพราะว่าเจอคำพูดหลวงพ่อตอบตรงๆ เขาไม่มีทางออก พวกป่าไม้เขาก็พูดกับหลวงพ่อว่า พูดไม่รู้เรื่องต้องจับ หลวงพ่อก็บอกกับป่าไม้ว่า จับก็จับถ้าหลวงพ่อ หลวงตา มาหาห้าหาสิบ ตัดไม้ทำลายป่า ก็พิสูจน์กันไปลองดู หลวงพ่อพูด ช่วงหลวงพ่ออยู่นั้น พวกป่าไม้เขาก็มาบ่อย มาตรวจใบสุทธิ มาตรวจความเรียบร้อยว่ามาจากที่ไหน...."

ประมาณเดือน ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ทางราชการอำเภอหนองกุงศรีได้ส่งจดหมายมาหาหลวงปู่ โดยมีหนังสือจากทางการบอกให้หลวงปู่ออกจากสถานที่นี้ สั่งมาว่าให้ออกไปภายในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๑ พร้อมรื้อถาวรวัตถุออกไปด้วย หลวงปู่ได้เล่าถึงเหตุการณ์ตอนนี้ว่า

"....พอถึงเวลานัด วันที่ ๔ มีนาคม เขาก็มาจริงๆ มากันทั้งคณะนายอำเภอ ป่าไม้ อส. ศึกษาธิการอำเภอ ประมาณ ๑๐ คันรถ มาครั้งนี้พวกเขาคิดว่าจะมายกหลวงพ่อออกจากที่นี้ ทำไมเขาจึงอยากให้ออกจากที่นี้ เพราะว่าผลประโยชน์มันมากมาย พวกป่าไม้กำลังเอาไม้ออกจากป่ามันไม่สะดวก

ก่อนจะถึงวันที่ ๔ มีนาคม หลวงพ่อก็บอกกับญาติโยม ที่มาทำบุญที่บ้านภูฮัง หนองกบ หนองแซง-โนนอำนวยว่า พวกเราอย่าเอาคนมากันหลาย เอาแต่คณะกรรมการมาก็พอแล้ว ถ้าเอามาหลาย กลัวมันจะปะทะกันกับพวกราชการ มันจะฆ่ากัน เพราะว่าสถานที่นี้มันเป็นพื้นที่สีแดงมาก่อน มันจะพูดกันไม่รู้เรื่อง มันจะมีเรื่องใหญ่โต หลวงพ่อบอก

ก่อนทางคณะป่าไม้จะมาเจอกันกับคณะญาติโยมที่รอพบคณะป่าไม้หลวงพ่อก็ได้ไปขอนิมนต์ เจ้าคณะจังหวัดกาฬสินธุ์ เจ้าคณะอำเภอ

เจ้าคณะตำบลมาพูดเจรจากัน ให้รู้เรื่องระเบียบทางราชการและทางวัดให้เข้าใจกันก่อนจะออก พอถึงวันนัดพบ วันที่ ๔ มีนาคม ก็มากันพร้อมคณะสงฆ์และญาติโยม พอมาพร้อมกันทั้งหมดแล้วทั้งคณะสงฆ์ - ราชการ ญาติโยม พวกญาติโยมเขาเตรียมเทปมาบันทึกด้วย

ทางราชการเขาเห็นเทปที่ชาวบ้านเอามาตั้งไว้ข้างหน้า เขาก็พูดอะไรมากไม่ได้ พวกญาติโยมที่มารอพบคณะราชการก็ขอต่อรองจากคณะราชการ ขอเวลา ๑ เดือน พวกผมจะไปหากองทัพภาคที่ ๒ พวกผมจะไปหาล่าลายเซ็น ถ้าใครอยากจะให้หลวงพ่ออยู่ก็ให้เซ็นลายชื่อ ถ้าไม่เห็นด้วยก็ให้เซ็นมา ร.ท.คงศักดิ์ เป็นผู้เสนอระเบียบเงื่อนไขต่อทางราชการ เรื่องจึงได้ยุติ....”

สภาพเงื้อมผาบริเวณวัด

เมื่อหลวงปู่ได้มาจำพรรษาเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ขณะนั้นถ้ำไทรทองยังเป็นป่าอยู่ ไม่มีวัตถุก่อสร้าง ท่านอาศัยจำวัดอยู่ในเงื้อมผา (ซอกหิน) พอได้พักภาวนา

หมู่บ้านถนนหนทางยังไม่มี หลวงปู่ออกบิณฑบาตตามกระต๊อบเถียงไร่เถียงนาของชาวบ้านที่ออกมาทำไร่ทำนา เมื่อพระเณรทราบข่าวว่าท่านพำนักอยู่ที่ถ้ำไทรทอง จึงได้ตามมาจำพรรษาอยู่ด้วย ตลอดจนกระทั่งถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๔๙)

ถึงจะมีความลำบากอย่างไร แต่ละพรรษาก็มีพระเณรจำพรรษาตลอดพรรษา หลวงปู่ได้อบรมพระเณรอย่างเคร่งครัด โดยถือปฏิบัติการอบรมทุกๆ ๔ วัน ตลอดจนเวลาฉันน้ำร้อน น้ำปานะ หลวงปู่ก็ได้กำหนดให้เป็นเวลาเดียวกัน พร้อมกับได้สั่งสอนอบรมศิษย์ไปด้วย

ก่อตั้งหมู่บ้านไทรทอง

ในปัจจุบัน ชาวบ้านจำนวนมากมาทำบุญที่วัด

อยู่ต่อมา ชาวบ้านได้ทราบข่าวว่า มีพระภิกษุมาตั้งวัดอยู่บริเวณถ้ำไทรทอง ชาวบ้านก็ยังไม่เชื่อ คิดว่าพระอะไรจะมาอยู่ในป่าได้ เพราะสมัยนั้นป่าดงมูล ยังอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าชุกชุมมาก หลังจากที่ชาวบ้านได้มาเห็นกับตาตนเอง ก็เกิดความศรัทธาต่อหลวงปู่และพระเณร จึงได้เริ่มอพยพเข้ามาสร้างบ้านรอบบริเวณวัดถ้ำไทรทอง

เริ่มตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ มีอยู่ประมาณ ๖ หลังคาเรือน ตอนหน้าแล้งโดนไฟเผาไป ๒ หลังคาเรือน หลวงปู่ยังต้องออกบิณฑบาตตามเถียงไร่ เถียงนาอยู่ มีความยากลำบากมาก ในพรรษามีพระภิกษุสามเณร ถึง ๒๑ รูป บางวันมีปลากระป๋องเพียงกระป๋องเดียว แกงใส่ยอดบวบ แบ่งกันฉัน เครื่องเคียงของฉันก็มีแต่ของตามท้องทุ่งนา แต่พระเณรก็อดทน ไม่ท้อถอย ด้วยศรัทธาในองค์หลวงปู่

พรรษาที่ ๒๕ พ.ศ. ๒๕๓๓

จำพรรษาที่วัดป่าอริยทรัพย์

ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ญาติโยมได้มีศรัทธา ถวายที่ดินที่บ้านทรัพย์ให้หลวงปู่ เพื่อสร้างเป็นวัดขึ้นมา ปัจจุบันก็คือ วัดป่าอริยทรัพย์ ซึ่งเป็นวัดสาขาวัดแรกของหลวงปู่

พรรษาที่ ๒๖ - ๓๖ พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๔๔

จำพรรษาที่วัดถ้ำไทรทอง

ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

หลวงปู่ได้กลับมาจำพรรษาที่วัดถ้ำไทรทองอีก โดยมีพระถึง ๑๙ รูป เณร ๓ รูป และผ้าขาว อีก ๑ คน จำพรรษาร่วมกัน หลวงปู่ได้พาปฏิบัติความเพียรอย่างเคร่งครัดตลอดมา

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ หลวงปู่ได้เริ่มสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อใช้เป็นทางสัญจรขึ้นถ้ำ สร้างกำแพงกั้นดินหน้าถ้ำ เพื่อป้องกันดินพังทลาย ในพรรษานี้ มีพระเณรร่วมจำพรรษา ๑๙ รูป ผ้าขาวอีก ๑ คน มีเหตุการณ์ให้จดจำครั้งหนึ่ง คือ หลวงปู่ท่านได้ลื่นล้มทั้งยืน ก็ได้อาศัยพระเณรในการรักษาพยาบาลท่าน

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ พรรษานี้มีพระ ๑๔ รูป เณร ๕ รูป จำพรรษาร่วมกัน ในพรรษานี้ หลวงปู่ได้ปรับปรุงพื้นถ้ำ จากไม้กระดาน เปลี่ยนมาปูกระเบื้อง

ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ หลวงปู่ได้เริ่มก่อสร้างพระอุโบสถและได้แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้รับการตั้งเป็นวัดโดยถูกต้อง เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และได้รับตราตั้งเจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

พรรษาที่ ๓๗ พ.ศ. ๒๕๔๕
จำพรรษาที่วัดป่าอริยทรัพย์
ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

หลังจากสร้างพระอุโบสถเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็**ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เป็นวัดโดยถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔** หลวงปู่จึงได้ไปจำพรรษา ณ วัดป่าอริยทรัพย์ ในพรรษานี้ท่านได้เริ่มโครงการต่างๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนมากมายหลายโครงการ

พรรษาที่ ๓๘ - ๔๐ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๘
จำพรรษาที่วัดถ้ำไทรทอง
ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

หลวงปู่ได้กลับมาจำพรรษาที่วัดถ้ำไทรทองอีกจนกระทั่งมรณภาพ หลวงปู่ได้ก่อตั้งมูลนิธิ อธิปุญฺโญ เพื่อดำเนินกิจกรรมสนองนโยบายของรัฐบาลในหลายโครงการ เพื่อเอาชนะความยากจน ให้บ้านเมืองน่าอยู่และเชิดชูคุณธรรม

หลวงปู่ได้พำนักอยู่ที่วัดถ้ำไทรทอง จนกระทั่งถึงแก่มรณภาพ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙

สทฺธาย ตรติ โอฆํ
อปฺปมาเทน อณฺณวํ
วิริเยน ทุกฺขมจฺเจติ
ปญฺญาย ปริสุชฺฌตีติ

บุคคลข้ามโอฆะ ได้ด้วยศรัทธา
บุคคลข้ามอรรณพ ได้ด้วยความไม่ประมาท
บุคคลล่วงทุกข์ ได้ด้วยความเพียร
บุคคลบริสุทธิ์ ได้ด้วยปัญญา

สังยุตตนิกาย สคาถวรรค อาฬวกสูตร

ปฏิปทาของหลวงปู่

การอุปัฏฐากหลวงปู่นั้น ท่านจะให้พระอุปัฏฐากเพียงรูปเดียว ไม่ให้รูปอื่นไปก้าวก่ายหน้าที่ หากจะเปลี่ยน ต้องกราบเรียนให้หลวงปู่ทราบเสียก่อน หลวงปู่กำหนดเวลา ๐๔.๐๐ น. ในตอนเช้า ถ้ามาก่อนก็ต้องรอให้ถึงเวลา จึงจะขึ้นไปรับอัฐบริขารได้ หากมาหลังเวลา ๐๔.๐๐ น. ท่านจะลงโทษโดยการไม่พูดด้วยเป็นเวลา ๓ วัน ในเวลา ๐๔.๐๐ น. กิจวัตรประจำของหลวงปู่คือ ท่านจะเดินจงกรม แต่วันไหนฝนตก หลวงปู่ก็จะนั่งเจริญภาวนาในกุฏิ โดยท่านไม่เคยนอนให้เห็นแม้แต่ครั้งเดียว ในช่วงเวลานั้น พระอุปัฏฐากจะรีบทำความสะอาดกุฏิ และต้องเก็บวางไว้ในที่เดิมทุกอย่าง การทำความสะอาด หลวงปู่จะไม่เคยบ้วนน้ำลายในกระโถน แต่จะวางไม้ขีดไฟไว้ ๑ ก้าน เพื่อทดลองใจลูกศิษย์ว่าจะละเลยการทำความสะอาดหรือเปล่า ส่วนกะลามะพร้าวที่ใช้ถูพื้นกุฏินั้น หลวงปู่จะออกอุบายโดยการเอากระดาษชำระไว้ในกะลามะพร้าว เพื่อทดสอบว่าพระอุปัฏฐากจะทำความสะอาดหรือไม่

ถึงเวลาออกบิณฑบาตในหมู่บ้าน ก่อนออกจากวัดท่านจะถือไม้กวาดตาด เพื่อกวาดใบไม้ติดมือไปด้วยทุกครั้ง เพื่อเป็นตัวอย่างให้ลูกศิษย์ปฏิบัติตาม หลวงปู่จะออกจากวัดหลังลูกศิษย์ เพราะว่าท่านจะเดินไปตรวจความเรียบร้อย ถ้าพระรูปใดไม่ทำความสะอาด หลวงปู่จะ

กุฏิต่างๆ ภายในวัด

ทำให้ หลวงปู่จะล้างกระโถนให้ ผ้าอาบน้ำฝน ถ้าตากไม่เก็บ หลวงปู่ก็จะเก็บให้โดยท่านจะพูดเป็นนัยว่า "เทวดาทำให้" ส่วนมากหลวงปู่จะเน้นการตากผ้าในกุฏิ ท่านจะอ้างถึงหลวงปู่อ่อนว่า ถ้าพระรูปใดตากผ้าจีวรนอกกุฏิ หลวงปู่อ่อนว่าเทวดาจะไม่อนุโมทนาด้วย ถ้าหลวงปู่ได้ไปเก็บผ้าอาบน้ำฝน หรือจีวรให้ ๒-๓ ครั้ง หลวงปู่จะเอาไปซ่อนไว้ในกอหนาม แล้วท่านจะอ้างว่าเทวดาเอาไปซุกซ่อนไว้ เพราะอยู่ในวัดถ้ำไทรทอง ถ้าพูดตามหลักก็พูดว่าภูมิเทวดาคอยอนุโมทนาให้

หลังจากบิณฑบาตกลับมาถึงวัด ลูกศิษย์ต้องเตรียมน้ำเพื่อล้างเท้าและผ้าเช็ดเท้าให้หลวงปู่ทุกวัน โดยท่านได้เล่าว่า ข้อวัตรข้อนี้เป็นข้อวัตรของหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ โดยท่านได้ยึดรักษาไว้เป็นอย่างดี ส่วนกฎในการที่จะรับผู้ที่จะมาบวช โดยเริ่มตั้งแต่เป็นผ้าขาว จะต้องสัญญาก่อนว่าจะต้องบวชเป็นพระภิกษุ หรือสามเณรไม่ต่ำกว่า ๓ พรรษา ถ้าไม่รับสัญญา หลวงปู่ก็จะให้ไปบวชวัดอื่น

เวลา ๑๙.๐๐ น. ของทุกวันหลวงปู่จะพาคณะศิษยานุศิษย์นั่งเจริญภาวนา จนถึงเวลา ๐๑.๐๐ น หากพระรูปใดไม่อดทนในอิริยาบถหลวงปู่จะตักเตือนว่ากล่าวอย่างหนัก

บางวันเวลาประมาณ ๒๓.๐๐-๒๔.๐๐ น. หลวงปู่จะเดินตรวจพระภิกษุตามกุฏิว่าปรารภความเพียรหรือไม่ แต่การเดินของหลวงปู่ ถ้าพระภิกษุสามเณรไม่มีสติ จะไม่รู้เลยว่าหลวงปู่ท่านเดินผ่านกุฏิ เพราะหลวงปู่เดินเบามาก

หลวงปู่จะให้ความสำคัญในความปลอดภัย และความเป็นอยู่ของสามเณรตัวเล็กๆ จะต้องตรวจดูความเรียบร้อยก่อนจำวัดว่า ดับเทียนหรือไม่ กางมุ้งก่อนจำวัดหรือไม่ หลวงปู่จะดูแลเอาใจใส่เหมือนลูกของหลวงปู่เอง

ในเรื่องของการสอนท่องจำบทสวดมนต์ หลวงปู่จะเน้นให้ลูกศิษย์ท่องจำให้ได้ทุกบทเสียก่อนจึงจะให้ท่องพระปาฏิโมกข์ หากพระรูปใดขี้เกียจท่องบทสวดมนต์ เวลามีกิจนิมนต์หลวงปู่จะให้พระรูปนั้นไป เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ลูกศิษย์เกิดความละอาย จะได้ท่องบทสวดมนต์ได้ หลวงปู่จะพูดประจำว่า **“ชาวนามีคราดมีไถ พระเณรก็ต้องสวดมนต์สวดพรให้ได้”**

แม้แต่พระภิกษุที่บวชใหม่ ถ้ามีงานไม่สำคัญในหมู่บ้าน ท่านจะให้พระภิกษุสามเณรที่บวชใหม่ไปเพื่อออกฝึก นี้คืออุบายของหลวงปู่ในการฝึกสวดมนต์ พระภิกษุที่สวดมนต์ได้แล้วหลวงปู่ก็ไม่ให้ออกงาน ท่านจะมอบภาระที่สูงกว่านั้นให้

ในเรื่องของพระปาฏิโมกข์ หลวงปู่จะมีอุบายให้พระที่มีความขยันท่องปาฏิโมกข์ โดยให้กำลังใจ โดยสัญญาว่าพระรูปใดท่องจบจะให้ของกำนัล เช่น นาฬิกา เป็นต้น

ข้อวัตรในโรงฉันน้ำร้อน น้ำปานะ

โรงฉันน้ำร้อน น้ำปานะ

เวลาฉันน้ำร้อน น้ำปานะ จะเป็นเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. โดยจะมีพระเณรผลัดเปลี่ยนกันดูแลรับผิดชอบ พระเณรต้องมีผ้าอาบน้ำฝนมาด้วยทุกๆ รูป มาปูพื้นก่อนที่จะนั่งรอองค์หลวงปู่ ถ้าหลวงปู่ยังไม่เข้ามา ส่วนมากพระเณรจะยังไม่ฉัน ต้องรอให้หลวงปู่เข้ามาก่อน ยกเว้นว่า หลวงปู่มีญาติโยมและธุระจำเป็นก็มอบให้พระองค์ที่รองลงมาเป็นประธาน เวลาฉันก็ต้องสำรวม ไม่ให้เสียงดัง หลังจากฉันเสร็จ ถ้าหลวงปู่ไม่สั่งให้ลุกก็จะไม่ได้ลุกจากที่นั่ง รอเวลาอยู่พอประมาณ เพราะในบางเวลาหลวงปู่จะให้โอวาทเฉพาะพระเณร สัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง จะต้องนั่งรอท่านจนกว่าท่านจะอบรม ถ้าสมมุติว่าครั้งใดครั้งหนึ่งมีเหตุการณ์พระ ก. พระ ข. ทำผิดข้อวัตร ท่านจะดุสามเณรเป็นตัวอย่าง นั่นคืออุบายของท่าน ดังสุภาษิตที่ว่า "ตีวัวกระทบคราด" ถ้าให้โอวาทในเวลาอันสมควรแล้ว ท่านก็สั่งให้เลิก แล้วทำความสะอาดปัดกวาดเช็ดถูให้เรียบร้อย ด้วยความสามัคคี

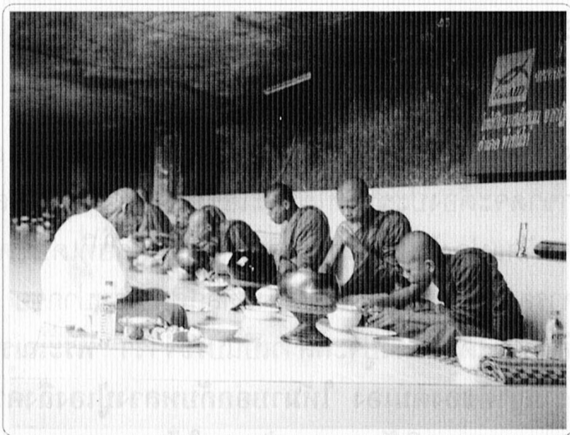
ในบางครั้งญาติโยมศรัทธาในตัวบุคคล เช่น กรณีที่ญาติโยมนำน้ำปานะมาถวายตอนบ่าย แต่หลวงปู่ยังไม่มาก็ไม่ยอมถวายแก่รูปอื่น จะรอถวายหลวงปู่เพียงรูปเดียว หลวงปู่ก็มีอุบายพูดกับญาติโยมคนนั้นว่า **"ยามหมู่เจ้ามาเห็นว่ามีคนเอาอาหารให้ลูกเจ้ากิน เจ้าจะดีใจบ่"**

อุปนิสัยของหลวงปู่

หลวงปู่มีอุปนิสัยประหยัดและใช้ของอย่างคุ้มค่า เช่น ผ้าครองของหลวงปู่ ถ้าขาดจะต้องปะชุนให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเดิม และไม่ทิ้งของที่ใช้แล้ว จะดัดแปลงไปใช้ทำอย่างอื่นต่อ อุปนิสัยที่เด่นชัดของหลวงปู่อีกข้อคือ การสงเคราะห์ลูกศิษย์ เพียงแต่ลูกศิษย์เอ่ยปากขอ หลวงปู่ก็จะสงเคราะห์เอื้อเฟื้อ โดยหลวงปู่จะกล่าวเป็นประจำว่า **"พระเณรที่บวชมานั้นห้ามไปรบกวนญาติของตนเอง ให้มาบอกกับหลวงปู่เองถึงความต้องการ ถ้าถูกต้องตามพระธรรมวินัย หลวงปู่จะหาให้นอกจาก ดาวและเดือน"** ข้อวัตรต่าง ๆ หลวงปู่จะยกตัวอย่างหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ และหลวงปู่หล้า เขมปตฺโต มาอบรมสั่งสอนลูกศิษย์เป็นประจำ โดยยึดคติที่ว่า **"ทำให้ลูกดู อยู่ให้ลูกเห็น"**

ในเรื่องของความสะอาด หลวงปู่รักษาความสะอาดได้ดีมาก และชอบที่จะแสดงให้เหล่าศิษย์ดูเป็นตัวอย่าง การวางแก้วหรือวัสดุอื่น หลวงปู่จะใช้นิ้วก้อยสัมผัสพื้นก่อนเพื่อที่จะไม่ให้เกิดเสียงดัง เวลาที่ของหล่นจากพื้น ท่านจะไม่ก้มเก็บแต่จะใช้วิธีย่อตัวแล้วเก็บของขึ้นมา หลวงปู่จะเน้นเรื่องการเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในวัด โดยสั่งสอนลูกศิษย์เป็นคติว่า **"หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา"**

หลวงปู่จะถือปฏิบัติจริยวัตรที่งดงาม ไม่ว่าจะเป็นการเดิน การนั่ง การฉัน การพูดจา ยกตัวอย่างเช่น การนั่ง หลวงปู่จะนั่งพับเพียบเท่านั้น แม้กระทั่งต่อหน้าลูกศิษย์ ส่วนในเวลาฉันภัตตาหารเช้า ท่านจะห่วงใยลูกศิษย์ว่า อาหารจะทั่วถึงกันหรือไม่ ถ้าอาหารชนิดใดมีจำนวนน้อย ท่านจะให้แจกมาจากปลายแถวก่อน ส่วนตัวหลวงปู่เองจะรับแจกเป็นองค์สุดท้าย และจะอบรมลูกศิษย์ถึงนิสัยในการขบฉัน จะเน้นในเสขิยวัตรโดยเคร่งครัด

พระภิกษุ สามเณร ฉันภัตตาหารเช้าร่วมกัน

วัตถุสิ่งของที่หลวงปู่ใช้ ไม่ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ท่านจะไม่เดินข้ามของสิ่งนั้น ท่านจะอบรมพระเณรไม่ให้ข้ามวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ภาชนะ แก้วน้ำ กาน้ำ ก่อนจะฉัน หลวงปู่ท่านจะล้างเสียก่อน ถึงแม้จะล้างสะอาดแล้ว หลวงปู่ก็จะล้างใหม่เสียก่อน

ท่านจะฝึกให้พระใหม่อนุโมทนาพิธี ส่วนมากหลวงปู่จะอนุโมทนาในวันพระ นอกจากนั้นพระนวกะจะเป็นผู้อนุโมทนา ตลอดจนผ้าขาวและสามเณร นั่นคือวิธีที่ท่านสอนให้พระภิกษุสามเณรให้มีความกระตือรือร้นหาวิชาใส่ตน **การปฏิบัติของหลวงปู่กับลูกศิษย์ดูๆ แล้ว ก็เหมือนแม่ไก่กับลูกไก่ คือมีอะไรแม่ก็หามาให้ลูก แต่อีกมุมหนึ่งท่านก็จะฝึกให้หากินเอาเอง** เครื่องเคียวของฉันมีเท่าไรในวัด พระเณรตลอดญาติโยมที่มาร่วมทำบุญก็จะได้เห็นได้รู้หมดว่ามีมากน้อยเท่าไร หลังจากถวายพระเณรญาติโยมจะได้แบ่งกันกิน

เสร็จจากภัตกิจ ท่านจะเน้นให้พระเณรสามัคคีกัน ร่วมกันทำความสะอาด เสร็จแล้วจึงจะได้กลับกุฏิทำกิจข้อวัตรส่วนของตนเองตามอัธยาศัย ส่วนหลวงปู่จะนั่งคอยต้อนรับญาติโยมที่มาทำบุญ และมาศึกษาธรรมะ ตลอดถึงปรึกษาปัญหาจนกว่าจะหมด จะใช้เวลาประมาณ ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น. เป็นประจำทุกวัน

ในการทำกิจวัตรส่วนตัว เช่น การเข้าห้องน้ำ ท่านจะสั่งสอนให้ลูกศิษย์ส่งสัญญาณด้วยวิธีการไอ ห้ามปิดประตูห้องน้ำเสียงดัง (โดยเปรียบเทียบความดังว่า ดังไปถึงสวรรค์)

หลวงปู่นั้นท่านเก่งหลายอย่าง ท่านเป็นพระที่ขยันมากเรื่องตัดเย็บผ้าสบงจีวรนี้ ท่านได้เคยเล่าให้ฟังว่า สมัยที่ท่านยังพำนักอยู่วัดป่านิโครธาราม ท่านเย็บสบงจีวรเป็นแล้ว พระบางรูปนั้น ถ้าไม่ใช่ฝีมือตัดเย็บของหลวงปู่ตัดเย็บให้ท่านแล้ว ท่านจะไม่ใช้ จะใช้เฉพาะผ้าที่หลวงปู่ตัดเย็บให้เท่านั้น เพราะผู้อื่นนั้นฝีมือไม่ดีพอ

ต่อมาท่านได้ฝึกหัดให้พระเณรรู้จักตัดเย็บผ้าสบงจีวร ท่านไม่ใช่สอนแต่พระเณรเท่านั้น ท่านยังสอนให้ฆราวาส ญาติโยม เย็บเป็นด้วยเพื่อจะได้ช่วยในกิจนี้ด้วย โดยเฉพาะชาวบ้านหนองบัวบาน ที่ได้ช่วยเย็บจีวร ได้แก่ โยมแดง โยมคำผิน โยมเหวย โยมแต๋ว แม่หรั่ง เหล่านี้ล้วนแต่เย็บผ้าสบงจีวรให้พระเณรใช้ได้ทั้งนั้น เพราะหลวงปู่ท่านฝึกให้การตัดเย็บผ้าสบงจีวรล้วนแต่เป็นงานที่ละเอียดพอสมควร

เกี่ยวกับการย้อมผ้าจีวร จะอนุญาตให้ย้อมได้ในวันขึ้น หรือแรม ๗ ค่ำ ๑๔ ค่ำเท่านั้น ฟืนที่ใช้ต้มน้ำร้อนเพื่อย้อมผ้าหลวงปู่จะเน้นมากเพราะอยู่ในป่า ถึงจะมีฟืนมากก็ต้องประหยัดมาก ไม่ให้ใช้ฟืนมากเกินไปท่านจะให้พระเณรเตรียมฟืนไว้รอเข้าพรรษา หน้าฝนออกพรรษาแล้ว

ก่อนจะลาหลวงปู่ออกไปวิเวก ท่านก็จะให้เตรียมฟืนอีกเที่ยวหนึ่ง ไม่ว่าสามเณรน้อย หรือหลวงตาแก่ ๆ ก็ต้องออกมาทำงานช่วยกัน ไม่ได้แบ่งแยกโดยเน้นว่า ทำตามอัตภาพของตนเอง โดยยึดหลักความสามัคคี เฉพาะในพรรษาท่านจะอบรมสั่งสอนพระในวันพระมาก ไม่ให้พระประมาทในความเพียร

หลวงปู่เป็นผู้มีฝีมือในการเขียนหนังสือ ในสมัยนั้นท่านชอบ ฝึกหัดเขียนป้ายบนกระดาน หรือคำพังเพยต่าง ๆ ซึ่งสมัยนั้น ปากกาเมจิกยังไม่มีแพร่หลาย ท่านจะใช้ไม้ไผ่จุ่มหมึกเขียน ซึ่งก็ไม่แพ้ผู้ที่เขียนด้วยปากกาเมจิกในปัจจุบันนี้เลย

ในการบูรณะปฏิสังขรณ์ หลวงปู่จะเป็นพระที่มีความชำนาญในงานช่าง และท่านจะพูดประจำถ้าอยู่ในเพศบรรพชิตไม่ได้ สึกออกไปก็อย่าได้ไปเป็นกรรมกร

ชาวบ้านไทรทองร่วมกันสร้างบ้าน

การบูรณะปฏิสังขรณ์ ก่อสร้างวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ท่านไม่นิยมเอาช่างจากที่อื่นมาทำ ท่านจะเอาช่างในหมู่บ้านมาฝึกงานช่าง หลวงปู่จะเน้นว่าเวลาการใช้งานฟรีเป็นบุญเป็นกุศล ก็เอาช่างในหมู่บ้าน เวลางานเป็นเงินเป็นทองจะไปเอาช่างนอกหมู่บ้าน ไม่ถูกต้อง หลวงปู่จะเอาช่างในหมู่บ้านมาฝึกหัดงาน

หมู่บ้านถ้ำไทรทองเป็นหมู่บ้านที่เกิดเพราะวัด เพราะว่าวัดมาตั้งก่อนหมู่บ้าน ถือเป็นหมู่บ้านแรกที่ตั้งหลังวัด ชาวบ้านจะเชื่อฟังเคารพนับถือหลวงปู่เป็นอย่างมากท่านจะเน้นให้ชาวบ้านเลิกอบายมุข เน้นความสามัคคี วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ หลวงปู่จะไม่ให้ชาวบ้านยืมไปใช้เป็นของส่วนตัว แต่ถ้าเอาไปใช้เป็นส่วนสาธารณประโยชน์หลวงปู่จะอนุญาตให้ยืม

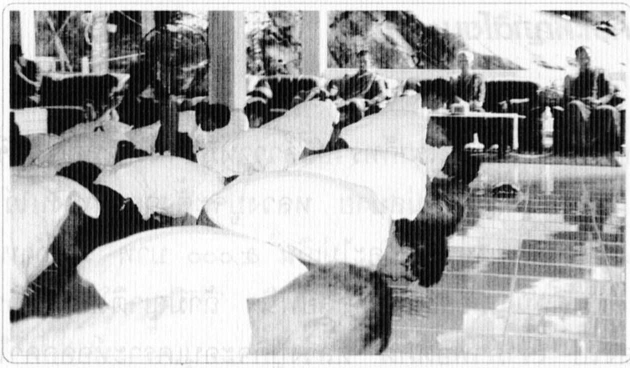
การอบรมสั่งสอน

ด้านการอบรมสั่งสอนหลวงปู่จะเน้นเรื่องศีล เพราะว่าศีลก็คืออาวุธประจำกายของนักรบ ไม่มีอาวุธชนิดใดที่จะร้ายแรงมากกว่าศีล เปรียบเสมือนรั้วที่รักษาบ้าน รักษาวัตถุสิ่งของ ไม่มีสิ่งป้องกัน ก็จะมีแต่ขโมยมาขโมยของของเรา หลวงปู่จะอบรมพระใหม่ หรือพระเก่าในเรื่องของการรักษาศีลข้อวัตร ในช่วงเวลาว่างหลวงปู่จะอ่านบุพพสิกขาวัณณนาพระที่มาอุปัฏฐาก หลวงปู่จะเน้นเวลาเป็นสำคัญ ห้ามผิดพลาดเวลา แม้แต่ ๑ นาที หากมีธุระที่อื่นต้องกราบเรียนหลวงปู่ก่อน เพื่อที่จะมอบหมายให้พระรูปอื่นทำแทน ถ้าไม่ทำอย่างนั้นวันต่อมาหลวงปู่จะไม่ให้ทำ หลวงปู่จะทำเอง นี้เป็นอุบายของหลวงปู่

หลวงปู่จะฝึกเด็กที่มาวัดกับพ่อแม่ให้หัดนั่งสมาธิ

เวลาสรงน้ำต้องตรงเวลา ในเวลาที่หลวงปู่มีญาติโยมก็ต้องรอเวลาจนกว่าญาติโยมจะกลับ จะไปกราบเรียนให้สรงน้ำไม่ได้ เพราะหลวงปู่ถือเรื่องอาคันตุกวัตรอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าโยมคนนั้นจะเป็นใครก็ตาม หลวงปู่จะปฏิบัติต่อญาติโยมเสมอกันหมด ถ้าศิษย์บกพร่องในหน้าที่

หลวงปู่อบรมญาติโยมให้เลิกดื่มเหล้า

หลวงปู่จะไม่ให้ปฏิบัติเป็นเวลา ๗ วัน อีกอย่าง ความเมตตาของหลวงปู่กับเด็ก เวลาที่เขามาทำบุญกับพ่อแม่ของตนเอง หลวงปู่จะฝึกให้นั่งเจริญภาวนา แล้วค่อยให้ร่วมรับประทานอาหาร หลวงปู่เน้นเรื่องการประหยัดอย่างมาก สำหรับพระเณรที่ท่องหนังสือไม่ค่อยเก่ง หลวงปู่จะหาอุบายของหยาบ ๆ แต่ถ้าพระเณรรูปใดที่ท่องเก่งขยัน หลวงปู่ก็จะหาของรางวัลให้โดยไม่ผิดพระวินัย วันธรรมสวนะ ปกติท่านจะลงทำวัตรสวดมนต์เย็นเวลา ๒๐.๐๐ น. ถึงประมาณ ๒๔.๐๐ น. โดยปกติ ยกเว้นมีกิจสำคัญ ถ้าในพรรษาท่านจะอ่านพระวินัยประมาณ ๑๓.๐๐ น. ในขณะนั้น พระเณรต้องมารวมกันทุกรูป ถ้าองค์ไหนขาดเมื่อท่านถามเกี่ยวกับพระวินัยท่านจะข้ามไปไม่ถามรูปนั้นเป็นเวลา ๓ วัน

เกี่ยวกับญาติโยมที่มาเจริญภาวนารักษาศีล หลวงปู่จะให้รักษาศีล ๘ เฉพาะวันเข้าพรรษาและออกพรรษาเท่านั้น เพราะท่านจะเน้นว่าต่างคนต่างรู้ว่าศีลคือการสำรวม ท่านจะแนะนำว่าการรักษาศีลคือการรักษา กาย วาจา ใจ การฝึกอบรมสำหรับฆราวาส หลวงปู่มีความเมตตามาก แม้กระทั่งญาติโยมที่ติดเหล้าเมายาอย่างหนัก หลวงปู่ก็ไม่รังเกียจสามารถสอนเขาเลิกสิ่งเสพติดได้ (สอนขี้เหล้าให้เป็นเทวดา)

การอนุเคราะห์ญาติโยม

สำหรับจตุปัจจัย เราก็ทราบแล้วว่าหมู่บ้านไทรทองเกิดขึ้นเพราะหลวงปู่ เวลาที่ญาติโยมไม่สบาย หลวงปู่จะตั้งกองทุนเงินไว้ เพื่อให้มายืมเป็นค่ารักษาพยาบาลรายละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ให้มีกำหนดส่งคืนภายใน ๓ เดือน หรือแล้วแต่ดุลยพินิจ ถ้ามีญาติโยมล้มตาย หรือเสียชีวิตลงไป เจ้าภาพอัตคัต หลวงปู่ก็จะอนุเคราะห์ออกค่าใช้จ่ายให้ตามความเหมาะสม บางครั้งไม่มีข้าวจะกิน หลวงปู่ก็จะสงเคราะห์ข้าวปลาอาหารตามความเหมาะสมและโอกาส ทางด้านวัตถุเป็นสิ่งสาธารณประโยชน์ ส่วนใหญ่หลวงปู่จะเป็นแกนนำในด้านปัจจัย วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือในการก่อสร้าง

หมู่บ้านไทรทองเป็นหมู่บ้านปลอดอบายมุข ไม่มีเครื่องดื่มของมึนเมาขาย ชาวบ้านมีกองทุนสำหรับหมู่บ้าน เป็นกองทุนที่หลวงปู่ตั้งขึ้นมาเอง โดยที่หลวงปู่ตั้งใจ ให้เป็นหมู่บ้านที่ช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ต้องเป็นภาระของรัฐบาล เพราะเงินหมุนเวียนในกองทุนหมู่บ้าน ที่พอให้ชาวบ้านได้หยิบยืมในยามขัดสน **ชาวบ้านทุกคนตั้งแต่ลูกเด็กเล็กแดงมีความเคารพรักในองค์หลวงปู่มาก แค่รถของหลวงปู่วิ่งผ่านชาวบ้านจะปฏิบัติโดยการนั่งแล้วพนมมือ จนกว่ารถของหลวงปู่จะวิ่งผ่านไป**

หากท่านออกกิจนิมนต์ หลวงปู่ท่านจะมอบให้พระองค์รองลงมาดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยแทน ถ้าหลวงปู่กลับมาก็กราบเรียนให้ทราบถึงกิจนิมนต์ต่าง ๆ ห้ามไม่ให้ลืม ฉะนั้น ความทรงจำของท่านก็เหมือนคอมพิวเตอร์ ที่บันทึกข้อมูล ไม่มีเวลาว่างเลย หลวงปู่ท่านจึงต้องหาลูกศิษย์ให้เป็นผู้คอยรับกิจนิมนต์แทน

ญาติโยมช่วยกันเก็บล้างภาชนะ

เกี่ยวกับจตุปัจจัยภายในวัด หลวงปู่จะเน้นมาก วัดทั้งวัดมีเงินกระเป๋าเดียว คือมีเงินอยู่ที่เดียว เมื่อญาติโยมถวายปัจจัยมา จะต้องเก็บไว้ที่เดียวกัน หลวงปู่จะนิยมการบริจาค (ตะกร้าก้นรั่ว) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ภายในวัด ได้มาเท่าไหร่ก็หมดไปเท่านั้น บางช่วงบางเวลาก็ติดลบ แต่ก็ไม่ใช่อุปสรรคของการทำข้อวัตร หลวงปู่จะสอนว่า ไม่ให้ติดกับอามิสวัตถุสิ่งของ

ในโรงครัวสำหรับญาติโยม หลวงปู่จะเน้นความสะอาดมาก ทำความสะอาดบริเวณที่ทำอาหาร ภาชนะเครื่องใช้ของสอยหากทำตกหล่น ถ้าหลวงปู่เห็นหลวงปู่จะดุ หลวงปู่จะเน้นในเรื่องการรักษาของใช้ต่างๆ ภายในวัด ถ้าโยมมาวัดทำของตกหล่น หลวงปู่จะให้รีบไปเก็บมาไว้ทันที หลวงปู่จะเน้นว่าของที่เขาถวายให้วัด เป็นสิ่งที่ยาก หลวงปู่จะเน้นด้วยคำพูดที่ว่า "แค่ของที่ญาติโยมนำมาถวายจะรักษาไว้ให้ไม่ได้เชียวหรือ" แล้วหลวงปู่ก็จะไม่ตั้งให้ญาติโยมคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบดูแล ท่านจะให้ความเคารพนับถือเสมอกัน ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ

เย ตรนฺติ อณฺณวํ สรํ
เสตุ กตฺวาน วิสชฺช ปลฺลลานิ
กุลฺลํ ชโน จ พนฺธติ
ติณฺณา เมธาวิโน ชนาติ

ชนเหล่าใดจะข้ามห้วงน้ำ แม้น้ำมีประมาณน้อย
ย่อมต้องอาศัยเรือหรือแพข้ามไป
แต่ผู้มีปัญญา ปราศจากเรือหรือแพก็ข้ามได้
ด้วยสะพาน คืออริยมรรคอันประเสริฐ

ขุททกนิกาย อุทาน ปาฏลิคามิยสูตร

ประวัติการอาพาธ

๒๖ มกราคม ๒๕๔๖

นับเป็นวาระแรก ที่คณะศิษย์จากโรงพยาบาลศิริราชได้มีโอกาสรับใช้หลวงปู่โดยตรง แม้ว่าก่อนหน้านั้นจะได้มีโอกาสกราบนมัสการท่านหลายครั้งด้วยกัน โดยในวันนั้นท่านปรารภให้ฟังว่า ท่านเดินทางเข้ามาในกรุงเทพฯ และตระเวนไปเยี่ยมตามบ้านลูกศิษย์หลายแห่งประกอบกับท่านยังปรารภเรื่องการให้ศิษย์คนหนึ่งรวบรวมข้อมูลประวัติ ภาพถ่าย และธรรมเทศนาของท่าน เพื่อทำเป็นหนังสือขึ้น ทั้งที่ก่อนหน้านี้ ท่านไม่ค่อยยอมให้ถ่ายรูป บันทึกเทปธรรมเทศนา หรือเล่าประวัติของท่านมากนัก มีศิษย์คนหนึ่งรู้สึกสะกิดใจในความเปลี่ยนแปลงของท่าน จึงได้กราบเรียนถามท่านว่า *"เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับอายุสังขารของหลวงปู่หรือไม่"* ท่านก็อมยิ้ม และก้มหน้าลงนิดหนึ่ง เสมือนการยอมรับ แต่ไม่พูดตอบอะไร

ในวันนั้นคณะศิษย์ทั้งหมดจึงรีบเตรียมขันธ์ ๕ และร่วมกันขอโอกาสต่อหลวงปู่ ทำวัตรและขออาราธนาให้หลวงปู่ทรงธาตุขันธ์ไว้ก่อน อย่าเพิ่งด่วนละสังขารไป โดยกราบเรียนเหตุผลว่า *"ในปัจจุบันครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และเป็นผู้นำในการประพฤติปฏิบัตินั้น นับว่าลด*

น้อยถอยลงไปทุกๆวัน" หลวงปู่ท่านยังไม่ยอมรับขันธ์ ๕ และกล่าวว่า *"พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า ตราบใดยังมีผู้ปฏิบัติตามมรรค ๘ โลกย่อมไม่ว่างเว้นจากพระอรหันต์ จะไปกลัวว่าจะไม่มีพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบทำไมกัน"* คณะศิษย์จึงกราบเรียนเพิ่มเติมว่า *"จริงอยู่ที่ว่า ตราบเท่าที่ยังมีผู้ประพฤติปฏิบัติตามมรรค ๘ พระอรหันต์ย่อมไม่สูญไปจากโลก แต่หากขาดผู้นำชี้ทางที่ถูกต้อง ก็จะทำให้ผู้ที่เดินตามภายหลัง เดินตามไม่ได้เช่นกัน"* หลวงปู่เงียบไปนิดหนึ่ง แล้วจึงยอมรับการถวายขันธ์ ๕ และในวาระนี้ คณะศิษย์ได้ร่วมกันถวายบาตรแก่ท่าน ซึ่งท่านก็ใช้บาตรใบนี้มาโดยตลอดจนกระทั่งมรณภาพ

๒๓ เมษายน ๒๕๔๗

หลวงปู่เข้ารับการผ่าตัดต้อกระจกที่ดวงตาข้างซ้าย จากจักษุแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ที่อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช ท่านปรารภด้วยความชื่นชมถึงผลการรักษาว่า *"ดวงตาท่านมองเห็นชัด เหมือนสมัยตอนท่านยังเป็นหนุ่ม"* ทำให้ท่านสามารถประกอบกิจการงานต่างๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น

ก่อนที่ท่านจะเข้ารับการผ่าตัดดวงตาครั้งนี้ ท่านได้เคยมาตรวจ และทางโรงพยาบาลได้เตรียมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ และกระบวนการผ่าตัดไว้พร้อมแล้ว แต่เมื่อถึงวันนัด ท่านขอยกเลิก โดยท่านให้เหตุผลว่าจะไปผ่าตัดที่โรงพยาบาลอื่น คณะศิษย์จึงได้กราบเรียนว่า

"เรื่องการที่ท่านจะไปทำการรักษาที่อื่นนั้น ไม่ขัดข้องแต่อย่างใด เพราะยินดีที่หลวงปู่จะหายจากอาพาธเหมือนกัน แต่การที่ครูบาอาจารย์ต่างๆ หลายองค์ ไม่ว่าจะเป็น หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ หลวงปู่ชอบ จานสโม หลวงปู่คำผอง กุสลธโร หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ มารักษาอาการอาพาธที่

โรงพยาบาลศิริราชนั้น เท่ากับว่าท่านเหล่านั้นได้มาวางรูปแบบการเรียนรู้พระธรรมวินัย ให้กับคณะแพทย์และพยาบาลที่ถวายการรักษา ได้รู้จักวิธีการถวายการรักษา และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องต่อพระภิกษุสามเณรทั้งหลาย จริงอยู่ที่พระเถระทั้งหลาย สามารถไปรักษาการอาพาธที่โรงพยาบาลเอกชนได้ แต่พระหนุ่มเณรน้อยทั้งหลายไม่สามารถกระทำอย่างนั้นได้ทุกองค์ จำเป็นต้องมารักษาในโรงพยาบาลของรัฐ หากแพทย์พยาบาลไม่เคยเรียนรู้วิธีปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยเลย ในภายหน้าพระหนุ่มเณรน้อยทั้งหลายย่อมได้รับความลำบาก ฉะนั้นการมารักษาของหลวงปู่ จึงเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาต่อไปในอนาคต"

และด้วยการที่ท่านเห็นประโยชน์ของการมารับการรักษาครั้งนี้ ท่านจึงตกลงใจที่จะทำการผ่าตัดที่โรงพยาบาลศิริราชตามกำหนดการเดิม

๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙

ช่วงเช้า หลวงปู่รับนิมนต์มาบรรยายเกี่ยวกับยาเสพติด ที่โรงแรมรามาการ์เด้น กรุงเทพฯ เสร็จแล้ว ท่านได้โทรศัพท์ไปหาคณะศิษย์ที่โรงพยาบาลศิริราช บอกว่าท่านมีอาการแน่นที่หน้าอกด้านซ้ายมาหลายครั้งแล้ว ตั้งแต่อยู่ที่วัด มากรุงเทพฯ คราวนี้ท่านจึงนึกถึงที่ทางคณะศิษย์ได้เคยกราบเรียนปวารณาเรื่องการตรวจรักษาไว้ ท่านปรารภว่า มากรุงเทพฯ ครั้งนี้ เสมือน "ยิงปืนนัดเดียว ได้นกสองตัว"

ช่วงบ่าย ท่านเดินทางเข้ามาที่โรงพยาบาลศิริราช และรับการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ EKG เอ็กซเรย์ปอด พร้อมทั้งตรวจร่างกายทั่วไป แม้ว่าแพทย์จะพบว่าคลื่นไฟฟ้าหัวใจปกติ แต่ก็ยังมีข้อสงสัยว่าน่าจะมีอาการทางหัวใจ จึงส่งต่อไปให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหัวใจทำการตรวจอีกครั้งในคลินิกพิเศษตอนเย็น ซึ่งแพทย์ได้นัดมาทำการตรวจละเอียดอีกครั้งในวันเสาร์ที่ ๖ พฤษภาคม เป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นวันหยุดราชการ

๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙

หลวงปู่เข้ารับการตรวจหัวใจ ด้วยการทำ Echocardiogram พบว่าหัวใจมีการเต้นผิดจังหวะ และมีลิ้นหัวใจรั่วเล็กน้อย และสงสัยว่าอาจจะมีเส้นเลือดหัวใจตีบด้วย แพทย์จึงถวายการรักษาเบื้องต้น ถวายยาเฉพาะโรค และได้ทำการนัดให้มาโรงพยาบาลอีกครั้งในอีก ๒ สัปดาห์ถัดไป เพื่อทำการตรวจหาเส้นเลือดหัวใจตีบ ด้วยวิธีการฉีดสี (Thallium 201 sian)

๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ หลวงปู่เดินทางออกจากกรุงเทพฯแต่เช้ามืด เพื่อกลับวัดถ้ำไทรทอง

๘ พฤษภาคม ๒๕๔๙ หลวงปู่มีอาการซีกขวาอ่อนแรง โรงพยาบาลประจำอำเภอตรวจพบว่า ท่านมีอาการเส้นโลหิตในสมองอุดตัน จึงนิมนต์ท่านเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น

หลังจากเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ได้ประมาณ ๘ ชั่วโมง ท่านมีอาการเส้นเลือดหัวใจขาดเลือดอย่างเฉียบพลันแทรกซ้อนขึ้น ทำให้หัวใจหยุดเต้น คณะแพทย์จึงถวายการรักษาด้วยการใส่ท่อช่วยหายใจ ปั๊มหัวใจ และให้ยากระตุ้นหัวใจ พร้อมทั้งนิมนต์ท่านไปยังห้องไอซียู อย่างไรก็ตาม แม้คณะแพทย์จะถวายการรักษาท่านอย่างสุดกำลังความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถจะรักษาชีวิตท่านเอาไว้ได้ หลวงปู่จึงมรณภาพด้วยอาการสงบ เมื่อเวลา ๐๔.๒๐ น. ของวันอังคารที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และได้ทำการเคลื่อนศพของท่านกลับวัดถ้ำไทรทองในเวลา ๑๑.๓๐ น. ของวันเดียวกัน

สิริรวมอายุได้ ๖๑ ปี ๒ เดือน ๕ วัน ๔๐ พรรษา

ประวัติวัดถ้ำไทรทอง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ ได้เดินทางมาจากวัดป่านิโครธาราม ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เพื่อมาธุดงค์ในพื้นที่ป่าดงมูล บริเวณเทือกเขาภูโน จนกระทั่งได้พบถ้ำแห่งหนึ่ง ซึ่งเหมาะแก่การบำเพ็ญเพียรภาวนา จึงได้จำพรรษาอยู่ ณ ถ้ำแห่งนี้ และทุกเช้าจะออกบิณฑบาตกับชาวบ้านที่มาอาศัยอยู่ตามเถียงนาหรือกระท่อมเล็กๆ บริเวณหัวไร่ปลายนา ต่อมาชาวบ้านที่พบเห็นเกิดความศรัทธา จึงได้ช่วยกันขุดขยายถ้ำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และเรียกถ้ำแห่งนี้ว่า ถ้ำไทรทอง เนื่องจากบริเวณเหนือถ้ำมีต้นไทรขนาดใหญ่ ซึ่งปัจจุบันต้นไทรต้นนี้ยังเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่านานาชนิด อาทิ ลิง กระรอก กระแต และนกหลายชนิด

ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ชาวบ้านที่เลื่อมใสศรัทธาในตัวหลวงปู่ ได้ร่วมกันสร้างกุฏิไม้ถวาย ๑ หลัง ขนาด ๓ x ๕ เมตร ท่านจึงได้ย้ายจากถ้ำมาจำพรรษาอยู่ที่กุฏิ ที่ชาวบ้านสร้างถวายเพียงรูปเดียวเรื่อยมา

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ หลวงปู่ พร้อมด้วยญาติโยม ชาวบ้านที่ให้ความศรัทธา ได้ร่วมกันทำโครงการเสนอขอจัดตั้งวัดถ้ำไทรทอง ไปที่กรมการศาสนาและกรมป่าไม้ เพื่อให้เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย

วัดถ้ำไทรทองเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ชาวบ้านจากหมู่บ้านใกล้เคียง ได้แก่ บ้านภูฮัง บ้านโคกกลาง บ้านโนนอำนวย บ้านหนองแซง ฯลฯ ที่มีที่ดินทำกินอยู่ใกล้วัดถ้ำไทรทอง ได้อพยพมาอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น และอาศัยอยู่ตามหัวไร่ปลายนาของตนเอง มีการบุกรุกป่า เพื่อใช้เป็นที่ทำกินเพิ่มเติม จนกระทั่งกรมป่าไม้ โดยโครงการพัฒนาป่าดงมูล ๑ ได้รายงานปัญหาและทำเรื่องเสนอไปยังกรมป่าไม้ เพื่อหาแนวทางแก้ไข และเพื่อขออนุญาตใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จากสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้ เพื่อดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านป่าไม้บริเวณบ้านไทรทอง

ต่อมาในปีเดียวกัน กรมป่าไม้ โดยกองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติได้จัดตั้งโครงการพัฒนาป่าดงมูล ๒ ขึ้น และมอบหมายให้ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านป่าไม้ บ้านไทรทอง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลดงมูล อำเภอหนองกุงศรี โดยให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่กระจัดกระจายตามหัวไร่ปลายนา ให้มาอยู่รวมกัน โดยจัดที่ดินทำกินและจัดที่อยู่อาศัยให้ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ เนื่องจากพื้นที่จัดตั้งหมู่บ้านอยู่ใกล้วัดถ้ำไทรทอง จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า **"บ้านไทรทอง"** ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๗ หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ ได้ร่วมกันกับญาติโยม บำเพ็ญตนและร่วมกิจกรรมหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อให้พื้นที่ป่าที่ท่านอยู่จำพรรษาคงความอุดมสมบูรณ์ตลอดไป จึงได้ประกาศให้พื้นที่แห่งนี้เป็นเขตอภัยทาน สำหรับพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม หลวงปู่ได้พยายามที่จะฟื้นฟู โดยการเพาะชำกล้าไม้เอง เพื่อปลูกทดแทนพื้นที่ป่าที่สูญเสียไปเป็นประจำทุกปี

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ ให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ๑๕ ไร่

อาณาเขตที่ตั้ง

วัดถ้ำไทรทอง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเทือกเขาภูโน เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงมูล ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งป่าดงมูลเป็นแหล่งป่าต้นน้ำลำธารของลำน้ำปาว และลำน้ำห้วยสายบาตไหลลงสู่ลำน้ำชี ที่เปรียบเสมือนสายโลหิตของชาวอีสาน

ทางด้านทิศตะวันออก จรดกับ ลำน้ำปาว ในเขตตำบลยางอุ้ม อำเภอท่าคันโท และตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี

ทางด้านทิศตะวันตก จรดกับ พื้นที่ตำบลห้วยยาง ตำบลบ้านฝาง ตำบลดูนสาด อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

ทางด้านทิศเหนือ จรดกับ ตำบลกุงเก่า ตำบลท่าคันโท ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ทางด้านทิศใต้ จรดกับ ตำบลโคกเครือ ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกุงศรี และตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจุบัน

วัดถ้ำไทรทอง เป็นศูนย์รวมแรงศรัทธาของบรรดาญาติโยม ทั้งในเขตพื้นที่และนอกเขตพื้นที่ จะเห็นได้จากศรัทธาที่ร่วมกันสร้างสิ่งถาวรขึ้นในวัด อาทิ วิหาร กุฏิ ศาลาฉันน้ำร้อน ห้องครัว ห้องน้ำ ซึ่งถือว่าเป็นพุทธสถาน ที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจกรรมทางศาสนา การบำเพ็ญเพียรภาวนาของญาติโยมได้อย่างกลมกลืน สมดุลกับธรรมชาติ และมีการจัดระบบสุขาภิบาลภายในวัด เพื่อขจัดมลพิษ โดยใช้เตาเผาขยะ วัดถ้ำไทรทอง จึงเป็นพุทธสถานที่มีความสะอาด สงบ ร่มเย็น

นอกจากนั้น หลวงปู่ยังได้ดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และความยากจนของประชาชน ที่สอดรับและสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา และสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพอใจหลายโครงการ อาทิ

- โครงการปลูกป่าทดแทน
- โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า
- โครงการส่งเสริมอาชีพชุมชนในรูปแบบ “เกษตรทฤษฎีใหม่”
- โครงการสนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคบ้านไทรทอง จำกัด
- โครงการร่วมด้วยช่วยกันพิทักษ์ป่าดงมูล เฉลิมพระเกียรติฯ
- โครงการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
- โครงการก่อตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรของชีวิต
- โครงการก่อตั้งมูลนิธิอธิปุญโญ มอบโค - กระบือ สำหรับผู้เลิกยาเสพติดตลอดชีวิต ฯลฯ

วัดสาขา

๑๙ ปี ที่หลวงปู่ได้มาพำนักที่ถ้ำไทรทองนี้ ได้ยังให้เกิดศรัทธาแก่ญาติโยม ถวายที่ดินให้หลวงปู่เพื่อก่อตั้งวัดมากมาย ปัจจุบัน มีวัดสาขาของหลวงปู่ถึง ๑๖ วัด ดังมีรายนามดังนี้

๑. วัดป่าอริยทรัพย์

ที่อยู่ บ้านทรัพย์ ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๒. วัดป่าถ้ำม่วง

ที่อยู่ บ้านน้อยสามเหลี่ยม ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๓. วัดป่าถ้ำน้ำหยาด

ที่อยู่ บ้านนาคำน้อย ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. วัดป่าภูถ้ำเมียง

ที่อยู่ บ้านนาคำน้อย ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. วัดป่าซำคูณ

ที่อยู่ บ้านจำปาทอง ตำบลกุงเก่า อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

๖. วัดป่าถ้ำหม้อ

ที่อยู่ บ้านกุงเก่า ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๗. วัดป่าหนองหญ้าวัว

ที่อยู่ บ้านหนองหิน ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

๘. วัดป่าถ้ำกบ

ที่อยู่ บ้านโนนอำนวย ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๙. วัดป่าภูปอ

ที่อยู่ บ้านโคกกลาง ตำบลดงมูล อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

๑๐. วัดป่าพุทธภูมิ

ที่อยู่ บ้านหนองแข้ ตำบลดงมูล อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

๑๑. วัดป่าถ้ำพระ

ที่อยู่ บ้านหนองแซง ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

๑๒. วัดป่าสายภูพาน

ที่อยู่ บ้านกุดคอเมย ตำบลกุดดู่ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

๑๓. วัดป่าบูรพาวัลย์

ที่อยู่ บ้านโนนขมิ้น ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๑๔. วัดป่ารัตนสีวลี

ที่อยู่ บ้านคำใหญ่ ตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๑๕. วัดป่าพรหมวิหาร

ที่อยู่ บ้านห้วยยางคำ ตำบลกุดจับ อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

๑๖. วัดป่าแสนสุข

ที่อยู่ บ้านแสนสุข ตำบลกุดจิก อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เมื่อออกจาก บ้านเหล่าน้อย แล้ว ไปเป็นเอกทาง

ภูผากูด - ภูผาขาม บ้านคำแท และบ้านเสือใส

มิได้ไปจำพรรษาอยู่ ~~บ้านเสือใส~~ วัดอรัญญาคีรี

บ้านเสือใส เป็นปี พ.ศ. 19 - 20 รวม 2 พรรษา

เมื่อออกจาก วัดอรัญญาคีรี บ้านเสือใส แล้วได้

กลับมาจำพรรษาอยู่ กับ ท่านหลวงปู่อ่อน อีกครั้ง

กลับมาจำพรรษา กับท่านหลวงปู่อ่อน มีทั้งเป็นปี-

พ.ศ. 2521 อยู่ติดต่อกันมาจนถึง ปีสุดท้าย

พ.ศ. 2521 ท่านหลวงปู่อ่อน ท่านก็ได้สิ้น-

แก่มรณะภาพ หลังจากจัดการงานศพ ตาม

ท่านหลวงปู่อ่อนเสร็จแล้วก็ได้อยู่ กับหลวง-

พ่อศรีมหา มาติดต่อกันมา 6 ปี เพื่อก่อสร้าง

กุฏิแทง ร่วมจัดเสร็จแล้ว ก็ได้กราบลาท่าน

พระอาจารย์ศรีนวล ไม่ได้เอ่ยถึง เรื่องคุมล-

รัตน์ เมื่อใกล้จะเข้าพรรษาก็ได้กลับมาจำพรรษา

ที่วัดป่าโนนชาหาม อีก ๑ ปี เมื่อออกพรรษาแล้ว

ก็ได้ออกไปเดินทาง จ.กาฬสินธุ์ ที่วัดสีไทรทอง

ปัจจุบันนี้ มาที่วัดสีไทรทอง มีแยก หรือแยก

พ.ศ. 2530 คุณวิชัย หมอชาญวิชัย เดินธุดงค์

ปัจจุบันเป็น ผอ. ๑๑ ที่ไปฝ่ายสวนภูมิภาคกทม.
มาเสียเป็นคนแรก

~~กรม ...~~ มาวันแรกก็ได้เจอกับป่าไม้ ชอบ

หน้าบ้านไม่ เขาไม่อยากให้อยู่ เขาก็บอกว่าอยู่ไม่

ได้มันผิดระเบียบพระฯ ป่าไม้ เขาก็พูดไม่สุภาพ

ไม่มีมารยาท หมอชาญวิชัย ท่านต่อเอาว่าไม่มี

หลักการพูด พวกคุณเป็นตัวอย่าง เป็นผู้ใหญ่

ทำไมคุณพูดไม่สุภาพแบบนี้ คนเขาต้องจะเกิด-

พวกคุณ หลวงพ่อเห็นว่าเอาแผนเดิมๆ เลย

มาอยู่ถึงไกรทอง ครั้งแรก ยังไม่มีห้องที่

ทำเป็นส้วมปล่อย พ่อตี่หลวงช่างเฉยยืน

ท่านมาเห็นความลำบาก หลวงช่างท่านก็

มาทำห้องน้ำให้ หลวงเชิดเอาอิฐบล็อกมา

200 ก้อน เอาลูกน้องมาพร้อม 5 คน

มาช่วยงานขึ้นเขา ตกเย็นเสร็จ พวกป่าไม้

เขามาเห็น อิฐบล็อก เขาก็บอกว่าให้ขนลง

หมดให้หมด เขาบอกว่า สร้างไม่ได้ดอก

หลวงพ่อก็บอกเขาว่าไม่มีทางที่จะขนลง

ไปเพราะว่ามันหนัก หลวงพ่อจะมีชื่อใช้ที่นี่

ถ้าคนเขามาอยู่ไปด้วย พอดีพวกป่าไม้เขา

เดินกลับ เขาไม่เจอใหม่ที่มาทำห้องน้ำเลย

โยมที่มาร้องที่ช่องเนิน เพิ่นโยมมาบ้านดูอี

พวกที่ใบ้ เขาพูดว่า (เขาพูดไม่ได้) เขาบอก

ว่าพระติดตลกดีนะ   พวกใบ้ก็เลยล้อม

กลับทั้งหมด ว่าพวกติดตลก ยิ่งเยอะ ยิ่งหลาย

วันหลัง พวกที่ใบ้ เขากลับมาถามหลวงพ่อ

อีก ว่า หลวงพ่อจะอยู่ไม่เสียเมื่อไหร่

หลวงพ่อก็ตอบว่า อยู่ถึงเมื่อไม่.

ฝ่ายใบ้ เขาก็พูดไม่ออก เพราะว่า เขาอยากพูด

หลวงพ่อตอบตรงๆ เขาไม่มีทางออก-

พวกฝ่ายใบ้ เขาก็พูดกับหลวงพ่อ ว่า พูดรู้

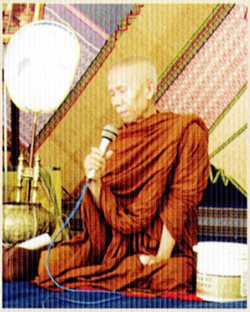
เรื่องต่อเติม- หลวงพ่อก็บอกกับฝ่ายใบ้

ว่า คิมหันต์ ถ้าหลวงพ่อ หลวงตามาหา

สิบวาหา ติดใบ้ ที่ลาบ่ำ ก็ให้ผู้อื่นก็ผั่น

งานศาสนาและเมตตาธรรม

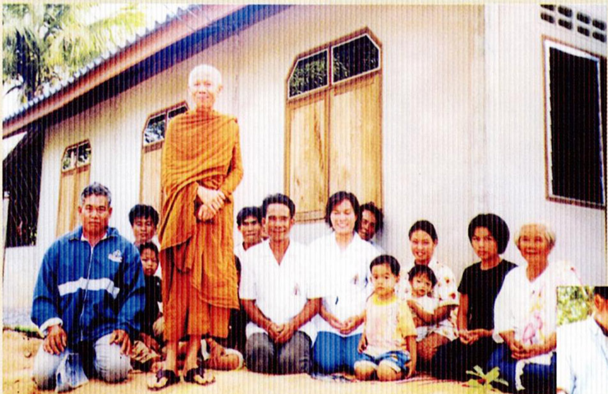

พิธีอุปสมบทหมู่ในโครงการอดเหล้าเข้าพรรษา

หลวงปู่มอบบ้านให้ผู้ร่วมโครงการ
เลิกสิ่งเสพติดตลอดชีวิต

หลวงปู่สำรวจป่า

หลวงปู่กับครูบาอาจารย์

ยืนด้านซ้าย หลวงปู่
นั่งด้านหน้า พระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ

หลวงพ่อศรีนวล ขนฺติธโร กับ หลวงปู่

พระอาจารย์นิพนธ์ อภิปสนฺโน
มาเยี่ยมหลวงปู่ขณะท่านมารับการผ่าตัดต้อกระจก
ที่โรงพยาบาลศิริราช

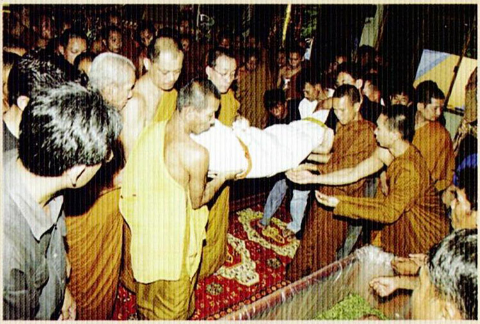

แถวยืนจากซ้ายไปขวา หลวงปู่บุญรอด อริปุญฺโญ, พระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ, หลวงปู่รินทร์, พระอาจารย์นิสัย
แถวนั่งจากซ้ายไปขวา พระอาจารย์ประสิทธิ์ ปุญฺญมากโร, หลวงปู่บัวทอง กนฺตปทุโม, พระอาจารย์สมัย ธมฺมโมสโก,
พระอาจารย์ผาญ อสโม เนื่องในงานกฐินวัดป่าแวฟ้วนาราม จังหวัดเลย ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๔

พิธีรดน้ำ บรรจุศพและขอขมา

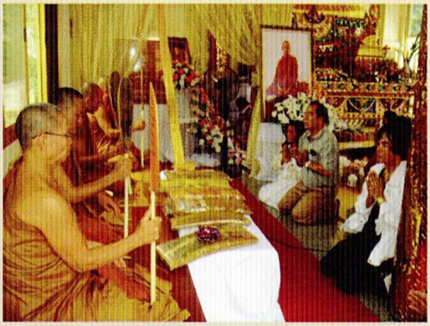

ที่ตั้งศพ บริขาร และสถานที่ตั้งเมรุ

ผลงานของหลวงปู่

หลังจากที่หลวงปู่ได้มาพบถ้ำไทรทอง และได้อยู่พำนักตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นมา ชาวบ้านใกล้เคียงก็ได้ทยอยเข้ามาปลูกบ้านจนกลายมาเป็นหมู่บ้านไทรทอง ด้วยความศรัทธาในองค์หลวงปู่ ก็ได้ช่วยกันก่อสร้างเสนาสนะต่าง ๆ ภายในวัด จนเป็นวัดถ้ำไทรทองอย่างที่เห็นในปัจจุบันนี้

ด้วยความเมตตาขององค์หลวงปู่ ท่านได้ก่อตั้งโครงการต่าง ๆ มากมาย เพื่อสงเคราะห์ชาวบ้านญาติโยมให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ให้ห่างไกลจากอบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง รวมทั้งการปลูกป่า อนุรักษ์ป่า เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้เกิดความรัก ความหวงแหนในผืนป่า เพื่อช่วยกันรักษาระบบนิเวศให้เกิดความสมดุล เพื่อจะย้อนกลับมาเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของชาวชุมชนทั้งหลาย จะขอยกตัวอย่างมาสัก ๓ โครงการ คือ

๑. โครงการแจกโค - กระบือ และบ้านให้กับผู้เลิกสิ่งเสพติดตลอดชีวิต

๒. โครงการร่วมด้วยช่วยกันพิทักษ์ป่าดงมูล

๓. โครงการก่อตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

อำเภอหนองกุงศรี อำเภอท่าคันโท

จังหวัดกาฬสินธุ์

ประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

วัดถ้ำไทรทอง

ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการ " มูลนิธิอธิปุญโญ " เพื่อรักษาสถานภาพของการปลอดสิ่งเสพติดอย่างยั่งยืน
สนองนโยบายของรัฐบาล ชนะความยากจน บ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม
เนื่องในโอกาส ฯพณฯ จาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี เดินทางมาเยี่ยมชมกิจกรรมมูลนิธิอธิปุญโญ

ขอให้รักษาเกียรติประวัติคุณงามความดีนี้ไว้สืบไป และจงมีความสุขสวัสดิ์เจริญเทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

(นายวินัย จงวัฒนบัณฑิตย์)
นายอำเภอหนองกุงศรี

(นายณรงค์ชัย ทิพกนก)
นายอำเภอท่าคันโท

หลวงปู่บรรยายเรื่องการอดเหล้าที่โรงแรมรามาการ์เด้น

โครงการต่อตั้งมูลนิธิอธิปุญโญ แจกจ่ายโค - กระบือ และบ้านให้กับผู้เลิกสิ่งเสพติดตลอดชีวิต

สืบเนื่องมาจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ประเทศไทยเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ ผู้ประกอบการขาดทุนปิดกิจการ ประชาชนตกงาน และว่างงานจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ของสังคมตามมา อาทิ การแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม มือปืนรับจ้าง ปล้นชิงทรัพย์ ลักเล็กขโมยน้อย และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะปัญหาเรื่องยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นปัญหารุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติมากที่สุด รัฐบาลได้มีนโยบายปลุกพลังมวลชนให้เป็นพลังแผ่นดิน เพื่อต่อสู้กับขบวนการยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือกับตำรวจ ทหาร พ่อค้า ประชาชน วัด ส่วนราชการทุกสังกัด ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ผนึกกำลังรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่

ทางวัดถ้ำไทรทอง โดย หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ ได้ดำเนินการโครงการต่างๆ ที่สนองแนวพระราชดำริฯ และสอดรับกับนโยบายของรัฐบาล อาทิ ร่วมกับทางราชการดำเนินการตามโครงการสมัชชาต่อต้านยาเสพติด โครงการสนับสนุนกลุ่มพ่อบ้าน-แม่บ้าน ในชุมชนใกล้เคียงทำการเกษตรแบบผสมผสาน โครงการร่วมด้วยช่วยกันพิทักษ์ป่าดงมูล โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนด้านอาสาสมัครพิทักษ์ป่า โครงการหมู่บ้านปลอดยาเสพติด โครงการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรของชีวิต เป็นต้น ซึ่งทุกโครงการได้ทำควบคู่กับการปลูกจิตสำนึกให้กลุ่มเป้าหมายที่ร่วมโครงการ ได้ตระหนักถึงพิษภัยร้ายของยาเสพติด โดยเฉพาะผลร้ายที่กระทบต่อตัวเอง ศักดิ์ศรี

ของความเป็นมนุษย์ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัว ประกอบกับความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะให้สังคมปลอดยาเสพติดอย่างยั่งยืน **และด้วยจิตเมตตาที่ประสงค์จะให้ประชาชนในชุมชนมีความสันติสุข มีงานทำพออยู่พอกิน หันมาประกอบสัมมาอาชีพที่บริสุทธิ์ตามอัตภาพของตนเอง** จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น โดยหลวงปู่ได้จัดตั้งมูลนิธิอธิปุญโญ เพื่อจัดหาทุนทรัพย์และดำเนินการแจกจ่ายโค-กระบือ รวมทั้ง มอบบ้านอยู่อาศัยให้แก่ผู้เลิกสิ่งเสพติดได้ตลอดชีวิต โดยหลวงปู่ได้กำหนดเงื่อนไขในการแจกโค - กระบือ ดังนี้

๑. มีสัจจะ ซื่อสัตย์ สุจริต เลิกสิ่งเสพติดทุกชนิดอย่างเด็ดขาด
๒. ห้ามซื้อ - ขาย โค - กระบือ ที่รับมอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการมูลนิธิ
๓. โค - กระบือ ที่รับมอบเป็นเพศผู้ อนุญาตให้ขาย หรือแลกเปลี่ยนเพศเมียมาแทนได้ แต่ต้องแจ้งให้คณะกรรมการมูลนิธิทราบก่อนทุกครั้ง
๔. ถ้า โค - กระบือตาย ให้นำไปฝัง ห้ามชำแหละเนื้อกิน และทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้
๕. ให้รักษากฎ คำสาบาน โดยไม่ดื่มสุรา สาโท เบียร์ และไม่เสพกัญชา ฝิ่น ยาบ้า เฮโรอีน และยาเสพติดทุกชนิด
๖. ถ้าซื้อ - ขาย โค - กระบือ ที่ได้รับมอบ โดยไม่แจ้งต่อคณะกรรมการทราบ จะมีโทษปรับเป็นสองเท่าของราคาซื้อโค - กระบือตัวนั้นๆ

๗. คณะกรรมการมูลนิธิจะพิจารณาดำเนินการมอบโค - กระบือ โดยการตรวจสอบคัดเลือกจากผู้ที่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข ในข้อ ๑ และ ข้อ ๕ ตามลำดับก่อนหลัง

๘. ผู้ที่ได้รับมอบ โค - กระบือ ไปแล้ว ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อที่ ๑ และ ข้อ ๕ จะถูกยึดโค - กระบือ คืนเข้ามูลนิธิตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๙. ผู้ที่ได้รับมอบ โค - กระบือ ไปแล้ว ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อที่ ๒, ๓ และ ข้อ ๖ อาจถูกยึดโค - กระบือ คืนเข้ามูลนิธิ หรืออาจจะไม่ได้รับการพิจารณารับมอบอีกในครั้งต่อไป แล้วแต่กรณี

ด้วยความเมตตาของหลวงปู่ที่มีต่อชาวชุมชนทั้งหลาย ทำให้ปัญหายาเสพติดได้เบาบางลงจนแทบจะหมดสิ้นไป ทางราชการจึงได้ประกาศให้ "จังหวัดกาฬสินธุ์" ปลอดยาเสพติดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยประกาศให้อำเภอท่าคันโท เป็นอำเภอปลอดยาเสพติดลำดับแรก และอำเภอหนองกุงศรี เป็นลำดับที่ ๒

และต่อมา หลวงปู่ได้ริเริ่มโครงการมอบบ้านให้แก่ผู้ที่เลิกสิ่งเสพติดได้ตลอดชีวิต โดยมีผู้ได้รับบ้านไปแล้วทั้งสิ้น ๑๐ หลัง และยังทำการซ่อมแซมให้อีกหลายหลัง

สมาชิกในโครงการหมู่บ้านสีขาว ที่ได้รับมอบบ้าน ปี ๒๕๔๗

โครงการร่วมด้วยช่วยกัน พิทักษ์ป่าดงมูล เฉลิมพระเกียรติฯ

จากผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ของป่าสงวนแห่งชาติดงมูล และภูเขาภูโน ที่เต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ ที่เรียกว่า ป่าดงดิบ จากคำบอกเล่าของ นายเลย บุญอินทร์ ประธานโครงการฯ ฝ่ายฆราวาส ว่า "เมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีมานี้เอง ใครจะเข้ามาในเขตป่าดงมูลได้ต้องเก่งและแข็งแรงจริงๆ ต้องมีไฟฉาย มีด พร้า แม้กระทั่งปืน มาเดี่ยวไม่ได้ ต้องมาเป็นหมู่คณะ เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือกัน ภายในป่ามืดครึ้มตลอด เพราะมีต้นไม้หนาแน่น ไม่ค่อยได้ยินเสียงอื่น"

ต้นไม้มีมากมายหลายพันธุ์ เช่น ยางแดง, ตะเคียน, ชิงชัง, กระบาก, มะค่าโมง, เต็งรัง, จิก เป็นต้น นอกเหนือจากต้นไม้ใหญ่แล้ว ยังมีไม้พุ่มเล็ก เช่น ข่อยหนาม, ไผ่, รวก, เปล้าเงิน, คนทา ฯลฯ มีพืชจำพวกเถาวัลย์ กล้วยไม้หลากหลายพันธุ์ ปรากฏอยู่ทั่วไป มีเห็ดต่างๆ มากมาย

มีสัตว์ป่าหลายชนิด เช่น ลิง, ค่าง, บ่าง, ชะนี, หมูป่า, ไก่ป่า, กวาง, เก้ง, นกชนิดต่างๆ กระรอก, กระต่าย ฯลฯ บรรยายไม่หมด ชาวบ้านในแถบใกล้และไกลได้อาศัยอาหารจากป่าดงมูลนับสืบลูกสืบหลาน

ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จนกระทั่งปัจจุบัน ได้มีชาวบ้านที่อาศัยกับผืนป่ามานานและผู้คนจากถิ่นอื่น อพยพเข้ามาในเขตป่าสงวนแห่งชาติดงมูลเป็นจำนวนมาก เพื่อบุกรุกทำลายป่าเข้ามาทำไร่ ทำนา ตัดไม้เพื่อสร้างบ้านเรือน ค้าขาย มีกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ทั้งในรูปของชาวบ้านและข้าราชการ มาต่อสู้แย่งชิงเพื่อผลประโยชน์ในการครอบครองพื้นที่และผลประโยชน์ในด้านอื่นๆ จนถึงขั้นเสียชีวิต

การต่อสู้ แย่งชิงธรรมชาติของมนุษย์ โดยไม่สร้างธรรมชาติทดแทนย่อมเป็น ความโง่ ของมนุษย์อย่างที่สุด!!

เพราะธรรมชาติกับสังคมมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์อันล้ำลึกอันยากที่จะแยกจากกันได้

ดังนั้น การทำลายธรรมชาติ แท้ที่จริงก็คือ **การทำลายมนุษย์นั่นเอง**

ชาวบ้านป่าที่เคยได้รับผลประโยชน์จากป่าดงมูลมาช้านาน เริ่มสัมผัสได้ก่อนชุมชนอื่นถึงภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศ

ทุกวันนี้ชุมชนวัดถ้ำไทรทองและชุมชนอื่นๆ ตระหนักชัดถึงโทษของการทำลายความสมดุลของป่าดงมูล ธรรมชาติภูเขาที่เขียวขจีตระหง่านตากลับไม่มี

การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนกำลังปรารถนา

การตั้งชุมชนพิทักษ์ป่าดงมูล เฉลิมพระเกียรติฯ

ด้วยความตระหนักของชุมชนและสังคมที่อยากจะอนุรักษ์ป่าดงมูลที่ยังพอหลงเหลืออยู่ให้กลับมายิ่งใหญ่อีกครั้ง ก็ได้มีความพยายามอย่างยิ่งจากภาครัฐ ให้ชุมชนต่างๆ ได้ดูแลและรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้คำแนะนำประสานผลประโยชน์ และให้ความรู้ในด้านต่างๆ ปรากฏว่ายังไม่ได้ผล ทำให้ปัญหาบุกรุกป่ายากที่จะแก้ไขได้

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ชุมชนป่าดงมูล เริ่มมีความหวัง เพราะมีพระภิกษุรูปหนึ่ง คือ พระอาจารย์บุญรอด อธิปุญฺโญ (หลวงปู่รอด) ท่านได้ธุดงค์มาเพื่อเจริญภาวนาในสถานที่วิเวกตามป่าและภูเขา

หลวงปู่เล่าว่า "เดินทางมาเจริญภาวนา ที่ป่าดงมูลแถวบริเวณถ้ำไทรทอง เกิดจากนิมิตเห็นสถานที่แห่งนี้หลายครั้ง คล้ายๆ กับมีใครเรียกขอความช่วยเหลือ"

จากสภาพป่าที่กำลังจะหมดความสมบูรณ์ ท่านเล่าว่าได้เดินทางมาตามนิมิต พอมาถึงสถานที่แห่งถ้ำไทรทองนี้ เกิดความรู้สึกสังเวชใจเมื่อมาเห็นพื้นที่ไม่ไกลจากแห่งนี้นักกำลังจะเป็นพื้นที่ดงร้างป่า ภูเขาภูโนที่กำลังจะโล่งเตียนและสัตว์ป่าที่ถูกล่าทุกค่ำคืน ความรู้สึกสงสารป่าเขาลำเนาไพรและสัตว์ป่า ที่ถูกมนุษย์ที่เห็นแก่ตัวได้ทำลายทุกวี่วัน จากสภาพที่เห็น ท่านจึงมีแนวความคิดในทางโลก และทางธรรมชาติ ผนวกเพื่อจะฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าผืนนี้ เพื่อให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นที่พักพิงของสัตว์ป่าและมนุษย์ตลอดไป ภายใต้การใช้ประโยชน์จากป่าให้คุ้มค่า การรักษาให้ยืนยงเพื่อให้เกิดระบบนิเวศที่ดี มนุษย์ สัตว์ พืช ต้นไม้ใหญ่ ได้เกื้อกูลกันอย่างเป็นธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ตลอดไป

พระป่าสืบชะตาป่าดงมูล พร้อมเพิ่มพูนพัฒนาจิตใจ

จากความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะปกป้องฟื้นฟูเขตป่าสงวนแห่งชาติดงมูล และภูเขาภูโน ในการริเริ่มงานอนุรักษ์ป่าผืนนี้ ครั้งแรกท่านได้อาศัยแรงศรัทธาจากญาติโยมที่มาทำบุญ สนทนาธรรมกับท่านก่อน โดยการปลูก **"จิตสำนึกและคุณธรรม รักป่า กตัญญูกตเวทีต่อป่าดงมูล"**

ท่านเป็นผู้นำพระป่าเพื่อสืบชะตาป่าดงมูลโดยแท้ เป็นตัวอย่างในการปลูกป่าทดแทนให้สภาพป่าค่อย ๆ กลับมาสมบูรณ์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

การดำเนินงาน ท่านได้ขออนุญาตจัดตั้งสำนักสงฆ์ เพื่อประกอบพิธีทางพระพุทธศาสนา เป็นที่ปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ท่ามกลางป่าและภูเขา **ท่านจะมีบทกำหนดง่ายๆ คือ ทุกสำนักสงฆ์ จะต้องปลูกต้นไม้ขยายพื้นที่ป่าออกไปเรื่อยๆ พระจะต้องเป็นที่พึ่งของตนและสรรพสัตว์ทั้งหลาย....**

จากบทกำหนดการขยายป่าของท่าน ปรากฏผลสำเร็จ โดยท่านจะมีนโยบายกำหนดที่แยบยล ดังนี้

๑. ให้ถือว่าอาณาเขตที่ขออนุญาตจัดตั้งเป็นเขตวัด เป็นเขตอภัยทาน ใครจะทำอันตรายสัตว์ต่าง ๆ ไม่ได้

๒. ต้นไม้ใหญ่ที่อยู่ในอาณาเขตของวัด ห้ามตัดทำลายอีก

๓. ค่อย ๆ ขยายวัดออกไปโดยการซื้อจากชาวบ้าน และขออนุญาตจากกรมป่าไม้ปลูกป่าเพิ่มเติม

๔. พื้นที่ที่ขยายโดยการปลูกส่วนหนึ่ง ให้เป็นพืช ผัก ผลไม้ ที่สามารถบริโภคได้ เพื่อให้ชาวบ้านในแถบนั้นๆ ได้รับประโยชน์ หรือจัดตั้งเป็นรูปสหกรณ์ เพื่อดูแลผลประโยชน์ร่วมกัน

๕. พื้นที่ป่าทั้งหมดที่เป็นอาณาเขตของวัด ชุมชนต่างๆ สามารถมาพักผ่อนปฏิบัติธรรมได้โดยไม่มีข้อจำกัด

๖. พื้นที่ป่าทั้งหมดที่เป็นอาณาเขตของวัด ชุมชนต่างๆ สามารถหาอาหารที่เกิดจากความสมดุลของป่า เช่น เห็ดต่างๆ พืชผักต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้

นโยบายกำหนดนี้ ได้ส่งเสริมผลแห่งความสำเร็จ เมื่อท่านสามารถขยายอาณาเขตพื้นที่ป่าเพื่อปลูกป่าได้ถึง ๕,๐๐๐ ไร่

จึงสรุปได้ว่า ป่าสงวนแห่งชาติดงมูล จะสามารถดำรงอยู่ได้ ส่วนหนึ่งก็มาจากความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของชาวบ้าน ที่มีต่อพระที่รักษาป่า และการไม่ตัดต้นไม้อีก แม้จะไม่มีการปลูก ก็ขออย่าตัดต้นไม้ที่มีชีวิตอยู่

ตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

หลวงปู่ได้ตั้งโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อให้ชุมชนสามารถเลี้ยงตนเองได้ พึ่งพากันเอง และยังเป็นการสร้างความสามัคคีขึ้นในชุมชนด้วย โดยหลวงปู่ได้วางหลักการคร่าวๆ ดังนี้

๑. มีการตั้งกรรมการกลุ่ม รับสมาชิก โดยลักษณะการซื้อหุ้น

๒. แบ่งเป็นสมุดลงบัญชี ๒ เล่ม เล่มที่ ๑ คือ สมุดใหญ่ ครอบคลุมรายละเอียดของผู้ถือหุ้นทั้งหมดเก็บไว้ที่วัด และเล่มเล็ก ลงรายละเอียดของแต่ละบุคคล เจ้าของหุ้นเก็บไว้เอง

๓. หนึ่งเดือน ทุกคนต้องนำเงินมาฝากพร้อมสมุดมาลงบัญชีด้วย โดยมีกฎว่า จะฝากกรรมการท่านใดท่านหนึ่งไม่ได้ นอกจากเป็นครอบครัวเดียวกับกรรมการ เพื่อป้องกันการทุจริต เช่น ลงรายละเอียดในเล่มเล็กแต่ไม่ลงเล่มใหญ่

๔. เพื่อให้การทำงานรวดเร็ว สมาชิกจะต้องเขียนรายละเอียดของการฝากหรือชำระเงินกู้มาจากบ้านให้เสร็จ และเตรียมเงินให้พอดี เมื่อกรรมการตรวจนับ ลงบัญชีเรียบร้อยแล้ว ก็หย่อนเงินลงกล่อง ถ้ากรรมการท่านใดเปิดกล่องหยิบเงินทอน ก็จะต้องปรับกรรมการท่านนั้น

๕. ถ้าสมาชิกท่านใดไม่ส่งเงินสะสม ทั้งไม่มาด้วยตนเอง หรือฝากเพื่อนสมาชิกมาเป็นเวลาติดต่อกัน ๓ เดือน ถ้าไม่มีหนี้สิน และไม่ได้ค้ำประกันใคร ก็ให้นำออกขาย โดยจะไม่มีการนำต้นทุนที่ขายได้ไปให้เจ้าของจะต้องมารับเองเท่านั้น ถ้ายังไม่มารับเงินหุ้นคืน ก็ให้เก็บไว้ในกองกลาง โดยเขียนรายละเอียดของผู้มาซื้อใหม่ และเจ้าของเดิมไว้ในหมายเหตุ

๖. การตรวจนับเงิน เดือนละครั้ง โดยแบ่งเป็นกรรมการ ๓ ท่านเซ็นรับ โดยคนที่ ๑ นับเงินครบแล้วเซ็นชื่อเลย คนที่ ๒ รู้ตัวเงินกับตัวเลขก็ลงสมุดไว้ คนที่ ๓ รู้แต่ตัวเลขไม่รู้ตัวเงิน เสร็จแล้วก็รวมเงินของแต่ละคน ถ้าตรงกันทั้ง ๓ ท่านก็เรียบร้อย ถ้าไม่ตรงกัน ต้องตรวจหาให้ครบในกรรมการทั้ง ๓ ท่าน

๗. การขอกู้เงิน จะต้องเป็นมติของสมาชิก และจะต้องมีสมาชิก ๒ คน ค้ำประกันด้วย โดยหลวงปู่ได้อธิบายอย่างละเอียดดังนี้

"...สมมุติว่าคนกู้มีพันหนึ่ง คนค้ำมี ๒ คนๆ ละพัน รวมเป็นสามพัน ก็ให้กู้ได้สามพัน แต่ให้กู้ได้ทั้งสามคน คนละสามพัน แต่ตอนเงินมันโตมากเป็นหมื่น เราก็ลดลงมาเพื่อเอาไว้กันเสี่ยง ฉะนั้นคนกู้มีอยู่หนึ่งหมื่น คนค้ำมีอยู่หมื่น ๒ คน เราให้กู้ได้แค่สองหมื่น ก็ดูความเติบโต แล้วค่อยพลิกแพลงว่าทำอย่างไร ถึงจะไม่เสี่ยง และต่อไปคนก็ต้องหันมากู้เงินตัวเองมากขึ้น แล้วก็ทำกำไรตัวเอง คุ้มครองตัวเองมันก็เข้าหลักธรรมมากขึ้น เราก็ต้องวิเคราะห์ เรื่องหลักธรรมอันนี้เรียกว่าเราจะไปตั้งกฎตายตัวไม่ได้ ต้องใช้หลักของสัปปุริสธรรม รู้กาลรู้เวลา รู้ชุมชน ตายตัวไม่ได้ กู้ได้ทั้งสามคนเลยและก็กู้วันเดียวกันด้วยและก็ค้ำกันเองด้วย สมมุติอย่างนี้ มีคนละพัน คนนี้มีพัน คนนี้มีพัน

ฉะนั้น สมมุติว่าเราบอกว่าให้กู้ได้คนละสามพัน ก็ได้ส่วนเกินไปคนละสองพันๆ กู้เงินตัวเองไปหนึ่งพัน เอาของเพื่อนไปสองพัน ต่อไปมันมากขึ้น คนนี้มีสองหมื่นๆ แทนที่จะกู้หกหมื่น เราก็ให้แค่สี่หมื่นก็กู้ตัวเองไปซะสองหมื่น และกู้ของเพื่อนไปสองหมื่น

ต่อไปจะโกงอย่างไงมันก็โกงยาก ไอ้ตัวนั้นมันก็ต้องเข้ามาทุกเดือนอยู่แล้ว เงินที่ใช้คืนก็ต้องใช้คืน ไอ้ที่ฝากก็ต้องฝากเข้าไปอย่างต่อเนื่อง ก็เป็นหลักประกันตัวหนึ่ง ไอ้ที่ฝากก็ต้องฝากไป ไอ้ที่ชำระคืนก็ชำระคืนไป ไอ้ตัวที่ชำระคืน สิ้นปีก็เอาที่ชำระคืนกำไรกลับไปปันผลให้ตัวที่ฝากนี่ใช่ไหม ไอ้ตัวที่กู้เอาไปใช้ ก็ทำกำไรให้กับตัวฝากนี้

คนที่จะกู้ก็พิจารณาดูตามความเหมาะสม หนึ่งคนที่กู้ เคยฝากหนึ่งพัน หรือสองพัน สามพัน แล้วแต่จะตกลงกันไว้ หนึ่งคนนั้นต้องมีหุ้นมากด้วย สองคนค้ำต้องมีหุ้นมากด้วย สามคนนี้ต้องมีอาชีพมั่นคง มีประวัติดี หมายถึงว่าดูแล้ว เพราะถ้าเราเอาคนนอกมานี่ เราพิจารณาเลือกประวัติไม่ได้ว่า ไอ้คนนี้ พ่อแม่เป็นอย่างไง ครอบครัวทำอาชีพอะไร เราถึงทำเฉพาะคนในหมู่บ้านนี้ไง ถ้าเราทำไปทั่วหมด ไม่รู้ว่าอันนี้บ้านอยู่ตรงไหน **พ่อแม่ทำอาชีพอะไร เราพิจารณาไม่ได้เลย ฉะนั้นธนาคารมันถึงใช้หลักทรัพย์เป็นหลักค้ำประกันไง...”**

หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ

ผู้เป็นศิษย์หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

ผู้เป็นพระอาจารย์ที่มีวัตรปฏิบัติ และปฏิปทาอันงดงาม

เคร่งครัดในพระธรรมวินัย

ผู้เป็นพระกรรมฐานสมถะ เรียบง่าย

ผู้มีจิตเปี่ยมด้วยเมตตา

สงเคราะห์คณะศิษย์ด้วยวิหารธรรมแห่งพรหม

สมกับคำเรียกขานจากศิษย์ด้วยความเคารพและศรัทธา

ว่า **“หลวงพ่อน้อย”**

พระธรรมเทศนา

กิจฺโฉ มนุสฺสปฏิลาโภ
กิจฺฉํ มจฺจาน ชีวิตํ
กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวนํ
กิจฺโฉ พุทฺธานมุปฺปโท

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก
ชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย เป็นอยู่ยาก
การได้ฟังพระสัทธรรม เป็นของยาก
การอุบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นการยากยิ่ง

ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท

วิธีภาวนาเบื้องต้น

แสดง ณ พระอุโบสถ วัดถ้ำไทรทอง จังหวัดกาฬสินธุ์
วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕

ต่อจากนี้ไปก็เริ่มเลยเนาะ นั่งให้สบาย **ทำอิริยาบถให้สบาย นั่งให้สบาย เราขัดสมาธิแบบนี้ก็ได้ พับเพียบก็ได้ เอาตามสบายเลย นั่งตามสบายก็ไม่ผิดหรอก** ให้เลือดลมมันเดิน หลวงพ่อก็จะให้คำแนะนำ จะให้เข้าใจเรื่องวัดนี่ล่ะ แต่ว่าถ้าเรารู้จักแล้ว ให้เราปฏิบัติอยู่กรุงเทพฯ อยู่ที่บ้านเลย จะมาหาก็ดีอย่าง แต่มามันก็มีอุปสรรค มันก็เหนื่อย ทัศนะ แปลว่า การเห็น ถ้ามาเพื่อนก็รู้เห็นครูบาอาจารย์ เห็นวัด วัดน่ะมี ๒ อย่าง วัด แปลว่า **"ศูนย์รวม"** วัตร แปลว่า **"การปฏิบัติ"** เอาละให้เราเข้าใจว่าวัดอยู่ที่ตัวของเรา

ฉะนั้นการปฏิบัติก็ไม่มีอะไรมาก ที่พวกเรานั่งอยู่ในขณะนี้ เรียกว่าวิธีทำ คือเอากายเป็นที่ตั้ง ตั้งตรง ไม่ให้เอียงซ้ายเอียงขวาหน้าหลัง ก็ว่าจัดแต่งให้สบาย ไม่เอียงไปหน้าหลัง หายใจได้สะดวก กำหนดสมมติจะว่ากรรมฐาน ก็มีหลายกรรมฐาน คำภาวนา ที่เรียกว่า ครูบาอาจารย์แต่ละท่านแต่ละวัดท่านก็สอน อุบายก็เรียกว่าไม่เหมือนกัน แต่จุดมุ่งหมายก็ไปที่เดียวกัน

ครูบาอาจารย์แต่ละท่านแต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน บางท่านสอนให้น้อมลมหายใจเข้าออก หายใจเข้า "พุท" หายใจออก "โธ" บางองค์ก็ให้ "สัมมาอะระหัง" บางองค์ก็ให้ "ยุบหนอ พองหนอ" อะไรไปอย่างนี้ล่ะ เรียกว่า กรรมฐาน กำหนดเป็นอุบายให้ใจสงบ จุดมุ่งหมายก็ไปที่เดียวกัน

เป็นอุบาย เหมือนกับเด็กนี่หละ ถ้ามันซน มันร้องไห้ เราก็เอาของเล่นให้เล่น หาอะไรให้กิน เด็กมันก็อยู่ มันก็ไม่ซน ก็เหมือนกับเราหาอุบายให้จิตเราสงบ เดี๋ยวนี้นี่กายเราสงบแล้วหละ (๑) กายสงบ (๒) วจีสงบ (๓) จิตสงบ ไม่มากก็น้อย วิธีทำให้กายสงบ ก็คือตั้งกายให้ตรง ไม่เอียงซ้ายเอียงขวาหน้าหลัง หายใจเข้าออกสะดวก หายใจเข้า "พุท" หายใจออก "โธ" ให้ดูตัวเองนั่นล่ะ ไม่ต้องไปดูที่อื่น

เดี๋ยวนี้เราทำอะไรอยู่ จิตใจเรามันแหลม จิตของเรานะมันแหลม นั่งอยู่ในนี้นะ คิดไป ไปกรุงเทพฯ ก็ได้ จะไม่ให้มันคิดก็ไม่ได้ มันก็ต้องคิด ถ้ามันคิดมันดีแล้วล่ะ เป็นเหมือนเรารู้จัก ว่ากายสงบแล้ว จิตก็สงบไม่มากก็น้อย นี่แหละธรรมะ ทุกลมหายใจเข้าออกก็ดูอยู่นั่นแหละ เดี๋ยว ๆ ธรรมะก็จะเกิดขึ้น เดี๋ยวนี้มันเกิดขึ้นแล้ว ธรรมะมันเกิดขึ้นแล้ว เอาหละที่เรามีอาการ ๓๒ เราเป็นมนุษย์ที่ได้มานั่งอยู่ในขณะนี้ ก็โชคดี ไม่บ้าใบ้ไม่ผิดมนุษย์ ไม่พิกลพิการ

หลวงพ่อจะแนะนำก็เรื่องวัดนี่หละ ผู้ใดประพฤติปฏิบัติรักษาศีลผู้นั้นน่ะมีวัดอยู่ในใจ เราอยู่บ้านเราก็คิดว่า วันนี้ข้าพเจ้าจะรักษาศีลสมาธิ เราก็ทำอยู่ที่บ้านของเรานี่หละ ทุกลมหายใจเข้าออก เราระลึกอยู่ เรียกว่าวัตร แปลว่า การปฏิบัติ เรียกว่าเราปฏิบัติบูชา

การบูชามี ๒ อย่าง บูชาด้วยอามิส ปัจจัย ๔ ดอกไม้ธูปเทียน ปัจจัยภายนอก คือ สิ่งของเรียกว่าปัจจัยภายนอก การบริจาคทาน ก็มี ๒ อย่าง บริจาคทานปัจจัยภายนอก นี่ปฏิบัตติบูชา เราบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียน เราบริจาคให้ญาติพี่น้อง ให้เพื่อนภิกษุสามเณร เรียกว่าบริจาคสิ่งของเป็นสิ่งบูชา บูชา ๒ อย่าง บูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียน เป็นอามิสบูชา ปฏิบัตติบูชา คือการปฏิบัติบูชา

ปฏิบัติบูชาได้บุญมาก เรานั่งก็เอากายบูชา กายของเราสงบแล้ว วจีก็สงบ จิตก็สงบ เรานั่งอยู่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน **นั่งทำไม ก็เพื่อว่าจะได้เห็นธรรมะ จะได้เห็นความทุกข์ ถ้าเห็นความทุกข์แล้ว ความสุขก็ไม่ต้องปรารถนา** เหมือนกับเราปลูกต้นไม้ใส่ปุ๋ยพรวนดิน ก็เหมือนสร้างเหตุ ถ้าเรานั่งให้มันสงบก็คือเหตุ คือการกระทำ ถ้าจิตสงบแล้วก็กายสงบแล้ว วจีสงบ จิตสงบนั่นล่ะ ถ้ามันไม่ลืมพุทโธมันก็สงบ ปกติจิตมันก็มี ๒ อย่าง จิตสุขทุกข์ ดีชั่ว หน้าหลัง มืดแจ้ง จิตมี ๒ อย่างเท่านั้นล่ะ ทีนี้เรามานั่ง ท่านก็สอนว่าให้หายใจเข้า "พุท" หายใจออก "โธ" ให้อยู่ในอารมณ์เดียว เพราะว่าความคิดอารมณ์มันมี ๒ อย่าง **ทั้งคืนทั้งวัน ก็คิด ๒ อย่างแค่นั้นล่ะ ถ้ามันชอบก็ว่าดี เข้าข้างตัวเอง ถ้าไม่ชอบก็ว่าไม่ดีเท่านั้นล่ะ** มืดแจ้ง หน้าหลัง ขาวดำ มี ๒ อย่าง ความคิดก็มี ๒ อย่าง

เพราะฉะนั้นเรามานั่งให้จิตเป็นหนึ่ง ให้มันสงบ คำว่าสงบ หมายเอาให้จิตสงบ เดี๋ยวนี้กายวาจาจิตสงบแล้วไม่มากก็น้อย ฉะนั้นถ้าเราเป็นหนึ่ง ก็รวมแล้ว ก็สะอาดแล้ว มันใสแล้ว มันนิ่งแล้ว มันก็จะเห็นธรรมะ ธรรมอยู่ที่ไหน อยู่ที่ตัวของเรา ถ้าจิตเราไม่ดูพุทโธทุกลมหายใจเข้าออกนั่นนะ มันยังเป็นหนึ่งอยู่ มันไม่เป็นสอง มันสะอาดมันรวมแล้วเหมือนธรรมะ

ธรรมะนี่มีทุกลมหายใจเข้าออก เช้าสายบ่ายเที่ยง ตอนพระพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ ยังไม่แสดงปฐมเทศนา ธรรมก็มีอยู่ พระพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ ธรรมก็มีอยู่ ธรรมชาติมืดแจ้ง แต่ไม่มีใครเห็นก่อน พระพุทธเจ้าท่านเห็นก่อน คำว่า "พุทโธ" แปลว่า "ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน" ฉะนั้น เรานั่งนะให้เห็นขณะนี้แหละ ถ้าจิตสงบมันไม่ทิ้งพุทโธ ก็จะเห็นธรรมทุกสิ่งทุกอย่าง ต้นไม้ หรือพัดลม ไฟที่สว่างอยู่นี่ล่ะก็อาศัยธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ คนทำขึ้นมา อาศัยธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม ก็เป็นธรรมะ

ถ้าเราเห็นอยู่ทุกลมหายใจเข้าออกนั่นนะ ก็เห็นธรรมะอยู่ทุกลมหายใจเข้าออกนั้น ธรรมะก็มีอยู่แล้วหละ เราก็เห็นธรรมะนั่นนะ จิ้งจกจิ้งเหลนที่มันร้องอยู่ในขณะนี้นะ มันก็มีธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เหมือนกันกับเรา ถ้าเดินไปใต้ต้นไม้ เห็นใบไม้มันร่วง ใบไม้ก็มี ใบไม้สดเขียว ใบไม้สีเหลือง ใบไม้แห้งมันก็หล่นลงมา แรก ๆ ก็สดเขียวก็เหมือนกันนะ นำมาเปรียบเทียบว่า โอ...ใบไม้เหมือนกับตัวของเรานี่แหละ ตัวของเราแรก ๆ ก็ยังหนุ่ม ผมก็ยังดำ ทีนี้ผมก็ขาว ก็เหมือนกัน เรียกว่าธรรมะมีอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก ถ้าเราเห็นแล้ว ขึ้นรถลงเรือไปเหนือล่องใต้ เราก็พิจารณาดู พิจารณากำหนดลมหายใจเข้าออก นั่นล่ะว่าสมาธิความตั้งใจมั่น

การทำสมาธินี้ถ้าเราเห็นแล้ว จิตเรารวมแล้ว รวมเป็นหนึ่งแล้วมันไม่มีสอง ขึ้นรถลงเรือไปเหนือล่องใต้ **ทุกลมหายใจเข้าออก เรามีสติสัมปชัญญะรู้ตัวอยู่ นั่นนะธรรมะ ก็มีอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก** จะอยู่ที่ไหน เราทำการทำงานเป็นคุณหมด เป็นคนไข้ทำการทำงานก็ไม่มีอุปสรรค แรก ๆ เราขอให้ทำให้ปะติดปะต่อกัน เห็นตัวของเรา ให้เห็นทุกลมหายใจเข้าออก ธรรมะมันมีอยู่แล้วหละ คนเรานะไม่ได้พิจารณา

ไม่ได้ทำจิตให้เป็นหนึ่ง มันเป็นสองก็ไม่รู้เรื่อง การเวียนรอบอยู่นั่นแหละ ท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยและภพใหญ่ เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในนั้นนะ เวียนไปเวียนมาก็เวียนมาเวียนไป มาๆ ที่เก่านั่นหละ

คนเราก็มี ๒ อย่าง ผู้หญิง ผู้ชาย มืด แจ้ง มันมี ๒ อย่าง ที่นี้เรามาคิดอย่างเดียว กำหนดลมหายใจเข้าออก พุทโธให้ได้ทุกลมหายใจเข้าออก ธรรมะมีอยู่แล้วหละ รวมแล้วล่ะ รวมแล้ว ถ้าเราคิดว่าเราทำเรานั่งเราได้กุศลแล้ว **กายเราเป็นกุศล คือ สงบแล้ว วจีเป็นกุศล วจีสงบแล้ว จิตเป็นกุศลได้ทั้ง ๓ อย่าง** ได้ในขณะนี้ การทำความเพียร คือ การกำหนดให้เรากำหนดทุกลมหายใจเข้าออก ขึ้นรถลงเรือขึ้นเหนือล่องใต้ ถ้าเราทำอย่างนี้ก็เรียกว่าวัดอยู่ที่ตัวของเรา

ถ้าเรารู้แล้วก็ไม่ต้องไปที่อื่น วัดอยู่ที่ตัวของเรา อยู่ที่ไหนก็ทำได้ แต่เรามานี่มาหาสถานที่ มาอบรม มารับธรรมะ แต่ธรรมมันมีอยู่แล้วล่ะ ถ้าเราเข้าใจแล้วมันไม่ยาก ไปหาครูบาอาจารย์ท่านใด ท่านก็ให้อย่างไร จะเอาอะไร ก็น้อมรับเอากาย วจีสงบ จิตสงบ เราสงบท่านก็ให้ธรรมะ ธรรมะมันมีอยู่แล้วล่ะ แต่เราไม่เข้าใจ การทำงานสงบมันก็ไม่เหนื่อย เราเห็นธรรมะอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก ไม่เหนื่อย บางคนไม่เข้าใจก็ โอ้ย ธรรมะนี่อยู่ที่ป่าอยู่ที่วัด ที่ครูบาอาจารย์ ไม่ใช่อยู่ที่ตัวของเรา ผู้หญิงผู้ชายขอให้เราทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เป็นนิจ อยู่บ้านก็ทำ มีเวลาก็ทำ จะให้นั่งทั้งคืนเลยหรือ? ไม่ใช่ วิธีทำ วิธีการขั้นแรก ทำให้ปะติดปะต่อ ไม่ใช่เราจะไปนั่งหมดคืน ให้ทำปะติดปะต่อกัน ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน พอทำแล้วการปฏิบัติธรรมนี้ *ธัมโม หเว รักขติ ธรรมจารี* **ธรรมย่อมรักษาผู้ปฏิบัติธรรม ไม่ให้ตกไปในทางที่ชั่ว**

ให้เราประพฤติปฏิบัติ เราก็จะรู้เองเห็นเองขึ้นมา เราไม่ต้องไปถามใคร ถ้าจิตของเรามันเป็นหนึ่งแจ่มใสแล้ว มันก็จะเห็นในตัวนั่นแหละ ธรรมะมันก็จะเห็นอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก กลางคืนกลางวัน เช้าสายบ่ายเที่ยง

เรานั่งรถไป บางครั้งเราก็เห็นคนเดินอยู่ข้างๆ ถนนนั่นนะ เสื้อขาดมอมแมม หาขอทาน ยาจกก็ตาม บางครั้งเราไปเห็นเขาก็เสื้อขาดกางเกงขาด หอบถุงปุ๋ยตามเรื่องตามราวนั่นล่ะ ถ้าเราเห็นอย่างนั้นแล้วก็พิจารณาน้อมมาใส่ตัวเรา ก็โอ้ย ตัวเขาตัวเราหนอ จึงน้อมมาใส่ตัวของเรา จะเห็นสังเวช ก็มีอยู่อย่างนั้นล่ะ ถ้าเราตั้งสติสัมปชัญญะความรู้ตัวอยู่ ธรรมะจะเห็นอยู่อย่างนั้นแหละ มันมีอยู่แล้วล่ะแต่เราก็ทำให้ปะติดปะต่อกัน ขอให้ทำปะติดปะต่อกันแค่นั้นแหละ ทำเมื่อไรก็ได้เมื่อนั้นแหละ เรียกว่า ธรรมะ พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้เห็นทุกข์ก่อน เห็นทุกข์แล้วความสุขก็ไม่ต้องปรารถนา

วิธีทำขอให้พวกเราทั้งหลายทำอย่างปะติดปะต่อ การทำโดยนั่งสมาธิหรือจะเดินจงกรม การปฏิบัติในอิริยาบถ ๔ ยืน เดิน นั่ง นอน เราทำได้ เรามาฝึกหัดนั่งหลับตา เรียกว่า ฝึกจิตขั้นแรก เมื่อเราเป็นแล้ว รู้จักแล้ว ลืมตาก็ไม่เป็นอุปสรรค ทำการทำงานอะไรให้มีสติสัมปชัญญะรู้ตัว ไม่ให้มันเป็นอย่างอื่นอย่างนั้นล่ะ ทำได้ไม่เลือกกาลไม่เลือกเวลา ขึ้นรถลงเรือไปเหนือล่องใต้ เราทำงานของเราอยู่ ก็กำหนดอยู่อย่างนั้นล่ะ วิธีการปฏิบัติธรรมก็ง่าย ไม่มีอุปสรรค ไม่ต้องมาถึงที่นี่ก็ได้ กำหนดอยู่อย่างนั้นล่ะ เช้าสายบ่ายเที่ยงก็ทำ กำหนดรู้อยู่อย่างนั้นน่ะ ไม่วันใดวันหนึ่งเราก็จะได้ตามที่หมายขึ้นมา ก็จะรู้เหตุรู้ผล ธรรมรักษาผู้ปฏิบัติธรรมไม่ให้ตกไปในทางที่ชั่ว ทีนี้เราก็เห็นอยู่ถ้าทำปะติดปะต่อ ทำก็ง่ายๆ ทำปะติดปะต่อกัน

เราทำก่อนไหว้พระก็ได้ ไหว้พระย่อ ๆ ก่อน ก่อนนั่งสมาธิก็ได้ หรือนั่งก่อน ไหว้พระทีหลังก็ได้ไม่ผิด ทุกครั้งกระทำง่าย ๆ การประพฤติปฏิบัติ พิสูจน์กันได้อย่างไร ทีนี้เราปฏิบัติให้มันเป็นหนึ่ง ให้มันใส แล้วก็พิสูจน์กันได้ที่การแสดงออก ทางกายทางวาจา ว่าได้ประพฤติปฏิบัติธรรมจะแสดงออกอย่างไรนั้นล่ะ นั่นแหละทุกคนทุกท่าน ถ้าใครมีอะไรอยู่ที่ใจส่วนมากก็จะแสดงออกอย่างนั้นแหละ

สมมติว่าเรามีภาชนะ คือขวดอันหนึ่ง เราก็เอาบรรจุน้ำ หรือสิ่งของอะไร ใส่เข้าไปให้เต็ม ตัวของเราก็เหมือนกัน เปรียบเสมือนว่าเป็นภาชนะอันใดอันหนึ่ง เรียกว่านี่นะอัดเข้าไปทุกลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าไป ระลึกแต่กุศล หายใจออกระลึกแต่กุศล อัดเข้าไปให้เต็มแล้วนั่นนะในหัวใจของเรา เวลาเราแสดงออกหรือเราจะเอาไปแบ่งให้เพื่อน ให้คนอื่นก็ดี นั่นนะ เพราะของเราก็จะอัดอยู่ เพราะฉะนั้นการปฏิบัติธรรม เราอัดเข้าไปให้เต็ม หายใจเข้า หายใจออก ทุกลมหายใจเข้าออก เช้าสายบ่ายเที่ยง พยายามระลึกอยู่นั่นนะ

เก้าอี้ตัวเดียว ถ้าเราทำบุญมากเมื่อเราไปนั่งแล้ว คนอื่นจะเข้าไปนั่งแทนไม่ได้ ก็เหมือนกัน ถ้าเราระลึกอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก อัดเข้าไปแล้ว บาปหรืออกุศล มานั่งแทนไม่ได้ พิสูจน์กันได้ที่การแสดงออก ก็ให้เข้าใจว่าธรรมะมีอยู่อย่างนั้นนะ ผู้หญิงผู้ชายบางคนก็ทุกข์สุขทั่วไปก็ไม่เหมือนกัน การกระทำเราทำไม่เหมือนกัน ถ้าเราทำบุญถ้าเรากำหนดอยู่อย่างนั้นนะ อัดเข้าไปแล้ว ท่านแสดงออกไม่ใช่คนอื่นเราก็รู้จักนั่นนะ มันเป็นนาบุญ มันเป็นแนว มันก็แสดงออกมาจากที่เรามีของดีนั่นหละ ๆ เรียกว่า เต็มอยู่ในหัวใจแล้ว ก็พิสูจน์กันได้ที่การแสดงออกประพฤติปฏิบัติธรรม คนที่เขาไม่ได้ปฏิบัติเขาก็แสดงออกอย่างนั้นล่ะ เราก็อย่าไปรังเกียจเขา เราก็สลดสังเวช ทำดีทำชั่วก็ช่างเขานั่นล่ะการแสดงออก

ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมพิสูจน์กันได้ที่การแสดงออก เราก็จะรู้เองเห็นเอง เขาก็จะรู้เขาเอง เห็นเอง เขาก็ไม่รู้เหมือนเราหรอก เรามีของดีหรือไม่ดีเราก็รู้ แต่เราจะยอมรับความจริงหรือเปล่า ถ้าเราฝึกปฏิบัติ ถ้ามันเป็นหนึ่งแล้วนั่นนะ คนอื่นที่มาแสดงออก แสดงออก ๒ อย่าง นั่นแหละดีชั่ว นั่นแหละที่แสดงออก นั่นเขาเรียกว่า กิเลส พูดตามภาษาอาจารย์นักปราชญ์ ท่านก็เรียกว่าอุปนิสัยที่เรียกว่า สันดาน แต่ละท่านแต่ละคนมันมีอยู่แล้วล่ะ มีอยู่ทุกชาติทุกภาษา กิเลสมันมีอยู่แล้วทุกท่านทุกคน เพราะฉะนั้นท่านให้มานั่งสมาธิภาวนา คือพวกเราท่านทั้งหลายที่นั่งในขณะนี้แหละ ให้มันรู้ว่าอุปนิสัยมันนอนเนื่องอยู่ในสันดาน เวลาเราไม่โกรธ เราไม่มีอะไรมันก็เฉยๆ อยู่ เรามีความโกรธขึ้นมานั่นนะ เราก็ดูได้ว่าหน้าตาเราก็ไม่เหมือน ไม่เหมือนไม่โกรธอาการที่เคร่งเครียด กิริยาท่าทางก็ขึงขัง เรียกว่าแสดงออก อย่างนั้นล่ะ ท่านเรียกว่ากิเลส มันมีอยู่ทุกท่านทุกคนแหละ มันนอนเนื่องอยู่ในสันดานกันมาแต่หลายชาติแล้ว

ฉะนั้นการนั่งสมาธิ ก็จะได้เห็นว่าเรามีมากมีน้อย เรามีกิเลสมีบุญมากน้อย แล้วเราก็จะเห็นเอง ผู้ปฏิบัติธรรมรู้เฉพาะตน จะรู้เห็นเองขึ้นมา เพราะฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายเอาไปทำให้ปะติดปะต่อกันทุกลมหายใจเข้าออก อยู่ที่บ้านอยู่ที่ไหนก็ให้ทำอย่างนั้นล่ะจะเป็น ถ้าเป็นแล้วก็จะคืบหน้าขึ้นไป ไม่ต้องไปถามใครหรอก การประพฤติปฏิบัติธรรมพระธรรมย่อมจะรักษาธรรมะ ดีชั่วจะบอกมาเองอย่างนี้นะ สมมติเราหลงทาง เราไปรถก็ดี เดินด้วยเท้าก็ดี ถ้าหลงแล้วก็ถามร่ำไป อย่างนี้ไปที่ไหนน้องพี่ ทางนี้ไปที่ไหนก็ถามเรียกว่าเรายังไม่รู้ ถ้าเรารู้แล้วนี่นะผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม ถ้าเรารู้แล้ว เราก็ไปถูก การประพฤติปฏิบัติธรรมนำเราทุกท่านทุกคนนะไปสู่สุคติ เรากำลังทำก็เท่ากับเรากำลังเตรียมทางนั่งสมาธิ ก็ว่าจะเดินไปให้ถูก ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ ท่านจะชี้แนะเองแหละว่านี่ไปทางนี้ ปฏิบัติอย่างนี้นะ นั่นแหละปฏิบัติอย่างนี้ เดินไปอย่างนี้

ฉะนั้นขอให้เรานั่ง ให้ทำให้ท่านระลึกถึงนั่นแหละ อยู่วัดก็ดีอยู่บ้านก็ดี ไปทำการทำงานก็ดี ขอให้ท่านระลึกถึงนั่นนะ ระลึกถึงเมื่อไร เรียกว่าเราเห็นธรรม เราเห็นพระพุทธเจ้าทุกๆ ลมหายใจเข้าออก นี่คือการทำถ้าเราทำยังไม่พอ ก็ขอให้เราทำทุกลมหายใจเข้าออก ถ้าเผื่อจะไปวัดก็อยู่ไกล อยู่ต่างจังหวัด ก็วัดอยู่ที่ใจเรานี่แหละ เพราะวัดอยู่ที่ตัวของเรา ธรรมะก็อยู่ที่นี่ ฉะนั้น หลวงพ่อจึงให้โอวาทและให้คติมา **ขอให้ท่านทั้งหลายญาติโยมทั้งหลาย เอาไปทำในหลักการการปฏิบัติ ทำทุกลมหายใจเข้าออก** วัดก็อยู่ที่ตัวของเรา ไม่วันใดก็วันหนึ่ง เราจะได้รับความสุขสบาย เราจะเห็นความสุข เราจะเห็นธรรม หากเราเคยประพฤติปฏิบัติมาแล้ว มีพื้นฐานมาแล้ว แล้วก็เห็นบ้างไม่เห็นบ้าง นี่แหละคนเริ่มทำ เราไม่ต้องท้อถอย ขอให้เราทำแค่นั้นละ ทำเมื่อไรก็ได้เมื่อนั้น ทำเมื่อไรก็ได้ความสุขเมื่อนั้น ความสุขกับความทุกข์มันก็มีเป็นคู่กัน นั่งอยู่นี่มันก็เห็นทุกลมหายใจเข้าออก เห็นอยู่อย่างนั้นล่ะ

นี่คือธรรมะแสงสว่างก่อเกิดจากคนทำขึ้นมา คนทำขึ้นมา สัตว์ก็มีธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ **๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ก็ย่อลงมาทาง ๘ สาย (หมายถึง อริยมรรคมีองค์ ๘) ๘ สายก็ย่อลงมา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา ก็ย่อลงมาให้เป็นมหาสติ มหาปัญญา** ให้รักษาตัวเดียว ศีล สมาธิ ปัญญาท่านให้รักษาตัวเดียว **รักษาศีลข้อเดียว คือ มหาสติ มหาปัญญา** คือ เราทำอยู่ในขณะนี้หละ ย่อลงมาให้มันเป็นหนึ่ง มันกว้าง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ มันก็กว้าง กรุงเทพฯ ถ้าเราจะไปดู จะไปหา มันก็กว้างละนะ หาทุกบ้านทุกเรือนทุกโรง ก็ไม่สามารถจะไปไล่ได้ มันก็ย่อเข้ามาให้มันแคบ ชาวบ้านเขาก็สร้างขึ้นมา คนก็มี ๒ คน ผู้หญิงผู้ชาย ความคิดก็มี ๒ อย่าง ผิดถูก เราก็เลื่อนเข้ามาให้แคบเข้า มันแคบเหมือนกับเรานั่งสมาธิอยู่ในขณะนี้แหละ ให้มันเป็นหนึ่ง ให้อยู่ในอารมณ์เดียว ให้เป็นหนึ่งขณะนี้

ถ้าเป็นหนึ่งแล้ว เรียกว่าเราย่อมาหมด ศีล สมาธิ ปัญญา ก็รวมมา เป็นมหาสติมหาปัญญา เราปฏิบัติ เรากำหนดอยู่ในขณะนี้แหละ นี่เป็นหนึ่งแล้ว เห็นแล้ว คำว่า วัด นี่คือตัวของเรานี่แหละ หลวงพ่อให้โอวาทมา ก็ขอให้พวกเราทั้งหลายนำไปพิจารณา แล้วก็ประพฤติปฏิบัติตามอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก ก็เรียกว่าอยู่ได้ด้วยความไม่ประมาท ก็จะมีแต่ความสุขความเจริญ ในพระพุทธศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงพ่อได้ให้โอวาทมาย่อ ๆ ก็พอสมควรแก่เวลา เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

อริปุญโญวาท

เผาป่าเป็นบาป

...การเผาป่านั้น เป็นการทำลายชาติ ไม่ใช่ว่าจะทำลายทรัพยากรของชาติทั้งชาติ ทั้งโลกเลยล่ะ ถ้าสมุนไพรอยู่ในป่าในเขานั้น ถ้าเราผลิตทำเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล เอาส่งขายเมืองนอกก็ได้ นี่ถ้าว่า ถ้าผู้ใดใคร ถ้าคนไหน คนใดคนหนึ่งทำลายทรัพยากรของชาติ ก็เรียกว่านั้นแหละ การเผาป่านั้นนะ ไม่ใช่ว่าจะเผาแล้วคิดสนุก บางคนนะมันก็คิดสนุก ก็เป็นป่าโปง ป่าหย่อม เป็นป่าโปงป่า เป็นป่าดอนป่าหย่อม แล้วมันก็คิดสนุก มันก็เอาไฟจุดทางทิศตะวันออก แล้วมันก็มีปืน มีเครื่องดักสัตว์ยิงสัตว์ แล้วมันก็ไปสุ่มดักอยู่ทางทิศตะวันตก แล้วสัตว์ป่ามันก็วิ่งไป สัตว์เลื้อยคลานมันก็วิ่ง สัตว์สองเท้ามันก็วิ่ง ถ้าเป็นนกก็ให้ชื่อว่า มันบินได้ ถ้าเป็นสัตว์สองเท้า มดตัวแดงแมลงตัวน้อย มันไม่รู้ว่าจะตายกี่พันตัว ล้านตัว นี่ถึงว่าเผาป่าก็บาป นี่พระพุทธเจ้าก็ว่าปาณาติปาตา การฆ่าสัตว์อันนี้มันก็ ถ้าเผามันมันก็เป็นการทำลาย ทั้งทำลายป่า ทำลายสัตว์ สัตว์ก็เป็นทรัพยากรของชาติ...

ปลูกต้นบุญ

...เราจะรู้ จะได้สติปัญญา เพราะคุณครู ครูบาอาจารย์ เราต้องผ่านถึงสามบุพพาจารย์ คือพ่อ คือแม่ของเรานี่หนึ่ง สองคือคุณครู สามคือครูบาอาจารย์ที่อยู่วัด เราต้องผ่านถึงสามอาจารย์ ถ้าไม่ผ่านก็เป็นคนโง่ เรียกได้ว่าผู้รู้ทั้งหลาย โชคดี ถ้าเรามานั้น เราจะได้กราบ กราบก็เป็น **กราบเป็น และก็พูดเป็น พูดก็พูด พูดเป็นมันก็ต้องพูดนี่นะ เรียกว่าพูดเป็นใครก็พูด พูดออกทวารทางปากเหมือนกัน แต่มันต่างกัน** เพราะเราคนซึ่งได้อบรมได้ฝึกนี้มันก็ต่างกัน พูดกับคุณครูก็เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเขาก็มีนักพูด แล้วก็ ถ้าเข้าวัดมีสัมมาคารวะ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน นั่นเรียกว่า เราเข้าถึงไตรสรณคมน์แล้ว ถ้าเรามาที่วัดก็เรียกว่าเปรียบเสมือนต้นไทรใหญ่นั่นนะ คือคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไตร แปลว่าสาม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ต้นไทร นั่นนะ เปรียบเสมือน ต้นโพธิ์ ต้นไทร เรียกว่า เป็นร่มผ้ากาสายะ ของพระพุทธเจ้า ที่พระท่านมาบวช ก็เรียกว่ามาพึ่งผ้ากาสายะของพระพุทธเจ้า อันนี้ก็ต้นไทรก็เหมือนกัน เปรียบเสมือนว่าร่มโพธิ์ ร่มไทร คือ คุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธเจ้าท่านประสูติ ท่านก็ตรัสรู้ ปรินิพพานในป่า ท่านก็ได้ปัญญาเกิดที่ป่า ท่านประสูติท่านตรัสรู้ปรินิพพานในป่า แล้วถ้าเราเปรียบต้นไม้นั้นนะ ผู้ใดบำรุงป่า ผู้นั้นก็บำรุงโลก พระพุทธเจ้าท่านว่าอย่างนั้น ท่านได้สติปัญญาตอนอยู่ป่า

ถ้าเราเปรียบที่ลูก ๆ ทั้งหลาย ที่มาปฏิบัติ มาทำกิจกรรม ร่วมกันแล้ว ก็บางคนก็ได้ทานมื้อเดียว สองมื้อก็ว่าไป ก็คือ ก็มีศีลอยู่ในตัวแล้ว เมื่อคืนที่ผ่านมา หลวงพ่อก็ได้อธิบายเรื่อง ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ

ปูชนียบุคคล ผู้รู้ทั้งหลายก็คงจะเข้าใจว่า เราจะทำความเข้าใจ ก็ต้องมาวิเคราะห์ ต้องมีว่าสถานที่ที่เราไป เราจะทำกิริยามารยาทอย่างไร เราจะปรับตัวอย่างไร ให้เข้ากับสถานที่นั้น อันนี้ก็เหมือนกัน เรียกว่า เราเข้ามาถึงไตรสรณคมน์ เข้ามาวัดแล้ว

ถ้าหลวงพ่อเปรียบเทียบ ว่าต้นไทรนั้นนะ ถ้าต้นไม้นั้นนะ ถ้าเราปลูกขึ้นมาแล้ว เราก็ต้องบำรุงรักษา โดยเฉพาะลูกๆ ทั้งหลายนี่มาทำบุญ ก็เรียกว่า **ปลูกบุญ บุญนั้นปลูกได้ที่ไหน ปลูกที่ที่ใจของคน** เราปลูกอยู่ที่วัด ธรรมดานั้นนะ ถ้าเขาจะปลูกต้นไม้ก็ดี หรือเขาจะทาบกิ่งก็ดี หรือกล้าใส่ถุงก็ดี ก่อนปลูกนะ ถ้ามันโต เขาก็ต้องตัดกิ่งออก แล้วเอาไปปลูก ทำไมจึงตัดกิ่ง เพราะว่า ต้องการให้มันมาบำรุงราก เพราะว่ามันยังไม่แน่นหนา มันยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเรามารักษาศีลก็เรียกว่า ปลิโพธกังวลอยู่ที่บ้าน เราก็ไม่ได้ไปดูไปเห็น ไม่ได้ไปดูมหรสพ พกเงิน นี่เขาเรียกว่า ตัดปลิโพธ กังวลออก เรียกว่าตัดให้มันน้อยลง อันนี้ก็ฉันใด ถ้าเรามาวิเคราะห์ตรงนี้ว่า เราปลูกต้นไม้ก็ดี ปลูกต้นใหญ่ต้นเล็กก็ดี เราต้องบำรุงรักษาต้นนั้นนะ บำรุงรักษาต้นก่อน เรียกว่าปลูกแล้วใส่ปุ๋ยพรวนดินให้สม่ำเสมอ ก็เรียกว่า มีความรัก เรียกว่า อิทธิบาทสี่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

ฉันทะคือรักใคร่ในต้นไม้นั้นๆ คือหมั่นบำรุงรักษาสม่ำเสมอ นั่นก็เรียกว่าฉันทะ วิริยะแปลว่า ความเพียร วิริยะเพียรประกอบในการงานต้นไม้นั้นๆ จิตตะเอาใจฝักใฝ่ในงานที่เราทำ วิมังสาหมั่นตริตรองพิจารณาเหตุผลนั้นๆ ไม่วางธุระนี้ เปรียบเสมือนว่าเราปลูกต้นไม้ ไม่ว่าต้นใหญ่ต้นเล็ก ก็เหมือนกัน ถ้าเราบำรุงรักษาสม่ำเสมอแล้ว ผล หรือใบ หรือกิ่ง นั้นก็มีประโยชน์

ถ้าเรามาวิเคราะห์ตรงนี้แล้ว สมมุติว่าต้นไทรนี้ ถ้าใบมันร่วงลงมาก็เป็นปุ๋ย เป็นปุ๋ยบำรุงดิน มีประโยชน์ทั้งใบที่ร่วงลงมา ก็มีประโยชน์ ถ้าเราบำรุงรักษาแล้ว ร่มเงาก็ได้อาศัยเย็น ถ้าเป็นหมากเป็นผลมา เราก็ต้องได้บริโภค ไม่ว่าเราจะบริโภค หรือทั้งนกทั้งหนู นั้นก็เรียกว่าสัตว์นานาชนิด ก็มีประโยชน์ อันนี้ก็ฉันใด ถ้าเรามาบำรุงรักษาต้นไม้แล้ว หรือเรามาปลูกบุญวันนี้ ก็เปรียบเสมือนต้นไม้ คือต้นบุญนั้น ต้นบุญคือต้นคือตัวของเราทุกท่าน ลูกๆ ทั้งหลาย ทั้งผู้หญิงผู้ชายนี้แหละ ต้นบุญ เราจะมาปลูกบุญปลูกที่ไหน ปลูกใส่ตัวของเรา ปลูกที่ไหน ปลูกที่วัด เปรียบเสมือนกับต้นไม้นั้น ถ้าเราบำรุงรักษาดีแล้ว มันคือคุณงามความดี แต่เราปลูกแล้วเราจะบังคับไม่ได้นะ จะปลูกขนุนหรือมะม่วงก็ดี พรุ่งนี้อยากให้เป็นหมากเร็วน่ะ เป็นผลเร็วๆ ไม่ได้ ขอเราบำรุงรักษาต้นนั้นนะ ให้สมบูรณ์ตามขั้นตอน ให้สม่ำเสมอ ถึงฤดูกาลผลเขาก็จะออกเองนั่น นี้เรียกว่า คือผล เราไม่ต้องปรารถนา ขอให้เราบำรุงรักษาลำต้น

เราจะทำไร่ทำนา หรือเราจะเรียนหนังสือก็เหมือนกัน เราก็ต้องปฏิบัติไปตั้งแต่รากหญ้าก่อน คือรักษาศีลก็คือกระไดขั้นแรกนี้ เรียกว่าเราต้องบำรุงรักษาต้นก่อน นี่คือต้นบุญคือตัวของเรา เปรียบเสมือนกับต้นไม้ ก็ไม่แปลกกันกับอะไร คือถ้าเป็นต้นใหญ่ ถ้างามแล้วอุดมสมบูรณ์แล้ว เติบโตแล้ว หมากผลมีประโยชน์ทั้งนั้น ใบร่วงลงมาก็มีประโยชน์นั่นนะเป็นปุ๋ยบำรุงดิน ไม่มีสิ่งที่จะเสีย อันนี้คนเราก็เหมือนกัน **ถ้าเราปลูกบุญแล้ว มีศีลธรรมแล้ว มีคุณธรรมแล้ว เพื่อนสนิทมิตรสหาย ไม่ว่าอยู่โรงเรียนก็ดี ไม่ว่าจะอยู่บ้านก็ดี ไม่มีใครรังเกียจ นั้นเรียกว่าเราเป็นต้นบุญ** เราปลูกแล้วมันออกหมาก ออกผลเหมือนกัน นี่เรียกว่าเป็นธรรมะ...

อุปสรรคสอนใจ

...เรียกว่ามันผู้ที่มีอุปสรรค ถ้าเราอยู่ที่ไหนก็มีอุปสรรค มีสิ่งที่ขัดข้อง เหมือนกับเราเดิน เดินถนนก็เหมือนกัน มันต้องสะดุด สะดุดตอ สะดุดไม้ สะดุดหิน เมื่อเราสะดุดแล้วเราก็จะรู้ว่าตอนี่ไม้ นี่หิน เราก็จะพยายามจะเลี่ยงจะหลีก หลีกเว้น ถ้าไม่อย่างงั้นเราก็พยามจะเอาออกให้ได้ คือถอนรากถอนโคน นั่นคือ เราไปที่ไหน เราเดินหรือไปรถก็เหมือนกัน ก็ต้องมีอุปสรรคก็สะดุด

การปฏิบัติธรรมก็เหมือนกัน ถ้ามาอยู่มันก็เป็นอย่างนั้น มันก็เป็นธรรมะ แล้วธรรมะมันก็เป็นอย่างนั้น เป็นของจริงเป็นสัจธรรม เราไปอยู่ที่ไหน จะให้มันราบรื่น จะให้มันสะดวกสบายมันก็ไม่ได้ มันต้องเห็นทุกข์ก่อน ถ้าเราสะดุดแล้ว ก็เหมือนกับเราเดินไป ถ้าเราปล่อยไว้อย่างนั้นมันก็เดินไปแล้ว ถ้าเราไม่มีสติ มันก็ไปสะดุดอีกนั่น เราก็พยายามสังเกตว่าตอมันอยู่นี่นะ หินมันอยู่นี่นะ ที่เราสะดุด เราก็จำไว้ ทีนี้เราก็ให้มีสติ

ไม่อย่างนั้นเราก็หาวิธีเอาออกให้ได้ คือถอนรากถอนโคน เราไปอยู่ที่ไหนก็เรียกว่ามันมีอุปสรรค ต่อสู้กับกิเลสตัวเอง คือถอนรากถอนโคนนั่นแหละ ก็ยังว่ารู้จักสิ่งที่มันผิดมันถูก แล้วเราจะได้ประพฤติปฏิบัติตาม เรียกว่าถอนรากถอนโคน แล้วก็พยายามต่อสู้กับอุปสรรคไปอยู่ที่ไหนมันก็เป็นอย่างนั้น...

การปกครองของผู้นำ

✻ ประชาธิปไตย ถ้าจะเอาโลกเป็นใหญ่ หรือการปกครองเป็นไปได้ยาก

✻ ธรรมาธิปไตย การปกครองต้องเอาธรรมเป็นเครื่องนำ

✻ ถ้าจะปกครองเอาโลกาภิวัฒน์ฝ่ายเดียวเป็นไปลำบาก วัฒนธรรมไม่มี

✻ การอยู่ร่วมกันต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน แต่ละคนนั้นมีดีทุกคน

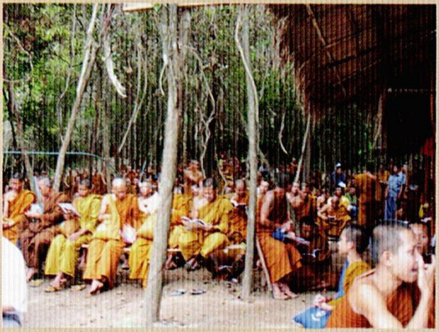
✻ การสอนทั่วไป ทุกคนมีความดี ถ้าเราเคารพความรู้ซึ่งกันและกัน

✻ ฐานความเป็นมนุษย์ อ่อนแอ ควรเคารพซึ่งกันและกัน

✻ โครงสร้างเป็นสิ่งสำคัญของสังคมให้เข้มแข็ง ให้สามัคคีกัน ปกครองทรัพยากรของชาติ เราไม่เห็นแก่คนหนึ่งเป็นทรัพยากรของชาติคนหนึ่ง เราต้องมีสิทธิเหมือนคนอื่นๆ เราต้องไม่เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัว ให้เราเห็นประโยชน์ส่วนรวมฯ

เมรุที่ประชุมเพลิงหลวงปู่

ครูบาอาจารย์ร่วมงาน

พระอาจารย์ ประสิทธิ์ ปุญฺญมากโร
วัดป่าหมู่ใหม่ แสดงธรรม

การแสดงธรรมก่อนการประชุมเพลิง

ครูบาอาจารย์ที่มาชักผ้าบังสุกุลในงานประชุมเพลิง

ผู้มาร่วมงาน

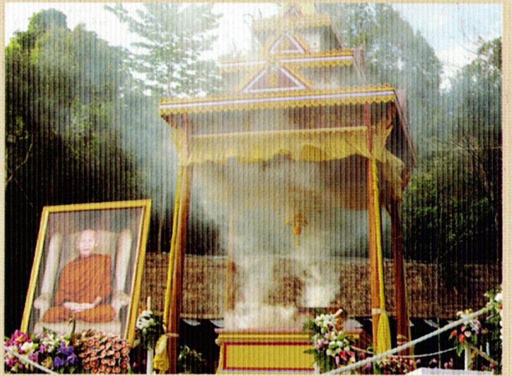
บรรยากาศผู้มาร่วมงาน

ประชุมเพลิง

งานประชุมเพลิงหลวงปู่

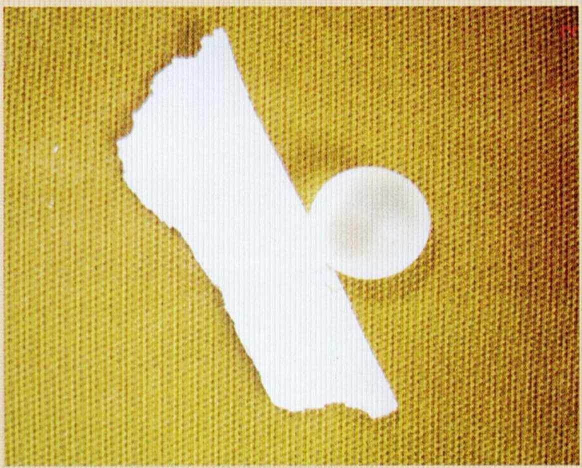

รูปหลวงปู่นั่งพนมมือในเปลวเพลิง

พิธีเก็บอัฐิ หลวงปู่

อัฐิธาตุของหลวงปู่
แปรเป็นพระธาตุ

พระอังคาร
รวมตัวเป็นพระธาตุ

จากใจของศิษย์

โดย **เรืออากาศตรี วัชชัย สินธุ์ธารทอง**

แรกพบท่านอาจารย์

เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ผู้เขียน ได้ขับรถพาหลวงปู่บุญรอด มาอยู่ที่ถ้ำไทรทองแห่งนี้เป็นคนแรก จึงอยากจะเล่าความเป็นมาว่าเป็นมาอย่างไร หลวงปู่ถึงได้มาอยู่ที่นี่ได้ ซึ่งผู้เขียนขอเรียกว่า "ท่านอาจารย์" เพราะเรียกอย่างนี้มาตั้งแต่พบท่านครั้งแรก

เวลานั้นผู้เขียนทำงานเป็นวิศวกร อยู่กองปฏิบัติการและก่อสร้างตามโครงการ ปัจจุบันคือกองก่อสร้างระบบไฟฟ้า (ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้เขียนได้ถูกส่งตัวไปคุมงานก่อสร้างระบบไฟฟ้า ทำหน้าที่ประสานงานกับการไฟฟ้าท้องถิ่นต่างๆ และดูแลทีมงานที่มาจากกรุงเทพฯ ด้วยกัน ทำการปักเสาพาดสายไฟฟ้าไปตามสถานที่ต่างๆ ทั่วภาคอีสาน ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยพักอยู่ที่จังหวัดอุดรธานีและย้ายไปอีกหลายจังหวัด จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ย้ายกลับมาที่จังหวัดอุดรธานีอีกครั้งหนึ่ง

ปลายเดือนธันวาคม ๒๕๒๘ คุณหมู เพื่อนของผู้เขียน ซึ่งเป็นหลานของท่านอาจารย์ เห็นผู้เขียนชอบไปตามวัดต่างๆ ในภาคอีสาน จึงบอกให้ผู้เขียนลองไปกราบท่านอาจารย์ที่วัดหนองบัวบาน (วัดป่านิโครธาราม) อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นวัดของหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

ขณะนั้น ผู้เขียนไม่รู้จักใครในวัดหนองบัวบานเลย จึงได้ชวนน้าอี๊ด ซึ่งเป็นน้าของคุณหมูให้ไปด้วยกัน พอถึงวัด ก็พบท่านอาจารย์ยืนอยู่องค์เดียว กำลังก่ออิฐรอบบ่อน้ำ เป็นบ่อเล็กๆ ที่ขุดลึกลงไปในดิน ท่านเป็นพระที่หนุ่มมาก อายุแค่ ๔๐ ปี เท่านั้น น้าอี๊ดได้นั่งลงและพนมมือคุยกับท่าน ซึ่งผู้เขียนก็ทำตาม แต่ยังมิได้นับถืออะไร เพราะท่านยังหนุ่มเหลือเกิน ตามความคิดของผู้เขียนเองในขณะนั้น คิดว่าพระที่จะแก่กล้าวิชา ต้องเป็นพระที่แก่ๆ ดูขลังดี เช่น หลวงปู่ขาว อนาลโย แห่งวัดถ้ำกลองเพล ซึ่งผู้เขียนเคยไปกราบมาแล้ว

เราคุยกันสักพักก็เตรียมลากลับ ก่อนกลับ น้าอี๊ดก็บอกท่านอาจารย์ว่าขอโชคขอลาภด้วย ซึ่งผู้เขียนก็ไม่เข้าใจอะไร ท่านก็บอกไม่มีอะไร ให้ขยันหมั่นเพียรทำมาหากิน และท่านได้เทศน์สอนเรื่องอื่นๆ อีก

พอถึงบ้านพักในตัวเมืองอุดรธานีก็เล่าคำสอนของท่านอาจารย์ให้เพื่อนฟัง แต่เพื่อนกลับไปแปลคำสอนของท่านเป็นอย่างอื่น แล้วไปซื้อหวยใต้ดิน ซึ่งในเวลานั้น เพื่อนของผู้เขียนอาจจะกำลังมีโชคอยู่แล้ว ถึงไม่ไปกราบท่านอาจารย์ ก็จะถูกหวยอยู่แล้ว แต่ก็ทำให้ผู้เขียนแปลกใจเกิดความสงสัยว่า ท่านเป็นพระหนุ่ม พรรษาน้อย จิตของท่านมองเห็นจริงๆ หรือ

ต่อมา จึงได้ชวนกันไปกราบท่านอีก ที่กุฏิของท่าน ปรากฏว่าท่านพักอยู่กุฏิไม้หลังเล็ก ๆ หลังคามุงแฝก ผู้เขียนรู้สึกแปลกใจมาก เพราะว่าในวัดมีกุฏิใหญ่ๆ ดี ๆ หลายหลัง ด้วยเป็นวัดของหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ ซึ่งเจริญมาก

เมื่อขึ้นไปบนกุฏิ ปรากฏว่ามีญาติโยมซึ่งเป็นชาวบ้าน มากราบคารวะท่านมากมายเต็มกุฏิ ท่านก็เมตตา พูดคุยกับทุกคน พอชาวบ้านลากลับ ผู้เขียนและเพื่อนจึงได้มีโอกาสคุยกับท่าน ท่านได้เทศน์พวกเราหลายเรื่อง แต่พวกเราก็กลับคิดแปลไปเป็นเรื่องหวยซะหมด ทั้ง ๆ ที่ท่านเทศน์สอนเราแท้ ๆ

ท่านบอกกับผู้เขียนว่า ท่านให้หวยไม่ได้ ให้ไม่เป็น **ท่านสอนให้ผู้เขียนทำบุญ สร้างกุศล ไม่ให้ซื้อหวย เพราะมันถูกยาก** แต่ผู้เขียนไม่เชื่อท่าน ไม่ว่าท่านจะเทศน์ จะสอนอะไร ผู้เขียนก็จะนำไปคิดไปแปลเอาเอง และก็ซื้อทุกงวด ก็ถูกกินทุกงวด **ท่านเทศน์สอนเรา แต่เรากลับไม่เอาเอาคำสอนของท่านไปแปลเป็นอื่นไปหมด** ซึ่งก็จริงอย่างที่ท่านบอก ถ้าบุญกุศลเราไม่มี ทำอย่างไรก็ไม่ถูก

ต่อมาเมื่อมีเวลาว่างเมื่อไร ผู้เขียนก็จะไปกราบท่านทุกครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งจะใช้เวลารอนานมากกว่าจะได้เข้ากราบ เพราะมีชาวบ้านมากราบท่านเต็มกุฏิทุกวัน ท่านก็เมตตาทุกคน ไม่เคยบ่น ไม่เคยรังเกียจ ผู้เขียนเห็นความเหนื่อยยากและอดทนของท่านในการรับญาติโยมจำนวนมาก ๆ และนาน ๆ ทุกวันแล้ว ก็เกิดความสงสารท่านมาก จากที่เข้าไปกราบท่านเพื่อต้องการโชคลาภก็เปลี่ยนไป เกิดศรัทธาอยากจะรับใช้ท่านให้มากที่สุด และท่านอาจารย์ก็เมตตาผู้เขียนมาก เคยเข้าไปกราบท่านในเวลาดึก ๆ ดื่น ๆ ท่านก็ยังนั่งรออยู่องค์เดียวในที่มืด ๆ ท่านจะสอนให้ผู้เขียนทำบุญ สร้างกุศลให้มาก ๆ

๑๐ ปีให้หลังมานี้ ผู้เขียนไม่เคยแปลคำสอนอันมีค่าของท่านเป็นอย่างอื่นอีกเลย **เพราะรู้ว่าที่ได้มีโอกาสดูแลรับใช้ท่านอาจารย์มีค่ามากที่สุดแล้ว** เหตุที่ท่านเหนื่อยมากนี่กระมัง ทำให้ท่านต้องออกไปวิเวกที่อื่นบ้างเป็นครั้งเป็นคราวเพื่อจะได้เจริญภาวนา และพักผ่อนได้เต็มที่

มีอยู่วันหนึ่ง ผู้เขียนพบท่านนั่งอยู่ในรถ กำลังจะออกจากวัดไปวิเวกที่ไหนสักแห่ง ผู้เขียนจำไม่ได้ มีชาวบ้านนำรถมารับท่านพร้อมกับจะไปส่งท่าน มากจนเต็มกระบะรถปิคอัพ ผู้เขียนจึงอาสานำรถไปส่งท่านด้วยอีกคน เพื่อไม่ให้แออัดจนเกินไป ชาวบ้านนิมนต์ท่านมานั่งรถของผู้เขียน โดยสะพายย่ามของท่านอาจารย์มา และนำผ้าในย่ามออกมาปูบนเบาะรถก่อนที่ท่านจะขึ้นนั่ง พอท่านนั่งเสร็จ ก็ประเคนย่ามให้ท่าน ผู้เขียนสังเกตเห็นก็จำได้

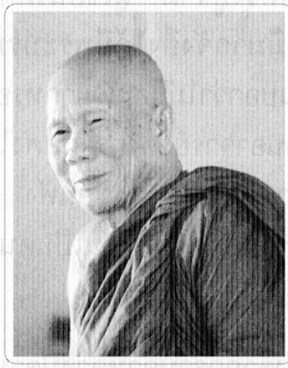
หลังจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของผู้เขียนตลอด เมื่อไปไหนกับท่านเดินสะพายย่ามตามหลังท่าน พอท่านจะนั่งก็หยิบผ้าปูออกมาปูรองนั่ง พอท่านนั่งเสร็จก็ประเคนย่ามให้ พอท่านจะลุกขึ้นก็เดินไปรับย่ามจากท่านถือไว้ พอท่านลุกขึ้นก็พับผ้าปูรองนั่งใส่ย่าม และเดินสะพายย่ามตามหลังท่านอาจารย์ ผู้เขียนทำเช่นนี้ตลอดมา

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาผู้เขียนก็มีหน้าที่รับส่งท่านอาจารย์เป็นประจำเมื่อท่านจะไปวิเวกไกล ๆ เพราะสะดวกกว่าชาวบ้านซึ่งไม่ชำนาญเส้นทางเท่าผู้เขียน

ไปกราบหลวงปู่จาม และหลวงปู่หล้า

หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม
อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต
วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ)
อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

หลังจากนั้น ไม่ว่าท่านจะไปไหน มีธุระอะไร เมื่อจะต้องไปไหนไกลๆ ผู้เขียนก็จะไปกับท่านตลอด ส่วนมากจะไปกันแค่ ๒ คน ครั้งหนึ่งท่านจะไปพักกับหลวงปู่หล้าที่ภูจ้อก้อ หลังจากท่านอาจารย์ฉันจังหันและร่ำลาญาติโยมเสร็จ ก็ขึ้นรถออกจากวัดไปกับผู้เขียนตอนสายๆ ถนนออกจากวัดเป็นถนนลูกรังเป็นหลุมเป็นบ่อ ผ่านกลางหมู่บ้านหนองบัวบาน ชาวบ้านเห็นท่านอยู่ในรถ รู้ว่าจะไปวิเวกหลายวัน ก็มานิมนต์ให้ลงแวะเยี่ยมที่บ้านก่อน ระหว่างคุยกันก็มีชาวบ้านข้างๆ มาคุยด้วย ยังไม่ทันเสร็จ ก็มีอีกบ้านมานิมนต์ต่อไปเรื่อยๆ กว่าจะพ้นหมู่บ้านหนองบัวบานก็บ่ายมากแล้ว ระหว่างทางก็แวะกราบหลวงปู่จาม ที่วัดป่าวิเวกวัฒนาราม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร หลวงปู่จามสั่งให้ผู้เขียนขึ้นไปกราบพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งใส่พานไว้เป็นจำนวนมาก และมีหลายสี บนศาลาไม้ ตอนนั้นยังไม่ได้สร้างเจดีย์ ศาลานี้แปลกมาก เป็นศาลาใหญ่แต่มีเสาเพียง ๔ ต้นเท่านั้น ปัจจุบันพระบรมสารีริกธาตุนี้ได้อัญเชิญไปประดิษฐานอยู่บนเจดีย์ที่สร้างใหม่

หลังจากกราบพระบรมสารีริกธาตุเสร็จแล้ว ผู้เขียนก็ลงจากศาลามากราบหลวงปู่จาม ผู้เขียนได้กราบเรียนกับหลวงปู่จามว่า หลวงปู่มีบุญบารมีมากจังถึงได้มีพระบรมสารีริกธาตุจำนวนมากและหลายสีด้วย ท่านบอกว่าไม่มีอะไรมากหรอก ก็พระธรรมดานี่เอง ผู้เขียนแย้งว่าถ้าไม่มีท่านอาจารย์ของกระผมคงไม่มากราบหลวงปู่หรอก ท่านก็อมยิ้มและจึงเล่าอดีตชาติให้ผู้เขียนฟัง ผู้เขียนจำได้ไม่หมดต้องขออภัยด้วย ท่านเล่าว่าในอดีตชาติท่านเป็นคนอินเดีย เกิดในอินเดียอยู่หลายชาติก่อนที่จะมาเกิดเป็นคนไทย

หลังจากกราบลาหลวงปู่จามแล้ว ก็เดินทางต่อไปภูจ้อก้อ ถนนในขณะนั้นเป็นถนนลูกรังเป็นหลุมเป็นบ่อ กว่าจะถึงภูจ้อก้อก็ดึกมากแล้ว ผู้เขียนไม่ได้เตรียมอะไรมา คิดว่าส่งท่านอาจารย์เสร็จก็จะวิ่งกลับไปอุดรฯ เลย เพราะผู้เขียนชำนาญเส้นทางอยู่แล้ว

ปรากฏว่า เมื่อถึงวัดก็ต้องเดินขึ้นภูเขาไปอีกจึงถึงศาลา เมื่อพบหลวงปู่หล้าแล้ว ท่านอาจารย์บอกให้ผู้เขียนกราบหลวงปู่หล้า และหลวงปู่บอกให้ผู้เขียนพักที่วัดก่อน เช้าค่อยเดินทางกลับ ผู้เขียนรีบตกลงเพราะเหนื่อยมาก ออกจากวัดหนองบัวบานตั้งแต่เช้า ถึงภูจ้อก้อก็น่าจะสัก ๒-๓ ทุ่ม แต่ก็ไม่รู้ว่าจะนอนตรงไหนเพราะหลวงปู่ยังไม่ได้บอก จึงต้องนั่งคอยท่านอาจารย์สนทนากับหลวงปู่ ท่านสนทนากันอยู่นานจนผู้เขียนอยากนอนเต็มแก่แล้ว เมื่อสนทนาเสร็จ หลวงปู่เรียกผู้เขียนให้เข้ามาใกล้ ๆ หลวงปู่จะเทศน์ให้ฟัง

เมื่อหลวงปู่เริ่มเทศน์ ผู้เขียนก็รีบพนมมือ ตาก็จะหลับ สมองไม่สั่งงาน พยายามตั้งใจฟัง รู้แต่ว่า **ท่านเทศน์เป็นภาษาอีสาน เกี่ยวกับชีวิตการครองเรือน ต้องรู้จักเสียสละ ให้อภัย ขยันหมั่นเพียร และไว้ใจซึ่งกันและกัน** พอเทศน์เสร็จ ท่านก็ถามผู้เขียนว่าเข้าใจไหม ผู้เขียน

ยังไม่ทันได้ตอบ เพราะรู้ตัวว่าแปลภาษาอีสานได้ไม่หมด ท่านอาจารย์ก็ตอบแทนว่า หลวงปู่ นายช่างเป็นคนกรุงเทพฯ ฟังภาษาอีสานยังไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร (ท่านอาจารย์จะเรียกผู้เขียนว่านายช่างตลอด) หลวงปู่บอกไม่เป็นไร ไม่เข้าใจงั้นเทศน์ใหม่ ผู้เขียนนึกในใจ โธ่! ท่านอาจารย์ไม่น่าบอกหลวงปู่เลย ผู้เขียนตาจะปิดอยู่แล้ว ตกลงคืนนั้นหลวงปู่เทศน์เป็นภาษาภาคกลางให้ฟังอีกรอบนึง

ถึงเวลานี้กลับเป็นความภาคภูมิใจว่า ผู้เขียนน่าจะเป็นคนเดียวที่ได้ฟังหลวงปู่หล้าเทศน์เรื่องเดียวกัน ในวันเดียวกันถึง ๒ ภาษา ในตอนดึกและยังนั่งฟังคนเดียวอีกด้วย หลังจากนั้นผู้เขียนก็นอนในศาลาที่ภูจ้อก้อ พอเช้าผู้เขียนก็ลากลับ

อีกครั้งหนึ่ง ท่านอาจารย์จะไปวิเวกแถบจังหวัดมุกดาหาร การเดินทางก็เหมือนเดิม ไปกัน ๒ คน ออกจากวัดหนองบัวบานแต่เช้ากว่าจะพ้นหมู่บ้านหนองบัวบานก็เกือบจะเที่ยงแล้ว ไปถึงบ้านเหล่าน้อย อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ก็เย็นมากแล้ว พอถึงหมู่บ้าน ชาวบ้านได้เห็นท่านก็ดีใจกันมาก ซึ่งผู้เขียนทราบว่าท่านเคยมาหลายหนแล้วก่อนที่ผู้เขียนจะรู้จักกับท่าน

ชาวบ้านคนหนึ่งรีบไปหุงข้าวเจ้าให้ผู้เขียนรับประทาน ระหว่างคนอื่นๆ นั่งสนทนากับท่านอาจารย์ เพราะคงคิดว่าผู้เขียนจะรับประทานแต่ข้าวเจ้า ร้านอาหารไม่มีเพราะเป็นหมู่บ้านเล็กๆ และต้มปลามาให้ผู้เขียนจำได้ว่า ผู้เขียนทานได้แต่ข้าวกับน้ำปลา เพราะปลาที่ต้มมามีกลิ่นคาวมาก เหมือนกับน้ำไม่เดือดแล้วรีบใส่ปลาลงไป คงรีบทำเพราะเกรงว่าผู้เขียนจะหิว พอค่ำก็เดินไปที่วัดซึ่งอยู่ใกล้กับหมู่บ้าน วัดไม่มีไฟฟ้าใช้

พอไปถึงวัด ท่านอาจารย์ก็ให้ผู้เขียนไปกางมุ้งนอนในศาลาไม้ใหญ่ๆ ส่วนท่านไปจำวัดที่กุฏิไหนก็ไม่ทราบ มองไม่เห็นแล้วเพราะมืดมาก และวัดเหมือนกับจะร้าง น่าจะมีพระแค่ ๑ หรือ ๒ รูปเท่านั้น ผู้เขียนมีไฟฉาย ๑ กระบอก ในศาลามืดน่ากลัว ผู้เขียนกางมุ้งนอนอยู่ติดกับพระประธาน มองเห็นลุงแก่ๆ คนหนึ่งกำลังกางมุ้งนอนอยู่ท้ายศาลา นอนไม่หลับจะว่ากลัวก็ไม่แน่ใจ เพราะนอนติดกับพระประธานองค์ใหญ่บะเริ่มเทิ่ม ยังไงผีสางนางไม้ไม่กล้าเข้ามาแน่

ในวัดไม่มีไฟฟ้าแม้แต่ดวงเดียว บริเวณวัดมีต้นไม้ใหญ่ครึ้มไปหมด เพราะเป็นวัดป่า

หลังจากนั้นได้ไปวัดแถวนั้นกับท่านอีก เป็นวัดในป่าอยู่บนภูเขา ท่านเล่าว่ามีบ่อน้ำอยู่บนเขาด้วย

ต่อมาท่านอาจารย์ได้พาผู้เขียนไปวัดถ้ำสหาย วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม และวัดอื่นๆ อีกหลายวัด ไปจนชาวบ้านที่หนองบัวบาน เห็นรถผู้เขียนวิ่งออกมาเมื่อไรจะต้องมองมาในรถ เพราะคิดว่าท่านอาจารย์ต้องนั่งมาในรถแน่ เนื่องจากทางเข้าวัดจะผ่านกลางหมู่บ้านพอดี ถนนเป็นลูกรังวิ่งเร็วไม่ได้จะเป็นฝุ่น

ถ้าท่านอาจารย์นั่งอยู่ในรถ ทุกคนที่เดินอยู่บนถนน หรือยืนอยู่หน้าบ้าน ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่จะต้องนั่งลงหมด บางคนก็ยกมือไหว้ด้วย ไม่มีใครยืนหรือเดินอยู่บนถนนแม้แต่คนเดียว ไม่ทราบว่าใครเป็นคนสอนชาวบ้านแถบนี้ ถ้าให้ผู้เขียนเดาก็ต้องเป็นเพราะบารมีหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ มองเห็นแบบนี้ผู้เขียนตื่นตันใจมาก เพราะไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน

ท่านอาจารย์ให้ผู้เขียนพาท่านไปหลายแห่ง เหมือนกับท่านจะหาอะไรสักอย่าง ซึ่งตอนนั้นผู้เขียนไม่ทราบ

กลางปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ผู้เขียนได้ย้ายจากจังหวัดอุดรธานี มาอยู่ที่อำเภอเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ขณะนั้นยังเป็นกิ่งอำเภออยู่ ถนนเข้าอำเภอเป็นถนนลูกรัง กำลังจะสร้างเป็นถนนลาดยาง การเดินทางจึงไม่สะดวก ระหว่างทำงานผู้เขียนได้พบวัดร้างเล็กๆ วัดหนึ่ง ไม่มีชื่อ น่าจะเป็นแค่สำนักสงฆ์ อยู่บนภูเขาริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ มีศาลาและกุฏิเก่าๆ มีโอ่งน้ำขนาดใหญ่ ๒ ใบที่มีน้ำเต็มโอ่ง และเชิงเขาทางขึ้นวัดมีน้ำซับไหลซึมตลอด คิดว่ามีน้ำพอให้ท่านอาจารย์พักอยู่ได้ระยะหนึ่ง

จึงไปกราบเรียนให้ท่านทราบและนิมนต์ท่านมาพัก เพราะตอนนั้นผู้เขียนรู้ว่าท่านเหนื่อยในการรับญาติโยมมาก **ท่านไม่เคยบ่น ไม่เคยทำให้ใครผิดหวังถ้ามาพบท่าน** ท่านคงต้องการเวลาสำหรับปฏิบัติธรรม และพักผ่อนให้เพียงพอ ท่านยินดีมาตามที่ผู้เขียนนิมนต์

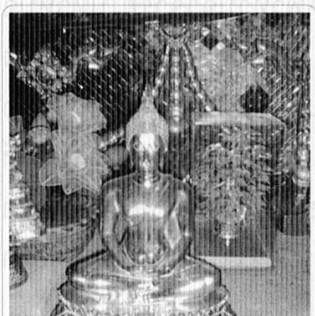
วันออกเดินทางมีชาวบ้านตามไปส่งมากมาย และได้ช่วยกันทำทางเดินจงกรมให้ท่านด้วย ระหว่างที่ท่านพักที่เขื่อนอุบลรัตน์นั้น ทุกๆ เช้าก่อนผู้เขียนจะออกไปทำงาน จะแวะซื้อกับข้าวไปถวายจังหันแก่ท่านอาจารย์ก่อนทุกวัน ชาวบ้านแถบนั้นส่วนมากยากจน ใส่บาตรเฉพาะข้าวเหนียวอย่างเดียว มีกับข้าวน้อยมาก ระยะหลังๆ รอนานมาก กว่าท่านจะเดินกลับมาที่วัด พร้อมกับเหงื่อเต็มตัวอย่างกับอาบน้ำ จึงถามท่านว่า ท่านอาจารย์ไปไกลหรือครับ ท่านบอกว่า บิณฑบาตใกล้ๆ ก็พอฉันแล้ว แต่พอชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่นทราบก็นิมนต์ให้ท่านไปเรื่อยๆ เพราะเขาบอกว่าหมู่บ้านเขาไม่มีพระมาโปรด ท่านจึงต้องไป ท่านบอกว่าไกลถึง ๕ กิโลเมตร ไป-กลับก็ ๑๐ กิโลเมตรแล้ว ตั้งแต่นั้นมาผู้เขียนก็จะขับรถไปรับท่าน หลังจากท่านบิณฑบาตเสร็จแล้วทุกวัน โดยจอดรถรอท่านอยู่ที่หมู่บ้านสุดท้าย

อานิสงส์ถวายพระพุทธรูป

ระหว่างที่ท่านพักอยู่ที่เขื่อนอุบลรัตน์ ผู้เขียนได้รับพระพุทธรูปหน้าตักประมาณ ๗ นิ้ว มา ๑ องค์ เป็นพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระภูมิพลมหาราช พระชนมายุ ๖๐ พรรษา ชื่อว่า พระพุทธมหามุนีราชสีมามงคลภูมิพลมหาราช เพื่อฉลองพระชนมายุ ๖๐ พรรษาของในหลวง ผู้เขียนไม่เคยมีพระพุทธรูปบูชาของตนเองเลย พอได้มาก็คิดว่าจะถวายให้ท่านอาจารย์เลย พอตอนเช้าเป็นวันศุกร์ ผู้เขียนจำวันที่ไม่ได้ ผู้เขียนก็แบกกล่องใส่พระพุทธรูปองค์นี้ขึ้นวัด เพื่อไปถวายแก่ท่านอาจารย์ พอพบท่านก็หยิบพระพุทธรูปออกจากกล่องแล้วถวายแก่ท่านทันที ผู้เขียนมีความรู้สึกว่า ท่านดีใจมากและบอกว่า เมื่อคืนท่านเห็นเลข ๖๐ ตัวใหญ่ลอยอยู่บนฟ้า มีแสงสว่างหลายสีมากมายสวยงามมาก ก็ยังสงสัยอยู่ไม่รู้ว่าเป็นอะไร พอเช้าผู้เขียนก็นำพระพุทธรูปองค์นี้มาถวายแก่ท่าน

พอถวายเสร็จผู้เขียนก็ลงจากวัด เดินทางกลับ เมื่อถึงบ้านพักก็ได้ทราบข่าวว่า บิดาป่วยหนักอยู่ที่โรงพยาบาลประสาท ขอให้ผู้เขียนกลับกรุงเทพฯ ด่วน สมัยนั้นการสื่อสารลำบากมาก มีโทรศัพท์ทางไกลของเอกชนเพียงแห่งเดียว ผู้เขียนรีบโทรกลับไปหาพี่สาวที่กรุงเทพฯ ทราบว่าคุณพ่อมีอาการเลือดคั่งในสมอง ปวดมากจนทนไม่ไหวแล้ว คุณหมอบอกว่า ต้องเจาะกะโหลกศีรษะเพื่อดูดเลือดที่คั่งในสมองออกโดยด่วน แต่คุณพ่อไม่ยอม เพราะยังไม่ได้เห็นหน้าลูกๆ ทุกคน ขาดผู้เขียนเพียงคนเดียว เพราะอีก ๓ คน ทำงานที่กรุงเทพฯ ทั้งหมด คุณพ่อกลัวเสียชีวิต หรือไม่ก็สมองเสื่อมจำใครไม่ได้ และวันนี้เป็นวันศุกร์แล้ว ถ้าไม่รีบผ่าตัดอาจจะรอไม่ถึงวันจันทร์

ผู้เขียนรีบขับรถเข้าขอนแก่น เพื่อขึ้นเครื่องบินกลับ ทั้งๆ ที่เวลานั้นผู้เขียนยังไม่เคยขึ้นเครื่องบินเลย มาถึงสี่แยกชุมแพเกือบ ๑๐ โมงเช้า รู้สึกว่าเครื่องบินออกเวลา ๑๐.๑๕ นาฬิกา คนขายตั๋วไม่ยอมขายให้ บอกว่าเครื่องบินจะออกแล้ว ให้ผู้เขียนลองวิ่งเข้าไปซื้อในสนามบินอาจจะทัน พอถึงสนามบินผู้เขียนรีบวิ่งเข้าไปซื้อตั๋ว คนขายบอกไม่ทันแล้ว เครื่องกำลังจะออก บันไดขึ้นเครื่องบินกำลังเคลื่อนออกแล้ว ผู้เขียนขอร้องว่าบิดาป่วยหนักต้องกลับกรุงเทพฯ ด่วน พอดีมีเจ้าหน้าที่สนามบินอยู่ใกล้ๆ ได้วิทยุขอให้เลื่อนบันไดกลับ แล้วให้ผู้เขียนซื้อตั๋วขึ้นไปได้ ถึงดอนเมืองรีบนั่งแท็กซี่ไปโรงพยาบาลทันที พอพบคุณพ่อ คุณพ่อดีใจยอมให้คุณหมอนำเข้าห้องผ่าตัดตอนนั้นเลย หลังจากผ่าตัด คุณพ่อมีชีวิตอยู่ต่อมาได้อีก ๑๘ ปี และเสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้เขียนไม่ทราบว่าเป็นเพราะบุญกุศล ที่ได้ถวายพระพุทธรูปองค์แรกให้ท่านอาจารย์หรือเปล่า เนื่องจากเป็นวันเดียวกัน

พระพุทธรูปที่ผู้เขียนถวายหลวงปู่

หลังจากนั้น ไม่ว่าท่านอาจารย์จะไปวิเวกที่ไหน ท่านจะนำพระพุทธรูปองค์นี้ไปด้วยทุกครั้ง จนมาอยู่ที่ถ้ำไทรทอง ท่านจะวางพระพุทธรูปองค์นี้ไว้ที่โต๊ะหมู่บูชาด้านหน้าที่ท่านฉันจังหัน ทุกคนที่ไปถวายจังหัน หรือไปกราบท่าน จะเห็นพระพุทธรูปองค์นี้อยู่ใกล้ๆ ท่าน ปัจจุบันพระพุทธรูปองค์นี้ตั้งอยู่หน้าพระประธานในโบสถ์วัดถ้ำไทรทอง

ขณะที่ผู้เขียนกลับมาเฝ้าคุณพ่อผ่าตัดที่โรงพยาบาลในกรุงเทพฯ ก็ได้มอบหมายให้ผู้ร่วมงาน เป็นคนไปถวายจังหัน และคอยรับท่านอาจารย์กลับจากบิณฑบาตทุกเช้าแทนผู้เขียน เพราะถึงผู้เขียนจะไม่อยู่ก็ยังเป็นห่วงท่านอาจารย์มาก

ท่านพักอยู่ที่เขื่อนอุบลรัตน์ ประมาณ ๒-๓ เดือน ถึงจะอยู่ไม่นาน ชาวบ้านก็เข้าไปกราบท่านมากมาย จนคนรู้จักไปทั่ว หลังจากนั้น ท่านได้กลับมาที่วัดหนองบัวบาน และได้ร่วมกับชาวบ้านก่อสร้างกำแพงรอบวัดหนองบัวบาน พอผู้เขียนไปกราบท่านก็จะออกอุบายนั่งสนทนากับท่านเป็นเวลานานๆ เป็นชั่วโมง ซึ่งไม่มีอะไรจะสนทนามากหรอก แต่ผู้เขียนสงสารท่านอยากให้ท่านนั่งพัก เพราะท่านผอมมาก **ชาวบ้านทุกคนรักท่าน** แค่ท่านนั่งอยู่ตรงนั้นเป็นกำลังใจให้ชาวบ้าน ชาวบ้านก็ดีใจแล้ว

ขณะนั้นท่านเกิดอาพาธ ผู้เขียนจึงได้พาท่านอาจารย์ไปหาหมอที่คลินิกเพื่อตรวจเลือดที่ในเมืองอุดรฯ พอหมอเอาเข็มเจาะที่นิ้วท่านอาจารย์ ปรากฏว่าเลือดไม่ยอมไหล คุณหมอต้องบีบออก คุณหมอจึงได้บอกท่านอาจารย์ให้ฉันอาหารมากๆ หน่อย ผู้เขียนได้เรียนให้คุณหมอทราบว่า ท่านอาจารย์ฉันอาหารมื้อเดียว หลังจากนั้นผู้เขียนจึงซื้อน้ำมันตับปลากับวิตามินบี-คอมเพล็กซ์ ถวายท่านอาจารย์ และถวายต่อมาอีกหลายครั้ง

ขณะสร้างกำแพง ผู้เขียนก็ไปกราบท่านอาจารย์อยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่ได้ไปทุกวัน มีวันหนึ่งผู้เขียนไปกับเพื่อนหลายคน เพื่อถวายจังหัน ปรากฏว่าเพื่อนๆ ตื่นสาย ล่าช้ามาก ผู้เขียนไม่สบายใจกลัวไปถวายไม่ทัน เมื่อถึงวัดผู้เขียนทำใจแล้วว่าไม่ทันแน่ๆ แต่ปรากฏว่า ท่านยังไม่ฉัน นั่งรออยู่ ชาวบ้านบอกผู้เขียนว่า ปกติท่านอาจารย์ฉันเสร็จไปแล้ว ยังสงสัย

อยู่เลยว่าทำไมวันนี้ท่านยังไม่ฉัน ชาวบ้านบอกว่าท่านอาจารย์คงจะรอผู้เขียนอยู่

อีกเรื่องหนึ่งคือ ตอนเย็นของวันหนึ่งผู้เขียนแวะไปกราบท่าน คือผู้เขียนไปกราบท่านจะไม่มีเวลาแน่นอน ไม่เคยติดต่อกันก่อน ไปเฉลี่ยอาทิตย์ละครั้ง เพราะสมัยนั้น โทรศัพท์มือถือยังไม่มี พอขับรถมาจอดหน้ากุฏิท่าน ก็เดินขึ้นไปบนกุฏิ มีชาวบ้าน ๔ คน มากราบท่าน พอผู้เขียนก้มกราบท่านเสร็จ ท่านก็หันมาพูดกับผู้เขียนว่า เมื่อคืนอาจารย์เห็นแล้วว่านายช่างจะมาหาวันนี้ ใส่เสื้อสีฟ้าตัวนี้และกางเกงยีนส์สีน้ำเงินตัวนี้ และตอนนี้นายช่างก็มาจริง ๆ ใส่ชุดตรงกับที่อาจารย์เห็นเลย แต่อาจารย์เห็นว่ารถยนต์นายช่างเสีย สตาร์ทไม่ติด ผู้เขียนก็ไม่สนใจอะไร ก็รถผู้เขียนขับมาดี ๆ ก็จอดอยู่หน้ากุฏิ ห่างจากผู้เขียนไม่ถึง ๒ วา และท่านก็พูดเรื่องอื่นกับชาวบ้านต่อ

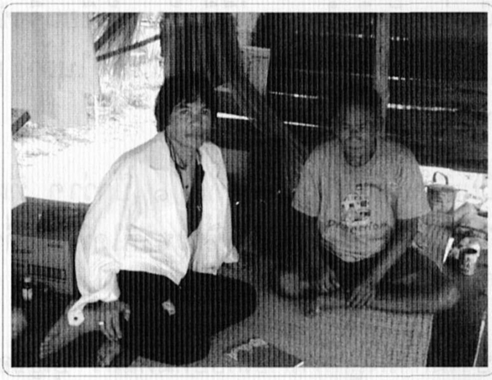
ถึงเวลาชาวบ้านก็ลากลับ ท่านก็บอกอย่าเพิ่งกลับ รอนายช่างก่อน ชาวบ้านก็นั่งรออยู่ ผู้เขียนเกรงใจชาวบ้านเพราะจะมืดแล้ว อยู่สักพักจึงลาท่านกลับ พอลงมาสตาร์ทรถ ทำอย่างไรรถก็สตาร์ทไม่ติด ท่านอาจารย์ได้บอกให้ชาวบ้านทั้ง ๔ คนที่นั่งรออยู่ไปเข็นรถให้ผู้เขียน รถจึงสตาร์ทติดและขับกลับออกมาได้

พบถ้ำไทรทอง

และแล้วสิ่งที่ท่านตามหาก็ได้พบ หลังจากท่านสร้างกำแพงวัดหนองบัวบานเสร็จแล้ว ท่านได้บอกกับผู้เขียนว่า ท่านอาจารย์ศรีนวล ขนุตฺติธโร เจ้าอาวาสวัดหนองบัวบานในขณะนั้น บอกท่านว่ามีถ้ำร้างอยู่ในป่าที่ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยให้ถามเส้นทางจากชาวบ้านที่บ้านภูฮังอีกที ท่านให้ผู้เขียนพาท่านไปดูหน่อย และได้นัดวันเดินทาง พอถึงวันนัด ผู้เขียนก็ขับรถมารับท่านตามปกติ เหมือนกับครั้งก่อนๆ ที่รับท่านไปที่ต่างๆ หลังจากท่านฉันจังหันเสร็จ ท่านก็ไปจัดสัมภาระพร้อมกับเณรอีกรูปหนึ่ง ผู้เขียนไม่ทราบว่าการไปครั้งนี้ เป็นการไปโดยไม่กลับหนองบัวบานแล้ว เรานั่งรถกันไป ๓ คน กว่าจะมาถึงบ้านภูฮังก็บ่ายแล้ว ท่านได้ถามชาวบ้านที่บ้านภูฮังถึงถ้ำร้างในป่า เมื่อทราบเส้นทางแล้ว ผู้เขียนก็ขับรถลุยเข้าไปในป่า ถนนในสมัยนั้นมีประมาณ ๓ ก.ม. อีก ๖ ก.ม. เป็นรอยล้อรถบรรทุกซุงวิ่งเข้าไป

ผู้เขียนวิ่งตามรอยล้อรถบรรทุกซุงมาจนสุดทางรถซุง ก็ถึงเถียงนาเล็กๆ หลังหนึ่งอยู่บนเชิงเขาภูโน จอดรถเสร็จ ท่านอาจารย์ก็ลงจากรถเดินไปพบคุณลุงคนหนึ่งซึ่งกำลังเดินเข้ามาหาพอดี คุณลุงซึ่งผู้เขียนได้พบในวันนั้นจนมาได้คุยกับคุณลุงอีกครั้งในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ รวมเวลาถึง ๑๙ ปี โดยที่ไม่เคยคุยกับแกเลย อาจจะเคยพบกันในวัด แต่ผู้เขียนจำไม่ได้ ผู้เขียนได้ไปสัมภาษณ์แก เพื่อจะเขียนให้ท่านผู้อ่านได้รับรู้ว่า แกคือคนพาผู้เขียนและท่านอาจารย์เดินลัดเลาะผ่านทางน้ำและโขดหินขึ้นไปจนถึงถ้ำ ซึ่งปัจจุบันคือที่ฉันจังหันของวัด แกชื่อ ลุงทองใบ สุพรรณเรือง ปัจจุบันแกอายุ ๗๐ ปี

ผู้เขียนกับคุณลุงทองใบ สุพรรณเรือง

กว่าจะเป็นวัดถ้ำไทรทอง

เมื่อถึงตรงถ้ำ (แต่ก่อนเป็นถ้ำเล็กๆ ตื้นมาก) เราก็ได้คุยกันอยู่สักพักหนึ่งก็กลับลงมาที่รถ ท่านอาจารย์ได้บอกกับผู้เขียนว่า ท่านไม่กลับหนองบัวบานแล้ว ท่านจะอยู่ที่นี่ ผู้เขียนตกใจจึงถามท่านอาจารย์ว่า ท่านอาจารย์จะอยู่ได้อย่างไร ไม่มีอะไรเลย บ้านคนก็ไม่มี มีลุงทองใบเข้ามานอนเฝ้าไร่อยู่คนเดียวที่เถียงนา จะบิณฑบาตที่ไหน ท่านก็บอกว่าอาจารย์อยู่ได้ นายช่างต้องกลับไปทำงาน นายช่างกลับอุดรฯ เถอะ เดี๋ยวจะมืด มองทางไม่เห็น ท่านเตรียมอัฐบริขารมาครบแล้ว ตั้งใจมาอยู่โดยไม่กลับอีกแล้ว ทั้งๆ ที่ไม่เคยเห็น ไม่เคยมา ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไร แต่ท่านได้ตัดสินใจแล้วว่าจะอยู่ตรงนี้ เหมือนกับท่านทราบล่วงหน้าแล้วว่าตรงนี้คือที่อยู่ของท่าน ผู้เขียนเป็นห่วงท่านอาจารย์มาก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร เมื่อท่านตัดสินใจจะอยู่ที่นี่แล้ว ผู้เขียนจึงขับรถกลับอุดรฯ เพียงคนเดียว ปล่อยให้ท่านอาจารย์อยู่กับเณร ในถ้ำ ๒ องค์ โดยมีลุงทองใบนอนอยู่เชิงเขา

ปัจจุบันนี้ผู้เขียนเข้าใจแล้วว่าตลอด ๑ ปีกว่าๆ ที่ผ่านมา ท่านให้ผู้เขียนพาท่านไปทุกหนทุกแห่ง เพื่อที่จะหาที่ใดที่หนึ่งที่จะเป็นที่อยู่ของท่าน และท่านก็ได้พบแล้วคือ วัดถ้ำไทรทองนี่เอง

ขณะนั้นป่าไม้กำลังถูกทำลายเกือบหมดแล้ว บุญของภูโน คงมีเจ้าผู้รักษาป่าหรือเทพารักษ์องค์ใดไปนิมนต์ท่านมา จึงตัดสินใจอยู่ที่นี่ทั้งที่ท่านไม่เคยเห็นและไม่เคยมาเลย และทั้งๆ ที่อยู่วัดหนองบัวบานก็แสนจะสบาย ท่านได้ถูกกำหนดแล้ว ท่านต่อสู้กับการที่จะได้อยู่ที่นี่ด้วยความยากลำบาก ถูกเจ้าหน้าที่ป่าไม้ขับไล่ตลอดเวลา ต่อสู้กับนายทุนที่ตัดโค่นป่า ผู้เขียนก็ยังมากราบท่านอยู่อย่างสม่ำเสมอ

วันหนึ่งเดินขึ้นภูเขากับท่าน มีซุงที่ถูกตัดโค่นไว้เต็มไปหมด มีช้างตัวเมียตัวหนึ่งยืนพิงต้นไม้อยู่ มันเหนื่อยมากที่ต้องมาลากซุง เนื่องจากมันเป็นช้างตัวเมีย มีกำลังน้อย มันเหนื่อย มันยืนพิงต้นไม้เหมือนหมดแรง ท่านอาจารย์บอกว่าช้างมันเหมือนคน สัตว์อื่นจะมีนมอยู่ใต้ท้องน้อย แต่ช้างมันจะมีนมอยู่ระหว่างขาคู่หน้าของมัน การมาของท่านอาจารย์จึงเป็นการขัดผลประโยชน์ของผู้ที่หากินกับป่าไม้ ซึ่งตอนนั้นเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาขับไล่ท่าน จึงเกิดการโต้เถียงระหว่างผู้เขียนกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ซึ่งมาเป็น ๑๐ คน พร้อมอาวุธครบมือแต่ผู้เขียนเป็นทหารเก่า จึงแสดงบัตรและกล้าเถียงกับหัวหน้าป่าไม้นั้น หลังจากนั้นเราก็แยกย้ายกันไป แต่พวกนั้นก็พยายามขู่ ขอให้ท่านออกไปจากป่าให้ได้ ซึ่งท่านก็ไม่ยอมต่อสู้จนเกิดเป็นวัดถ้ำไทรทองมาจนทุกวันนี้

เวลานั้นท่านอยู่ด้วยความยากลำบาก บิณฑบาต ๒ องค์กับเณรได้ข้าวเหนียวเพียงปั้นเดียวจากลุงทองใบ และต่อมาเมื่อชาวบ้านทราบข่าวก็มีคนมาใส่บาตรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เขียนเห็นว่า ท่านอาจารย์จำวัดในถ้ำคงพอได้ แต่ห้องน้ำไม่มีจะไม่สะดวก จึงไปซื้ออิฐบล็อคมา ๒๐๐ ก้อน โดยขอให้ผู้ช่วยงานของผู้เขียน นำคนงาน ๕ คน มาขนอิฐบล็อคขึ้นไปบนถ้ำ เพื่อสร้างห้องน้ำหลังแรกบนถ้ำ สมัยก่อนจุดที่จอดรถได้ไกลมากอยู่ตรงหมู่บ้านหน้าวัด ไม่ใช่ที่จอดรถในปัจจุบัน คนงานต้องแบกข้ามลำน้ำและขึ้นเขา แบกไปแบกมาเหลือเพียงคนละก้อนเดียวต่อเที่ยวเพราะไกลมากและทางลำบาก ห้องน้ำนั้น ปัจจุบันรื้อออกไปแล้ว และสร้างใหม่เป็นแถวยาวตรงทางขึ้นวัดนั่นเอง ฉะนั้น อาคารหลังแรกของวัดถ้ำไทรทองคือห้องน้ำที่ผู้เขียนนำอิฐบล็อคขึ้นไป พอเข้าฤดูฝน ฝนยังตกน้อยพอเดินทางได้ ผู้เขียนยังปฏิบัติตนเหมือนเดิม คือต้องไปกราบท่านทุกเวลาที่ว่างอย่างสม่ำเสมอ เพราะยังเป็นห่วงท่านอยู่ ถึงทางจะลำบากเป็นโคลนตมถึงขั้นต้องลงช่วยกันเข็นรถผู้เขียนก็ไป

วันหนึ่ง ผู้เขียนได้เข้าไปกราบท่านพร้อมเพื่อนร่วมงาน ๓ คน ปรากฏว่า เมื่ออยู่ในถ้ำ ฝนได้ตกลงมาอย่างหนัก ทำให้ผู้เขียนตกใจมาก กลัวจะนำรถออกมาไม่ได้ และไม่สามารถจะติดต่อกับใครได้ คิดว่าถ้าออกไม่ได้ต้องเดินออกมาเป็น ๑๐ กม. เพื่อจะหาทางเข้าอุดรธานี และให้เพื่อนๆ ไปช่วยลากรถออกมา พอฝนหายทุกคนรีบกราบลาท่านอาจารย์ลงมาจากถ้ำ ขึ้นรถขับออกมาจากป่าทันที ปรากฏว่าฝนตกข้างหนึ่งของถนน อีกข้างหนึ่งไม่ตก ไม่ทราบเพราะอะไร ถนนจึงแห้งรถวิ่งออกมาอย่างสบาย ผู้เขียนรู้สึกประหลาดใจมาก

หลังจากนั้นฤดูฝนเต็มที่ รถเข้าไปได้แค่ประมาณ ๒-๓ กม. ที่เหลือต้องเดินเอง ผู้เขียนก็ไม่ถอย ถึงวันหนึ่งที่จะต้องไปกราบท่านอาจารย์ ก็เตรียมตัวว่าจะต้องเดินเข้าไปตามคันนาประมาณ ๕-๖ กม. แต่เหมือนปาฏิหาริย์ เมื่อผู้เขียนขับรถไปสุดทางที่รถสามารถไปถึงได้ ก็พบท่านอาจารย์กำลังเดินสวนออกมาพอดี ท่านบอกว่าจะไปพบเจ้าคณะตำบลที่อำเภอท่าคันโท ผู้เขียนจึงรับท่านมาส่งตามที่ท่านต้องการ

ผู้เขียนรับใช้ท่านอาจารย์ได้แค่ปีกว่าๆ จนถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๐ ผู้เขียนต้องกราบลาท่านอาจารย์ย้ายกลับมาทำงานภาคกลาง แต่ก็กลับไปกราบท่านอย่างสม่ำเสมอ ปีละ ๓-๔ ครั้ง บางครั้งท่านมีกิจนิมนต์ในกรุงเทพฯ ก็จะไปรับไปส่งท่าน ผู้เขียนไปตรวจงานที่อีสานเมื่อไรจะต้องแวะไปกราบท่านทุกครั้งเป็นประจำสม่ำเสมอไม่เคยขาด บางครั้งไม่พบที่วัดก็ไม่เป็นไร ผู้เขียนจะขึ้นไปกราบที่นั่งประจำของท่านและก็ขึ้นไปกราบพระประธานในโบสถ์ เสร็จแล้วโทรถามท่าน เพื่อจะตามไปกราบท่าน ปฏิบัติตนเช่นนี้เป็นปกติสม่ำเสมอ ถึงไม่พบท่านก็ยังมั่นใจว่ายังมีท่านอยู่

วาระสุดท้าย

ครบรอบวันคล้ายวันเกิดท่านปีสุดท้าย ๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ท่านให้ผู้เขียนไปที่วัด เพื่อเป็นตัวแทนในการจับฉลากแจกโค กระบือให้ชาวบ้านที่ยากจน ผู้เขียนมีเวลาน้อย พอไปถึงวัดก็เข้าไปกราบท่าน ท่านให้เจ้าหน้าที่ประกาศชื่อให้ผู้เขียนจับฉลาก พอเสร็จก็ลาท่านกลับทันที

ผู้เขียนมีของมีค่าที่สุดอยู่ที่ภาคอีสาน คือท่านอาจารย์ บัดนี้ไม่มีท่านแล้ว ผู้เขียนไม่มีอะไรอีกแล้วที่นั่น คิดไม่ออกว่าจะทำอย่างไร เพราะทุกครั้งที่ไปภาคอีสาน จะต้องไปที่วัดถ้ำไทรทองทุกครั้งไม่เคยขาด แต่ตอนนี้ไม่มีท่านแล้ว ไม่มีอะไรแล้ว ผู้เขียนจะมีกำลังใจไปอีกหรือเปล่า

คืนวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ผู้เขียนและเพื่อนร่วมงาน ได้ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพท่านอาจารย์ ผู้เขียนได้นอนในโบสถ์ใกล้ๆ ท่านอาจารย์เป็นครั้งสุดท้าย พอตอนเช้าผู้เขียนออกจากโบสถ์ นำเครื่องนอนลงมาเก็บที่โรงนอนด้านล่าง พบคุณป้าท่านหนึ่ง ได้ตะโกนบอกผู้เขียนว่า นายช่างอย่าทิ้งพวกเราไปนะ ไม่ใช่ไม่มีหลวงปู่แล้วนายช่างจะไม่มาที่นี่อีก ผู้เขียนไม่ได้ตอบ แต่รู้สึกใจหาย

ตลอดเวลาเกือบ ๒๑ ปี ที่ผู้เขียนได้ติดตามรับใช้ท่านอาจารย์มาตลอด ไม่มีพระสงฆ์องค์ใดที่จะประเสริฐเช่นท่านอีกแล้ว ท่านละสังขารเมื่อวัยเพียง ๖๑ ปี แต่เหมือนกับท่านได้ทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา เพื่อสังคมมาเท่ากับคนอายุ ๘๑ ปี **ทุกๆ สิ่งที่ท่านทำ ท่านทุ่มเท ไม่ท้อถอย อดทน ขยัน** ๒๑ ปีมานี้ ไม่เคยเห็นท่านทำอะไรผิดพระธรรมวินัยเลย

แม้แต่ครั้งเดียว ไม่เคยหยุดนิ่ง ทำทุกอย่างเพื่อพระพุทธศาสนา ท่านเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของลูกศิษย์ทุกคน ให้ความรัก ความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความดีของท่าน ผู้เขียนไม่สามารถจะบรรยายเป็นคำพูดได้หมด

ท่านมาอยู่ที่ถ้ำไทรทองนี้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ ไม่เหมือนพระอื่นๆ ในยุคของท่าน คือท่านเริ่มจากศูนย์เลย ไม่มีอะไรเลย เป็นป่าเขา ไม่มีแม้แต่บ้านคน หมู่บ้านที่ใกล้ที่สุดคือบ้านภูฮังก็ห่างออกไปถึง ๙ กิโลเมตร คนจะใส่บาตรแทบจะไม่มี ท่านมาวันแรกก็ตัดสินใจอยู่ตรงนี้เลย และอยู่มา ๑๙ ปี สร้างศาสนสถานมากมาย รวมทั้งมีวัดสาขาอีก ๑๖ วัด รวมเป็น ๑๗ วัดใน ๑๙ ปี ทุกคนจะต้องแปลกใจว่าท่านทำได้อย่างไร และยังอุปถัมภ์หน่วยงานต่างๆ ที่ขอความช่วยเหลือจากท่าน ช่วยเหลือคนยากจน ทั้งทำโครงการต่างๆ อีกมากมาย สอนทั้งพระ และฆราวาส เพื่อให้สืบทอดพระพุทธศาสนา

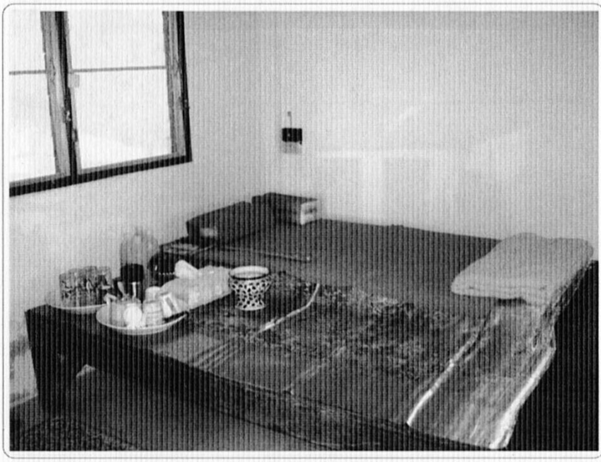
ผู้เขียนมั่นใจว่า **สักวันหนึ่งความประเสริฐของท่าน จะปรากฏแก่พุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ** และวันนั้นทุกคนจะรู้ว่าผู้เขียนมิได้กล่าวเกินจริงเลย

ปลายเดือนเมษายน ๒๕๔๙ ผู้เขียนได้รับทราบจากผู้ดูแลบ้านของผู้เขียนว่า ท่านอาจารย์ได้รับนิมนต์มาเทศน์ที่โรงแรมรามาการ์เด้นเรื่องยาเสพติด ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และจะมาตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลศิริราช ตามที่คุณหมอได้นิมนต์ไว้ แต่ก็เป็นเวลาเดียวกับผู้เขียนต้องไปสัมมนา และพักที่จังหวัดอยุธยา หลังจากเทศน์เสร็จแล้วท่านได้มาพักที่บ้านของผู้เขียน เพื่อรอไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล ซึ่งคุณหมอได้นัดว่าจะตรวจให้พิเศษในวันเสาร์ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ผู้เขียนต้องขอขอบคุณ คณะแพทย์จากโรงพยาบาลศิริราช มา ณ ที่นี้ด้วย

สถานที่ฉันจังหันและรับญาติโยมที่บ้านคุณวัชชัย

ระหว่างพักอยู่ที่บ้านของผู้เขียน ท่านอาจารย์จะพูดถึงผู้เขียนอยู่บ่อยครั้งมากผิดปกติ จนคนดูแลที่บ้านของผู้เขียนบอกว่า คุยกันเรื่องอะไรก็ตาม เดี๋ยวท่านก็จะถามถึงผู้เขียนตลอด ซึ่งไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อน ปกติคนดูแลบ้านของผู้เขียนจะไม่กล้าโทรศัพท์ไปหาผู้เขียนในเวลาทำงาน แต่ครั้งนี้เห็นท่านอาจารย์พูดอยู่ตลอดเวลา สายๆ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จึงต้องโทรศัพท์ไป ขณะที่ผู้เขียนประชุมสัมมนาอยู่ โดยบอกว่าท่านอาจารย์อยากคุยโทรศัพท์กับผู้เขียน ผู้เขียนได้พูดสายกับท่านอาจารย์ได้ชั่วครู่จึงกราบเรียนท่านอาจารย์ว่า ตอนเย็นหลังสัมมนาเสร็จ ผู้เขียนจะรีบกลับไปกราบท่าน

ภายในห้องจำวัดของหลวงปู่ที่บ้านคุณวัชชัย

ผู้เขียนกลับถึงบ้านประมาณ ๖ โมงเย็นกว่าๆ ปรากฏว่าไม่พบท่าน เพราะท่านไปเยี่ยมลูกศิษย์ยังไม่กลับ พอท่านกลับมา ผู้เขียนจึงได้สนทนากับท่านสักพักหนึ่งในเรื่องทั่วๆ ไป ส่วนมากเป็นเรื่องฟ้าฝนทางภาคอีสาน เพราะเป็นฤดูทำนาและเรื่องป่าไม้ ท่านกล่าวว่าป่าไม้นี่ไม่ต้องปลูกหรอกขอให้กันไฟป่าให้ได้ เพราะมันมีเมล็ดและเกสรอยู่ในดินอยู่แล้ว พอฝนตกลงมามันก็งอกงามเอง

ผู้เขียนได้ทักท่านอาจารย์ว่า ท่านอาจารย์ครับ ทำไมพักนี้ท่านอาจารย์ผอมจังล่ะครับ ท่านไม่ตอบ แต่ก็คุยเรื่องอื่นๆ ผู้เขียนก็ไม่สงสัยอะไร ปกติผู้เขียนจะไม่เคยทักว่าท่านผอม เพราะตั้งแต่ผู้เขียนรู้จักท่านก็เห็นว่าท่านผอมอยู่แล้ว สนทนากันสักพัก ผู้เขียนก็กราบเรียนท่านอาจารย์ว่า พักผ่อนเถิดครับ ท่านอาจารย์คงเหนื่อยมาก กลับมาก็มืดแล้ว รถก็ติด คงเหนื่อย แต่ท่านก็ไม่ได้แสดงความเหนื่อยอ่อนให้ผู้เขียนเห็นเลย

ตื่นเช้ามาเป็นวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ก่อนที่ท่านจะไปบิณฑบาต ผู้เขียนแต่งตัวเสร็จแล้วกำลังจะเดินทางกลับไปอยุธยา ก็มากราบลาท่าน ผู้เขียนถวายปัจจัยท่านโดยเขียนใบอนุโมทนาร่วมกับเพื่อน ซึ่งโทรศัพท์มาขอร่วมทำบุญด้วยแล้วถวายท่าน ไม่คิดว่าเป็นครั้งสุดท้ายแล้วที่ได้ถวายปัจจัยกับท่าน ผู้เขียนรู้ว่าคืนวันนี้จะไม่กลับบ้าน เพราะจะมีงานเลี้ยงที่อยุธยา แต่ไม่กล้าเรียนให้ท่านทราบ

คนดูแลบ้านของผู้เขียน ซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลทุกครั้งที่ท่านอาจารย์พร้อมพระลูกศิษย์ และผู้ติดตามทุกคนมาพักที่บ้านผู้เขียน ถึงแม้บางครั้งผู้เขียนไปต่างจังหวัดก็ดูแลได้เป็นอย่างดี คนดูแลบ้านได้เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า เช้าวันที่ ๖ หลังจากผู้เขียนได้กลับไปอยุธยาแล้ว มีคณะแพทย์จาก รพ. ศิริราช มากัน ๗-๘ คน เพื่อมาเจาะเลือดท่านอาจารย์ก่อนฉันจังหัน หลังจากฉันจังหันแล้ว คุณหมอก็ได้พาท่านอาจารย์ไปตรวจที่โรงพยาบาล และตอนเย็นคุณหมอได้ขับรถมาส่งท่านอาจารย์และนัดตรวจอีก ๑๐ วัน ข้างหน้า คือวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งท่านจะต้องมากรุงเทพฯ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม

คืนนั้น ท่านอาจารย์ก็จำวัดที่บ้านของผู้เขียน ตื่นเช้ามา ประมาณตี ๔ กว่าๆ ท่านออกมาเพื่อจะเดินทางกลับวัด ตั้งใจจะไปฉันจังหันข้างหน้าเพื่อจะได้ไม่ร้อนจัด ทุกคนจัดของขึ้นรถหมดแล้ว ท่านอาจารย์ออกจากห้อง ถือกล่องใส่พระออกมา เพื่อจะเดินทางกลับ พอถึงโต๊ะที่ท่านนั่งฉันจังหันและโปรดญาติโยมเป็นประจำท่านก็ยืนมองอยู่ เพราะปกติจะต้องปูผ้ารอท่านอาจารย์ไว้ แต่วันนี้ไม่ได้ปูผ้าไว้ เพราะคิดว่าท่านคงสั่งไว้ว่าตื่นเช้ามาก็จะกลับเลย ท่านยืนมองสักพักจึงต้องปูผ้าให้ท่านนั่งเหมือนเดิม ท่านก็ถามผู้ดูแลบ้านว่า นายช่างกลับมาหรือเปล่า โยมบอกว่า ไม่ได้กลับ ผู้เขียนรู้สึกเสียใจว่า ตนเองรู้แล้วว่าจะไม่กลับมา แต่ก็ไม่ได้กราบเรียน

ให้ท่านอาจารย์ทราบ เพราะปกติบางครั้งท่านมากรุงเทพฯ และพักที่บ้านผู้เขียนแต่ก็ไม่ได้พบผู้เขียนเลยก็มี เนื่องจากผู้เขียนไปตรวจงานที่ต่างจังหวัด แต่ก็ไม่เหมือนกับครั้งนี้ ซึ่งท่านถามถึงบ่อยมาก ผู้ดูแลบ้านเล่าว่า เมื่อท่านนั่งแล้วก็หันมองไปรอบๆ บ้านอยู่นาน และมองไปที่ห้องนอนของผู้เขียน เหมือนกับท่านรู้ว่าจะไม่กลับมาอีกแล้ว ท่านมองอยู่นาน และก็ขึ้นรถกลับไปตอนใกล้ตี ๕

เช้าวันนั้นคุณหมอจากศิริราชมาเพื่อจะใส่บาตรท่าน แต่ไม่พบท่านแล้ว โทรศัพท์ถามท่าน ปรากฏว่าท่านไปถึงโคราชแล้ว ผู้เขียนเชื่อว่าท่านรู้แล้วว่าจะไม่กลับมาอีกแล้ว เพราะคืนวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ หลังจากผู้เขียนฟังสวดพระอภิธรรมเสร็จ ก็เดินออกมานอกโบสถ์ พบพระที่ติดตามท่านอาจารย์ เดินมาหาผู้เขียน บอกว่าท่านอาจารย์ฝากพระเครื่องไว้ให้ผู้เขียน เดี๋ยวจะไปเอามาให้ มีทั้งหมด ๓ องค์

ผู้เขียนถามว่าท่านอาจารย์ฝากไว้ให้ตอนไหน พระรูปนั้นบอกว่าฝากระหว่างนั่งรถกลับจากบ้านผู้เขียนมาวัด แสดงว่าท่านอาจารย์ก็รู้แล้วว่าจะไม่ได้พบผู้เขียนอีกแล้ว เพราะอีกไม่ถึง ๑๐ วัน ท่านก็ต้องกลับมาบ้านผู้เขียนเพื่อพบหมออยู่แล้ว และปกติผู้เขียนก็จะพบกับท่านอาจารย์เป็นประจำ ๒-๓ เดือนครั้ง เนื่องจากผู้เขียนไปที่วัดบ่อย

บางครั้งท่านรับกิจนิมนต์มากรุงเทพฯ ก็พักที่บ้านผู้เขียน แต่ครั้งนี้ทำไมท่านถึงต้องฝากพระไว้ให้ แสดงว่าท่านรู้ว่าจะไม่ได้พบผู้เขียนอีกแล้ว ท่านเคยให้ตลับใส่เกสาของหลวงปู่หล้า เคยให้พระพุทธรูปที่แกะจากงาช้างที่เรียกว่า งากระเด็น ก็ให้ด้วยมือท่านเอง แต่ครั้งนี้ทำไมท่านจึงต้องฝากระหว่างเดินทางกลับ และวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เป็นวันที่คุณหมอนัดให้ท่านมาตรวจ อีกแค่ ๑๐ วัน ท่านก็ต้องกลับมาอยู่แล้ว แสดงว่าท่านรู้แล้วว่าท่านจะละสังขารภายใน ๑๐ วันนี้ ทำไมท่านอาจารย์

ถึงไม่บอกลูกศิษย์คนนี้ว่าท่านจะไม่กลับมาอีกแล้ว จะไม่ได้พบลูกศิษย์คนนี้อีกแล้ว คนที่ติดตามท่านมาตลอดเกือบ ๒๑ ปี มองเห็นแต่คุณงามความดีของท่าน จนยากที่จะบรรยาย

ผู้เขียนเคยบอกกับผู้ร่วมงานว่า เมื่อผู้เขียนตายแล้ว จะให้ลูกหลานนำอัฐิของผู้เขียนไปให้ท่านอาจารย์ แล้วแต่ท่านอาจารย์จะไว้ตรงไหน

บัดนี้ถ้ำไทรทองไม่มีท่านอาจารย์อีกแล้ว ท่านเหนื่อยมามากแล้ว สมควรที่ท่านจะได้พักผ่อน ต่อไปนี้เป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคนที่เป็นลูกศิษย์ของท่าน จะต้องทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนาแทนท่าน เมื่อนั้นท่านจะได้รับรู้ว่าพวกเรารักท่านจริงๆ

ระลึกถึงท่านอาจารย์
ด้วยความเคารพรักอย่างสูงสุด

กราบพร้อมกัน ๓ ครั้ง

ว่า "นโม ฯลฯ สมฺพุทฺธสฺส" ๓จบ

คำขอขมา

นำว่า -

มหาเถเร ปมาเทน ทฺวารตฺตเยน กตํ สพฺพํ อปราธํ ขมตุ โน ภนฺเต
อจฺจโย โน ภนฺเต อจฺจคมา ยถาพาเล ยถามุฬฺเห ยถาอกุสเล
เย มยํ ภนฺเต กทาจิ กรหจิ ปมาทํ วา อาคมฺม อโยนิโส มนสิการํ
วา อาคมฺม มหาเถเร อคารวํ อกริมฺหา กาเยน วา วาจาย วา มนสา วา
สมฺมุขาปิ ปรมฺมุขาปิ เตสนฺโน ภนฺเต มหาเถโร อจฺจยํ อจฺจยโต
ปฏิคฺคณฺหาตุ อายตึ สํวราย
ยํ โทโส โมหจิตฺเตน มหาเถรสฺมึ ปกโต มยา ขมตุ โน ไพลิ
สพฺพปาปํ วินสฺสตุ ฯ

ข้าแต่ท่านพระมหาเถระผู้เจริญ โดยความเป็นไปล่วงเกินอันใด ได้ถึงทับแล้วซึ่งข้าพเจ้าทั้งหลาย ผู้เป็นคนพาล ผู้เป็นคนหลง เป็นคนไม่ฉลาด ด้วยประการใด จำเดิมแต่เกิดมา อาศัยความประมาท โดยอุบายไม่แยบคาย ได้กระทำความไม่เคารพ ในท่านพระอาจารย์ผู้เป็นพระมหาเถระ ที่ทรงไว้แล้วซึ่งพระคุณอันน่าเคารพสักการะยิ่ง ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ต่อหน้าก็ดี ลับหลังก็ดี และระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี ขอท่านพระอาจารย์ได้เมตตาให้อโหสิกรรม ซึ่งโทษอันเป็นไปล่วงเกินนั้น โดยความเป็นโทษอันล่วงเกินของข้าพเจ้าทั้งหลายนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลายจะสำรวมระวังต่อไป และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

* *คัดลอกจากลายมือของพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (พระอาจารย์วัน อุตฺตโม) ซึ่งท่านได้เรียบเรียงไว้สำหรับงานพระราชทานเพลิงศพ พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร*

รายนาม ผู้บริจาคพิมพ์หนังสือ

คุณประพนธ์ เกษรางกูลและครอบครัว	๑,๕๐๐	บาท
บริษัท กันกุล เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด	๑,๐๐๐	บาท
คุณสมพร บุญเจริญ - คุณนันท์นภัส บุษบง	๑,๕๐๐	บาท
คุณสีวรรณ ศรีเพ็ญ	๑,๐๐๐	บาท
คุณนิพนธ์ - คุณปรารถนา - คุณทิพรัตน์ - คุณพัชรินทร์ ฤกษ์เย็น	๑,๐๐๐	บาท
เรืออากาศตรีวัชชัย สินธุ์ธารทอง	๑,๑๑๑	บาท
คุณอาคม - คุณมยุรี - คุณคณิส - ด.ญ.อาจารีย์ แจ้งกิจ	๒๐๐	บาท
คุณธวัชชัย - คุณเขมศิริ - ด.ช.ชัยณันทน์ พุทธเลิศรัตนมณี	๓๐๐	บาท
คุณเศกสรรค์ ปิตุรัตน์	๑๕๐	บาท
คุณนเรศ นิลฉายและเพื่อน	๗๕๐	บาท
คุณสราวุธ - คุณศิริพร ท้วมเพิ่มทรัพย์	๑๐๐	บาท
คุณราวดี บัวกลิ่น	๑๐๐	บาท
ด.ช.ธีรัตน์ - ด.ช.ธนัท กระจ่างพจน์	๗๕	บาท
คุณปรีดา - คุณพวงเพ็ชร - ด.ช.ชัยวัฒน์ แสงเดือน	๗๕	บาท
คุณสรัญญานี อินทรปัญญา	๗๕	บาท
คุณขนัดดา เพียรสนอง	๗๕	บาท
คุณประทีป เพียรสนอง	๗๕	บาท
คุณกอบชัย วิริยะประสิทธิ์	๗๕	บาท
คุณณรงค์ - คุณสุภาภรณ์ - ด.ช.ธีรโชติ พงษ์พิเชฐ	๗๕	บาท
คุณชุติมา เจริญโภคราช	๗๕	บาท
คุณวิวรรณ ลาภอนันต์	๑๐๐	บาท
คุณชัชวาล อุดมรุ่งเรือง	๑๑๐	บาท
คุณจิรวรรณ ขุนดี	๑๐๐	บาท

คุณอัมรินทร์ - คุณกฤษฎา สินธุ์ธารทอง	๓๐๐ บาท
คุณณัฐพงศ์ - คุณกิตติภณ แก้วสว่าง	๓๐๐ บาท
คุณวิโรจน์ บุตรโพธิ์ศรี	๒๕๐ บาท
คุณสงัด ศิริเทพทรงกลด	๒๕๐ บาท
คุณมนต์รัตน์ ภูกองชัย	๒๐๐ บาท
คุณวราภรณ์ เพชิกำจร	๑๐,๐๐๐ บาท
วัดป่าหนองหญ้าวัว บ้านหนองหิน จ.กาฬสินธุ์	๗,๕๐๐ บาท
บริษัทจันทพงษ์วิศวกรรม จำกัด	๓,๐๐๐ บาท
คุณณรงค์ชัย เรืองศักดิ์เดชา	๑,๐๐๐ บาท
คุณนฤนี ทองมณี และครอบครัว	๒,๐๐๐ บาท
คุณวีระวัฒน์ - คุณศิริพร มากท้วม	๑,๕๐๐ บาท
คุณภาณุ - คุณเพียงใจ นุ่มน้อย	๑,๕๐๐ บาท
คุณอดิศร - คุณแสงจันทร์ ใกล้ฝน	๑,๕๐๐ บาท
บริษัท นครชัยการโยธา จำกัด	๑,๐๐๐ บาท
คุณสิทธิศักดิ์ สมบูรณ์บูรณะ	๑,๐๙๙ บาท
คุณอมรรัตน์ บุญศรี	๕๐๐ บาท
คุณคมฐิพัฒน์ แก้วสว่าง - คุณชญานิษฐ์ ไพรศรี	๕๐๐ บาท
คุณเนตรนภา ประตูแก้วและครอบครัว	๕๐๐ บาท
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๕๐๐ บาท
คุณจักรพันธ์ - คุณปราณี สัมพันธสิทธิ์	๕๐๐ บาท
คุณสุระชัย - คุณจินดา - คุณธนู นิ่มดิษฐ์	๕๐๐ บาท
คุณชูศักดิ์ - คุณเพ็ญลักษณ์ กุลธวัชวงศ์	๕๐๐ บาท
คุณนงเยาว์ จันทร์เรือง	๕๐๐ บาท
คุณพิกุล เชาวฤทธิ์ และครอบครัว	๓๐๐ บาท
คุณลักขณา ห่านศรีวิจิตร	๒๐๐ บาท
คุณทอม - คุณธัญลักษณ์ ศรีนุกูล	๒๐๐ บาท
คุณธนกฤต นามราษฎร์	๒๐๐ บาท
คุณวิชิต - คุณสมหมาย ไชยนาม	๒๐๐ บาท
คุณโกศล - คุณกรรณิการ์ ศรีเฉลา	๒๐๐ บาท
คุณทวีศักดิ์ - คุณสมพร แก้วดี	๒๐๐ บาท
คุณอรอนงค์ กุลภา และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณรัตนา วิชาเกรียงไกร และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณชีพ ทรงขน และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณบัญชา ทวีเกิด และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณจิรพงษ์ หรือเจริญ และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณพยุง แก้วด้วง และครอบครัว	๒๐๐ บาท

คุณศรีวิชัย คล้ายพันธ์ และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณอนันต์ หอมเฉื่อย และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณวิโรจน์ ศรีทอง และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณสุวิทย์ - คุณเสาวภา แสงจันทร์เลิศ	๒๐๐ บาท
คุณทรงสอางค์ กลยนีย์ และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณจักรพันธ์ ควรสมาน และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณตาสาย - คุณยายนิภา ใกล้ฝน	๑๕๐ บาท
คุณคำรณ อาทนะจันท์ และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณพวงเพชร การภักดี	๑๐๐ บาท
คุณอุดมพร เหมือยไธสง	๑๐๐ บาท
คุณศิริกูล พลศักดิ์ขวา	๑๐๐ บาท
คุณนันทิยา เมืองศรีมาตย์	๑๐๐ บาท
คุณปิยะ พลไกรษร	๑๐๐ บาท
คุณเอราวัณ เมืองมนตรี	๑๐๐ บาท
คุณบุเรงนอง - คุณนิ่มนวล ถิอาสนา	๑๐๐ บาท
คุณคำบด - คุณสว่างจิตร วังพิมูล	๑๐๐ บาท
คุณพัชราพร จงสมชัย	๑๐๐ บาท
คุณนิทิมา ตั้งเพียร	๑๐๐ บาท
คุณบุญเฉลิม ศรีขาว	๑๐๐ บาท
คุณไพฑูรย์ สุจริตกุล	๑๐๐ บาท
คุณรุจิรวัทน์ ภูหงส์แก้ว	๑๐๐ บาท
คุณปภาดา พลเสนา	๑๐๐ บาท
คุณเกษราพร สุนทรรส	๑๐๐ บาท
ด.ข.วชิรวิทย์ - ด.ข.คณาธิป เจริญพร	๖,๓๕๐ บาท
คณะเจ้าหน้าที่ และ อสม.โรงพยาบาลหนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์	๑,๓๑๐ บาท
คุณมนัส ภูนาสูง	๑,๐๐๐ บาท
คุณกลิน เมืองมนตรี	๑,๐๐๐ บาท
นายแพทย์สุรพงษ์ ลักษณวุธ	๕๐๐ บาท
นายแพทย์ชุติพงษ์ อัตราภรณ์ประดิษฐ์	๕๐๐ บาท
คุณคำสงค์ ขินมาตร	๕๐๐ บาท
คุณสมดี - คุณศิริมา โคตตาแสง และครอบครัว	๕๐๐ บาท
นายแพทย์เอกวิทย์ เรืองไชยวุฒิ	๕๐๐ บาท
คุณวันชัย การภักดี และครอบครัว	๕๐๐ บาท
คุณณัฏฐกานต์ นักพรรษา	๑๔๐ บาท
บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด	๓,๐๐๐ บาท
คุณธนยศ ภุชงค์เจริญ	๑๐๐ บาท

อธิปุญโญ
เถรบูชา

โดย คณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์ครั้งที่ ๑	:	มิถุนายน ๒๕๔๙	จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	:	๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๙	จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
ISBN	:	๙๗๔ - ๙๔๔๘๙ - ๐ - ๑	

พิมพ์ที่ บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด
๙/๑๑-๑๓ ถนนเสนานิคม ๑ พหลโยธิน ๓๒
แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๑-๖๖๕๐-๑ โทรสาร ๐-๒๙๔๑-๖๖๕๒

เราต้องผ่านถึงสามบุพพาจารย์
คือพ่อ คือแม่ของเรานี่หนึ่ง
สองคือคุณครู
สามคือครูบาอาจารย์ที่อยู่วัด
เราต้องผ่านถึงสามอาจารย์
ถ้าไม่ผ่านก็เป็นคนโง่

หลวงปู่บุญรอด อธิปุญฺโญ